

Elivulu 2 Olonepa Vitito
Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu

10 Koloneke

Elivulu
Lyelilongiso

Kali mu Yesu

*Yesu Klistu:
Kali Vokwange kwenda Ame
akala vo vokwene*

Ndamupi cilingiwa Eci?

HELMUT HAUBEIL

Onjo Yamba Olwiya:

Yatete: "In Jesus bleiben"

TOP LIFE Wegweiser-Verlag GmbH, Wien

Onjo Yalivulu yoko Awstlyani

Epitiyo Lyatete: Kongelesi, vosāyi ya Mbalavipembe yo 2016

Epitiyo lyavali Kongelesi, vosāyi ya Susu 2019

Epitiyo Lyatatu – Lyakonomwisiwa Lyelilongiso, vosāyi ya Mbalavipembe yo 2019

Usimi: Simon Eitzenberger, agentur@desim.de

Ulingi: Konrad Print & Medien, www.konrad-medien.de

Esongolo Lyongombo: Christian Stroeck

Epitiyo Kumbundu: Teles Kalupu

Konomwisi Yongelesi: Justino Jamba

Usonahi Womakina: Elisa Mateus

Avilikiyo kwenda apingilo alimi okosamwa:

© Helmut Haubeil

Rosenheimer Str. 49

D-83043 Bad Aibling / Oberbayern – Alemany

Email: helmut@haubeil.net

Otelefone: +49 (0)8061 4900 712

Apitiyo Alingiwa:

Elimi lyatete Njelemani: Amyaliki, Alambiki, Mbulngalihani, Mbulundi, Ndanich, Ofalansesi, Indya, Ngalu, Indonesya, Italyani, Klohatyani, Kolehani, Kisech, Mongolyani, Ndaci, Nolwenyani, Ongelesi, Ofalansesi, Polich, Ofilipinesi, Oputu Yombalasil, Oputu Yakaputu, Tangalongi, Lomanyani, Lusyach, Slovenyani, Hungalyani, Indonesya, Italyani, Kilundi, Mongolyani, Nolwengyani, Lomanyani, Ulundu–Opakisitani, Umbundu-Angola. Epitiyo kalimi akwavo asukiliwa calwa. Panga ohenda vangula la Helmut Haubeil, oco eye akukwamise.

Website: www.steps-to-personal-revival.info kwenda**www.schritte-zur-persönlichen-erweckung.info**

Ko site eyi kuli ovikwata vyosi vyapitiyiwa vikasilili okuvitanga, okuvitumisa kakamba kwenda okuvipitisa komakina ale okuvimbilimila lokuvitumisa ocali kukamba yumwe. Olonondovitwe vyesilivilo: Usongwi, ndamupi tukoka onjongole? Lyoheli ale tepasi eci; Tumbululi (Vonjila ipi Ŋgala amyongolōla alivulu), Ovovangi (apitahāla 150), Vatusapwila. Kuli vo elivulu likwāyi kweli: Kumosi Kupange la Yesu

Pinga elombolwilo: Oco ovina vilomboloke, tala emela 2.

Te nda calombolwiwa, olonimbu vyosi vyovisonewa vyatunda Kembimbiliya Likola, New King James Version (Epitiyo Soma Tyaku Lyokaliye), New International Version (Epitiyo Lyokaliye Lyolwali Lwosi).

Copyright c 1982 ya Thomas Nelson, Inc. Asuŋgamo osi asolekiwa.

Elivulu 2

KALI MU YESU
NDAMUPI OVE OCIKAPAKO ECI?

ESONGOLO LYALALEKO

USA

Remnant Publications

649 E. Chicago Rd

Coldwater MI, 49036

Tel.: 800-423-1319

ale 517-279-13043

Oweb yokutumila ovihandeleko:

www.remnantpublications.com

Visaŋgiwa Konjo Yalivulu lya Vandeve

Yosongo yove

Kananda

Lucas Jurek

118 G First Avenue North

Williams Lake, BC

V2G 1Y8

E-Mail: lucasjurek@gmail.com

Mobile: 250 983 - 2650

Awstlalya

Colin Hone

Ovikongamela vo Ngelesi

E-Mail: colinphone@gmail.com

Ombilitanya Inene

ADVENT PRESS LIMITED

141 Cressex Road

High Wycombe

Buckinghamshire, HP12 4PZ

Tel.: +44 7545 23 00 83

E-Mail: info@adventpress.eu

Kolofilipina

Allan D. Faina

E-Mail: berevived7.14@gmail.com

SDA church

Fidela Herrera Subd

Bgy. Santol, Tanza, Cavite-4108

Tel.: +63 997 6003397

Lusya

Source of Life Publishing House

Vostochanya St. 9, Zaoksky 301000

Tula Region, Russia

Tel. +78 73 42 01 01

www.lifesource.ru

Ulopa - Ocikongamela velimi lyoko Lusya

Christa Medien GmbH

Pulverweg 6

D-21337 Lüneburg (Alemania)

Tel.: +49 (0)4131 9835-580

www.christa-medien.eu

kwenda www.christa-shop.eu

E-Mail: info@christa-medien.eu

Alemania kwenda Kosamwa

Wertvoll leben

Ziegeleistr. 23, D-73635 Rudersberg

www.wertvollleben.com

E-Mail: info@wertvollleben.com

Tel.: +49 (0)7183 3071332

Awstlyla

TOP LIFE Wegweiser-Verlag

Prager Str. 287, A-1210 Wien/Vienna

www.toplife-center.com

E-Mail: info@wegweiser-verlag.at

Tel.: +43 (0)1 229 4000

Awstlyla kwenda Alemania

Adventist Book Center

Bogenhofen, A-4963 St.Peter/Hart

www.adventistbookcenter.at

E-Mail: info@adventistbookcenter.at

Tel.: +43 (0)7722 63125 720

Swasilandya

Advent-Verlag Schweiz

Leissigenstr. 17, CH-3704 Krattigen

www.av-buchshop.ch

E-Mail: info@adventverlag.ch

Tel.: +41 33 654 1065

Osipanya

Safeliz Publishing House

Pradillo 6, Poligono Industrial 'La Mina'

28770 Colmenar Viejo - Madrid

Phone: +34 (91)845-9877

E-Mail: adm@safeliz.com

www.publicacionesadventistas.com

HUNDI YONJO YALILONGISO

USA kwenda olofeka vikwavo: www.spiritbaptism.org – amela oko Alemania afetikiwa,

Alemania, Awstlyla, Swasilandya, olofeka vyoko Ulopa:

www.steps-to-personal-revival.info – lamba kelimi lyoko Alemania – kemela lyevilikiyo–tala

kombwelo ko Filipina: Allan D. Faina, Email: allan@lightingtheworld.org, SDA church: Fidela

Herrera Subd, Bgy. Santol, Tanza, Cavite-4108, Phones: (63) 926 054 1175

Kali mu Yesu

Yesu Klistu:

Kali vokwange kwenda Ame akala vo vokwene

Ndamupi cilingiwa Eci?

HELMUT HAUBEIL

OMWENYO WAPAKO ALWA

Yesu ati: "... Wosi **okala** Vokwange kwenda Ame vokwaye, waco eca **APAKO ALWA ...**" (Yohano 15:5)

Ndamupi ame ndikala mu Yesu?

Yesu otukovonga: Enjwi Kokwange! (Mateho 11:28) U wosi iya ku Yesu opaŋginyiwa okutongeka. (Yohano 15:4) Oco pwāyi ndamupi eci cilingiwa? "**Kali Vokwange kwenda Ame vokwene.**"

"Okukala mu Klistu" cilomboloka:

- **okutambula Esipilitu Lyaye otembo yosi**
- **omwenyo umwe wokulyeca olumwe**
- **kupange Waye.** *Usoliwi Wapata, kOngelesi, emela 676.2.*

Omita eyi ocilikocili yametula ovaso kwenda yanyiha elomboloko lyokwenda kwange la Suku. Kokwange ndisima okuti owu owo uloŋgo womwenyo Wakwaklistu vasanjuka. (Yohano 15:11) elombelo kwenda onjongole yange yeyi okuti elivulu eli lilikila valwa onjila yomwenyo walipwa kwenda wesanju. Olondaka evi ovyo ociseveto calivulu akwāla lononodovitwe inene, *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu.*

Lipi elitokeko lyo vikongamela vikwāla Kalyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu?

Elivulu 1 *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu*
Okuyukisiwa | Esipilitu Likola. Ndamupi ove oseteka Eci?
Okupinga kwenda okutambola otembo yosi Esipilitu Lyaye.

Elivulu 2 *Kali mu Yesu*
Ndamupi eci Cilingiwa?
Vocakati comwenyo wokulyeca olumwe ku Yesu Klistu.

Elivulu 3 *Kumosi Kupange la Yesu*
Ndamupi okala kumosi Kupange Laye?
Vocakati cokulyeca olumwe kupange Waye la pako osi awa Akulihiwa.

Elivulu 4 *Okutunda kusuke okwenda Kepwiti*
Ndamupi tukwata onjongo yalwa yEsipilitu Likola?
Vocakati cokupinga Esipilitu Likola

Vyongusu

Oloseteko vilekasa okuti ocilikocili alivulu ava atwala asumuluho amwe alitepa eci tukwama elilongiso lyomunu lomunu ndocipama ceteke leteke, cikoka uwa walivaka vaka. Kuli vo asumuluho alivaka vaka kwavana vatanga kavali ndowatepata (kuvakwavo citava cikala vocakati cotelefone, Skype) Okukwata epuluvu limwe lyokusapela kwenda lyelombelo eteke leteke ale osemana losemana locimuka celilongiso cikoka vo ongsu yalwa.

OMITULWILO 1

OCILUMBA CA YESU CAVELAPO

Wakuliha esapulo lyavelapo lya Yesu?
Ovopange hapi Esipilitu Likola likwete 6
Ndamupi ocituha cetu Cipongolwiwa?
Yesu okupopya vyEsipilitu Likola volusapo Wocitumbisa 16

OMITULWILO 2

OKULYECA KU YESU

Ame nāva okunyelisa onjongole yange?
Ale pwāyi ñgolisa vali utima? 27
Nye cikatatateka kokulitumbika?
Anga okulitumbika ku Suku cisukila okulitiñgula onjongole yetu? 36

OMITULWILO 3

YESU OKUKALA VOKWOVE

Vomwenyo wange esilivilo lipi cikwete “Klistu vokwange”?
Upange wasulako: Okutelisiwa lovokwasi osi a Suku 47
Ocindekase ca “Klistu okukala vokwove.” Ndamupi tukwata eyovo kekandu?
Citava vali okukala ukwasitu vokulinga ekandu?..... 60

OMITULWILO 4

EPOKOLO VOCAKATI CA YESU

Ndamupi nditela okukala lesanjo vepokolo?
Esanju pwāyi nye mwele? 75
Ndamupi citava epokolo vocakati ca “Yesu vokwange”?
Suku wacikapa ko: Elitavo kupange pokati ka Suku kwenda Omunu 90

OMITULWILO 5

EKOLELO LIKOKA VOCAKATI CA YESU

Ndamupi omunga iteliwa pokati kolonāve?
Nye cisukiliwa oco ekolelo lyetu livete kovitima vyepata kwenda olwali? 104
Epongoloko lipi litulinga olombangi vya Suku?
Ndamupi etumbululo likoka ocikundi 114

APENDISI

Alilongiso amamako aciwa onumbi..... 127

OCILUMBA CA YESU CAVELAPO

Nye Yesu alongisa kweci catyamela kEspilitu Likola?

*Wakuliha ale esapulo lya Yesu
lyavelapo vyosi kunene?
Ovikele vipi vikwete Espilitu Likola?
Ndamupi ocituwa cetu cipongolwiwa?*

Ocikundi caposoka Yesu aca: pingi Espilitu Likola

Eyi oyo lika omita Yembimbiliya yalitepa ina Yesu apitulula lokuhandeleka okupinga Espilitu Likola. Ame Sakulihile omita ikwavo ina Yesu lumbombe walwa atuhandeleka okukwata cimwe kutima. Olomita evi visangiwa kelongiso Lyaye lyokulomba kelivulu lya Luka 11. Oku Eye opitulula olonjanja ekwi okuti citava etu tupinga Espilitu Likola:

*“Omolyaco, ndukusapwili, **pingi** kwenda cikakwihwi; **sandiliyi**, kwenda cikasangiwa, **totoli**, kwenda vakakuyulwiko. Momo u wosi **opinga** otambula, u wosi **osandiliya** osanga kwenda wosi **ototola** vokohikwilako. Momo elye pokati kene nda omöla **opinga** ombolo ku isya yaye uwiha ewe? Ale nda **opinga** ombisi uwiha onyöha ombolo cho? Ale nda eye **opinga** esala uwiha enyenya? Nda ene lundingävi wene utela okweca viwa komäla vene, Isya yene yokovaylu he kakaca Espilitu Likola kuyuna wosi owupinga!”*

Kolomita evi vitito Yesu ofufula olonjanja epandu ohundilo; noke Eye wapiñganya ohundilo “pingi” okuvokiyako ko atosi olonjanja vivali lo hundilo “sandiliyi” –yelisengo– kwenda olonjanja vivali vo lohundilo “totoli” ikasi vo ocikundi cimwe. Eci kacitulekisa okuti tusukila okuvotoka oco tuyukisiwi lEspilitu Likola?

“Pingi” yasulako Velasi ikasi vetongeko. Cilomboloka okuti katukapinga lika onjanja imosi, apolepo tukatongeka okupinga otembo yosi. Kulo Yesu

kakasi okutuma lika okupinga cimwe conjanga, pole yo otulivondelela oco tupingi otembo yosi. Eye oyongola okupetula onjongole yetu yokukwata Eshipilitu Likola. Ekovongo eli Lyonjanga litulekisa okuti Yesu wakolāpo okuti etu tunyelisa cimwe cesilivilo lyalwa nda katutongeka okupinga otembo yosi epapatiso lyEshipilitu Likola. Cilomboloka okuti Eye yo ovilikiya eluluvalo lyetu kocili cokuti etu ocilikocili tusukila “Eshipilitu Likola”. Vonjila eyi, Eye otuyongwila etongeko lyokutambola otembo yosi ovokwasi asumuluho Eshipilitu Likola.

Okwimba asembi ku Efesu 5:18, Johannes Mager opopya: Ukwaklistu kayukasawa lumosi lika ndombya kwenda lalimwe eteke vali, eye otembo yosi te wayukisiwa mwele to. Omolyaco, onimbu eyi ku [Efesu 5:18] omita citava yitangiwa vo ndomō: Otembo yosi enemwele eceleli okuyukisiwa lEshipilitu. Onjongo yEshipilitu Likola yaciwa kokwetu eci twapapatisiwa citava tu ipumba, nda ocilumba cinene caciwa kacalaviwile. Nda capumbiwa, o Cilumba citava cikwatiwa vali onjanja ikwavo. Onjongo te yapitulwiwa oco okuti Eshipilitu Likola citava liyukisa olonele vyosi vyomwenyo wetu, kwenda oco omwenyo wetu kawkeye okukakavala.

Okuyukisiwa lEshipilitu kacilomboloka okuti etu tukwata omoko yokutumila calwa Eye, apolepo Eye okakwata po vali omoko yokutuvyala olumwe. Omolyaco, Pahulu wakisika kolonāve [kuva Efesu 5:18] oco vayukisiwe otembo yosi lEshipilitu Likola. Eli ekalo limwe lisulemo Lyavakwaklistu–epapatiso limosi lika pole akuyukiso alwa.”¹

Onepa eyi yelongiso lya Yesu yelombelo, ikasi upange umwe wulika. Eshipilitu Likola ocilumba Cunene walwa–ocilumba citwala ovilumba vyosi vikwavo. Eci cakala ocilumba ca Yesu cekoloha kolondonge vyaye kwenda ocindekase cocili cocisola Caye.

Ocilumba casoka ndeci kacikaciwa komunu wañgo. Cikaciwa lika kwavana vakwete onjongole yocilumba eci kwenda vacisole. Ame candingila kaliye ocituwa okupinga eteke leteke Eshipilitu Likola kumosi vunāvo la Yohano 7:37: “*Nda yumwe okasi le nyōna eye Kokwange kwenda anywe*”; kwenda eci cilomboloka okuti Ņgala Wasoliwa, Eye eca kokwange onjongole yEshipilitu Likola vutima wange.

¹ Johannes Mager, *Auf den Spuren des heiligen Geistes* (Lüneburg, Germany, Advent-Verlag, 1999), S. 101.

Olumapu watete wayumwe wafetika tete okupinga Esipilitu Likola

Tutyuki “kocisola cetu catete”: Manji yumwe yufeko wandisonehela ati: Ekamba lyange kwenda ame tukasi okutanga otembo yilo *40 Koloneke onjanja yatatu kumosi lo cikongamela Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu*. Apa handi lyokukuliha ocitele eci oseteko yekolelo lyetu kwenda omwenyo wetu welombelo kawakalele ndomo ukasi etali. Etu twalavoka osimbu onjanja ikwavo ocisola cetu catete. Etu twacisiŋga kaliye! Etu tupandula Suku lutima wetu wosi. Cikomohisa calwa okukuliha ndomo Suku yetu yocisola akumbulula alombelo etu kwenda atusitulwila ko ndomo Esipilitu Lyaye likasi okutalavaya vokwetu kwenda komanu tukasi okulombelako ko. M. S.

Yesu wañgila vomwenyo wetu: Omunu ukwavo wandisonehela vo kweci catyamela kalivulu ava: “...Alivulu ava akasi asumuluho akeveliliwa osimbu vomwenyo wange. Ndovimatamata vyokolonembeke vikwavo, manji yumwe yufeko wo kekongelo lyetu wakwata oseteko imwamwe eci aca uvangi waye: kuli cimwe canyelisiwa kekolelo lyetu; kaliye tukwete ombuwe yokuseteka **ndamupi Yesu añgila vomwenyo wetu** kwenda ndamupi afetika okutupongolola. Eye y’otalavayela vokwetu kwenda kamwe kamwe, y’otunālela ocituke Laye.’ S. K.

Esipilitu Likola olyo Ono yomwenyo umwe Walipwa

Ndomo Yesu apopya mekonda lye Eye eyilila vongongo yilo? Eye wapopya: “*Ame ndeyilila oco ovo vakwate omwenyo kwenje ovo vakwate eci vonjongo yalwa.*” (Yohano 10:10 NKJV) Yesu etali otuyongwila omwenyo owu wayukisiwa lEsipilitu Likola kwenda oco tutongeke lomwenyo weyuka lapwiti vokwiya Kwaye evali, kusoma wa Suku wenda hu.

Eye vo otulekisa okuti, ono yomwenyo umwe walipwa Esipilitu Likola: “*...Nda yumwe okasi lenyona eye Kokwange kwenda anywe. U wosi okolela Kokwange, ndomo Ocisonewa civangula okuti vutima waye mukatunda olondwi vyovava omwenyo...*” (Yohano 7:37-39 NKJV)

“*Olondwi vyovava omwenyo*”–hacindekase ko ciwa comwenyo watelisiwa?

Otembo Yesu akala palo posi anga waca olumapu Lwalichetahāla?

Etu twacikuliha okuti Maliya wamina Yesu vocakati cEspilitu Likola (Mateho 1:18). Etu tuci okuti noke lyepapatiso Lyaye walomba: “*Kwenda Espilitu Likola lyaloka ndo pomba Kokwaye ...*” (Luka 3:22) Kovaso yovina evi casukilile kwenda cakalele cesilivilo vali okuti Eye otambula Espilitu Likola eteke leteke? Mekonda lye Eye atuhandeleka okupitolola okupinga eteke keteke Espilitu Likola? Ame ndopa omita ya Ellen White: “Omele lomele Eye walivangowale la Isya Yaye yokovaylu, okutambula Kokwaye eteke leteke epapatiso lyetulumwinyo lyEspilitu Likola.”²

Yesu wakala olumapu lwetu kweci. Etu tusukila okulipula etumwele: Nda Yesu eteke leteke wasukilile etulumwinyo lyokaliye lyEspilitu Likola, oco he a hacesilivilopo vali kokwange kwenda ove?

Upolofeto Pahulu ocilikocili ongombo ya Yesu yolombolokele calwa ciwa. Vukanda waye wekongelo lyo Efesu Pahulu olombolola komitulwilo 1:13 ati ovo vasitikiwa lEspilitu Likola eci ovo valinga vakwetavo. Komitulwilo 3:16-17 eye ovatumbangiya okuvaha ongusu vEspilitu. Komitulwilo 3:16-17 eye ovatumbangiya okuvaha ongusu vEspilitu Likola. Komitulwilo 4:30 eye ovalungula: “*Awkasumwisi Espilitu Likola lya Suku.*” Kwenda vo komitulwilo 5:18 (NKJV) Pahulu ndupolofeto okwete omoko yokuvilikiya va Efesu kwenda etu: ...“tuyukisiwi lEspilitu Likola” ale enemwele olonjanja vyosi yukisiwi lEspilitu.”³ Etu tucilete okuti ndaño twatambula Espilitu Likola pokucitiwa evali, etu vosi tusukila etulumwinyo lyeteke leteke. Omolyaco, cesilivilo vomwenyo wesipilitu kwenda vokukula Ukwaklistu yumwe okuti ovo vayukisiwa eteke leteke lEspilitu Likola.

“Suku kapopele ati, pingi lumosi kwenda ene ukacitambula. Eye watutuma okupinga. Onjongole imwe yelombelo kalituvi. Elombelo litoñgomāla likoka ongusu yalwa ku opinga, kwenda lyuwiha onjongole imwe yokutambula ovina eye apinga”⁴

“Epapatiso lEspilitu Likola cilomboloka okukala wosi vesongolo lyEspilitu Likola, cilomboloka okutakatsiwa kunene wEspilitu Likola-‘okuyukisiwa’ wosi la Ye. Eci haseteko ko yonjanja imosi apolepo ocina cimwe cisukila okupitulwiwa otembo yosi ndomo Pahulu aca olumapu ku Efesu 5:18 lomita Velasi ohundilo ‘yukisi:’”⁵

2 Ellen G. White, *Olondimbu vyolo Tembo kOngelesi*, Eteke 21, Kuvala-kwapupulu 1895.

3 Pub. Werner E. Lange, *Unser größtes Bedürfnis* (Lüneburg, 2011), S. 42

4 Ellen G. White, *Klistu Ocikwata Callongiso kOngelesi* (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 2003), e. 145.3

5 *Ocipama Cakūlu*, Ceteke 17 Yevambi-linene, 2014, July 17, 2014

Olondaka vya yesu vyokulyusika kwenda Esipilitu Likola

Volondaka Vyaye vyokulyusika Eye wanena esanju kwenda elavoko vokuvasapwila okuti Esipilitu Likola liya lipiñganya ocitumālo caYe. Yesu olombolola kolondonge ovikele vyEsipilitu Likola ku Yohano 16:7-14 (NKJV):

“Omolyaco Ame ndukusapwili ocili. Cuwa wene mwele okuti Ame ngenda; momo nda Ame chandele Mbembengiyi kakeya kokwene pole nda Ame ndanda Ame ndikokutumisi. Kwenda eci Eye akeya, Okatavisa olwali kekandu lyaye, kwenda okalutwala kesunga, kwenda okalupa kesombiso. Okalupa kekandu momo ovo kavatavele Kokwange; Okalutwala kesunga momo Ame ngenda kutate yange kwenje kahukandimōla vali; okalupa kesombiso momo omōla a soma yolwali lulo wasombisiwa ale. Andi lopo ñgwete vyalwa vyokukusapwili, pole ene kawvitela okuviyenjeka cilo. Apolepo eci Eye Esipilitu lyocili likeya, Eye okakusongwile kocili cosi; Momo Eye kakapopya vyunene wayemwele, pole cosi Eye ayeva oco akapopya; kwenda okakusapwili ko vyoviyaneke. Eye okanyiha ulamba, momo Eye okakwata Vyange kwenda okakuvisapwili.”

Etetiyo limwe lyavelapo lyokaliye

Yesu wapopya kolondonge cimwe cikomohisa: *“Cuwa wene okuti Ame ngenda.”* Eci cilomboloka okuti etetiyo lyokaliye–okuti Eye okasi letu vocakati cEsipilitu Likola – cavela po okukala la Yesu upolo lupolo. Vonjila eyi Eye kakwete ulilo, apolepo Eye citava okala lomunu lomunu, kakuli atatahāyi okuti Eye cilomwele oli kolonele vyosi.

Okupiwa kolwali kwenda katatahayi okusongwiwa Kekolelo ku Yesu

Esipilitu Likola olyo likwete ocikele cokupetula ofaso olwali. Olwali he kalwañgilile vakongelo? Esipilitu Likola Olyo lika litela okupetula ovaso ava Lahondiseya. Eye okoka komanu vakwalwali onjongole yokukwata Suku kwenda ovaha onjongole yokukwata ukamba umwe wocituke la Yesu Kuvakwaklistu yokalendehuya. Eye otulekisa ekandu likasi eko lyakandu osi: *“Momo ovo kavatavele kokwange.”*

Ove okolela ku Yesu? Ongombo yekolelo okukolela ku Yesu. Ondimbu yocili yokukolela ku Yesu okulyeca etumwele Kokwaye. Ocikele cimwe cokulyeca olumwe onjongole yetu yoku Ukwama kovina vyosi.

Esipilitu Likola likemanya Yesu, Eci etu twayukisiwa lEsipilitu Likola, Yesu okavela po vyosi kokwetu okakwatapo vali esilivilo linene kokwetu. Onjongole yalwapo vali ya Yesu yikeya vokwetu.

Okupeliwa kwenda Okusombisiwa vocakati Cekolelo

Esipilitu Likola lipetula ovaso etu oco tukwate esunga Iya Yesu. Eci Yesu alonda kovaylu, Ocilumba Caye cataviwa la Tate. Okupisa opo eci kacitelāwa kaliye citeliwa, okucitukula ati Suku walinga ocisola kwenda vonjanja imosi walinga esunga Esipilitu Likola liyongola okupetula ovaso etu kepongolwilo: Yesu watikulapo eko Iyavosi vana vakolela ovomwele Kokwaye kwenda wavaha esunguluko Lyaye. Eli olyo ocakati celongiso Lyembimbiliya: Esunguluko vocakati cekolelo mu Yesu.

Esipilitu Likola litulekisa anōlo a Suku

Esipilitu Likola vo litulekisa okuti omōla a soma wo lwali lulo wapisiwa ale. Satana watundisiwa ale kovaylu, kwenda esulilo lyaye lili ocipepi. Eci etu tukasi mu Klistu, eye kakatusalwisa ndaño katito, ndaño twakupoka olonjanja vyalwa kayonjo kwenda tukasi ava vahongwa vongongo ilo. Yohano Yatete 5:18: *“Etu tuci okuti ava vakasi omāla va Suku kavatongeka vali okulinga ekandu. Omōla a Suku ovalava. Lyapu kakavasalwisa.”* (NLRV) Okukwata ociya cokukwata oñgala yetu calipita vomwenyo wetu. Yesu oyongola okutupopela kekandu lyetu kwenda okututeywila kayonjo a Satana.⁶

Ocikele cikwavo cEsipilitu Likola okupetula ovaso omanu okuti ocilikocili eteke Iyesombiso lyoliya. Lomwe okasupa ko te nda ukāyi waco watambula ocilumba cepopelo vocakati cokulyeca olumwe ku Yesu Klistu kwenda okutongeka Kokwaye. Hanjongole ko Yaye okweca ukulihiso wesombiso likasi okwiya, okusalwisa omanu valwa oco valikekembele. Eci nda cakala eponyo linene nda katwasapwilileko omanu anōlo etu tukwete.

Esipilitu Likola litwiha elomboloko lyocili

Esipilitu Likola likatusongwila kocili cosi. Olyo litupopela kalomboloko apenga, kaponyo kwenda kayonjo. Olyo vo litusongwila kocili cokulikuliha etu mwele, oco okuti tutela okupongolola onjila yetu apa cisukiliwa. “Mbembengiyi ovilikiyiwa vo ‘Esipilitu Lyocili.’ Upange waye okulekisa ocili kwenda okucilava. Eye tete otunga vutima ndEsipilitu lyocili, kwenda noke Eye olinga Mbembengiyi. Kwenda kutima waco kukala ongsu

6 Omita eyi yesilivilo yalombolwiwa komitulwilo 4 velivulu Iya Dennis Smith, *40/50 Koloneke: Alombelo kwenda Ovipama oco Otumbulule Oseteko Yove La Suku*, elivulu 2 (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 2011)

kwenda ombembwa yocili, pole ombembwa kwenda etulumwinyo lycili kalisangiwa kovohehmbi.”⁷

Esipilitu Likola lipetula elomboloko koviyaneke

Esipilitu Likola likwete vo ocikele cokulaleka kokwetu oviyaneke. Yesu walombolola ciwa vyoviyaneke ku Mateho 24, kwenda Esipilitu Likola likwetepo vali ocikele cokutwiha ocinyi coviyaneke. Eci etu tuwiha ocitumälo, eye oco okatuhikwilako vo vyoviyaneke.

Havyesilivilo ko lyalwa ovikanda Kesinumwilo 2 kwenda 3 visula lelintundo lya Yesu: “*U wosi okwete atwi, ayevelele eci Esipilitu lipopya vakongelo.*” (Esinumwilo 2:7) Yesu wasuñgamisa ekovongo eli kokwetu, ekongelo lyoloneke vyasulako oco tuyevi Esipilitu. Etu anga tukasi lombili yokulinga caco?

Unene vocakati cEsipilitu Likola

Yesu okupopya vyupange wEsipilitu Likola volondaka Vyaye vyasulako: “*Pole ene ukatambula unene eci Esipilitu Likola akeya kokwene; kwenda ukakala olombangi vyange; kwenje ukakala olombangi vyange ko Yelusäläyi, kwenda ko Yundeya kwosi loko Samaliya, kwenda toke kovitaka vyolwali.*” (Ovilinga 1:8) Ocikele cikwavo cEsipilitu Likola okutwiha unene kwenda umesele oco okuti etu citava okukala olombangi Vyaye.

“Klistu watwavela Esipilitu Lyaye ndunene wa Suku oco tuyule olonjongole vyosi vyekandu twapiñganya kwenda twalilongisa etu mwele, oco tumolehisi ekalo Lyayemwele kekongelo Lyaye.”⁸

Unene Wesipilitu ukasi vo uhaye. Don Mackintosh, usongwi wesongolo lyelilongiso lyuhaye vo Institutu Weimar, wapopya: “Eci tusukila esapulo lukulihiso wuhayele velitokeko lyunene wokucikapako. Unene wepongoloko.”⁹ Eci unene wesapulo, okuciteta onimbu unene wEsipilitu Likola. Eye onena lika vyepongoloko. Etu tutelä okusongwila lika vakwetu vonjila ina etu tukasi okwendela ale luhaye. Ocina cimwe cocili: Ukwasi umwe wesumuluho wowutu kevelela.

7 Ellen G. White, *Usoliwi Wapata, kOngelesi* (Nampa, ID: Pacific Press Publishing Association, 2002), e. 671.

8 Ibid.

9 Dave Fiedler, D’Sozo: *Okuñgwälisapo Üvi, kOngelesi* (Ovavahatalala, MI: Ocisupe, kOngelesi, 2000), “Ulandu”

Okukapako visukiliwa Ketumbululo

Ndekongelo limwe cachata kokwetu okulombela etumbululo limwe. Okulombela etumbululo casunguluka, pole ndomo Mark Finley a cipopya, cesilivilo vo “okukapa ko akisika Embimbiliya etumbululo”.¹⁰

Etumbululo lyekongelo limwe lya tamba ketumbululo lyomunu lomunu. Citava anga ndukukovonga oco olinge enölo lyovemwele lyokukwama etumbululo lyove lyomunu lomunu? Eci cikakusongwila komwenyo umwe wayukisiwa lunene kwenda leyukiso, komwenyo umwe wocili kwenje wonjolela yekolelo.

Mekonda lye cisukiliwa utima umwe wokaliye?

Yesu wapopya kafeko valipwa andundulu, “Ame sakukulihili” (Mateho 25:12) Eli olyo esunga ovo kavaceliwile okuñgila kuvala. Ovo valekisa ava kavakañgila kusoma wa Suku. Esunga ekambo lyulela, cina cilomboloka ekambo lyoseteko lyEspilitu Likola, cikasi ulema vomwenyo umwe wesipilitu. Onduko “andundulu valipwa” yilombolola ocituwa comanu **vana kavasetekele epongoloko lyovutima vocakati cupange wEspilitu Likola.**

Etu tukwete ekalo limwe lyekandu. Olyo esunga tukasilili vakwohame, kwenda etu tucitalela ohali. Ukwohame layumwe okañgila kusoma wa Suku, epongoloko lyocituwa lisukiliwa ocilikocili. Ondaka ya Suku yitulekisa okuti wosi oyongola okwiya ku Yesu citava eye iya ndomo akasi. Etuvo tuci okuti lomwe wiya ku Suku otongeka ndomo akasi.

Wacukuliha kaliye okuti andundulu valipwa kavakulihile Suku momo ovo kavalumbile omwenyo wavo wosi ku Yesu kwenda upange wEspilitu Likola. “Epopelo lyetu kalyatyamele kweci twakuliha, pole lyatyama ku twakuliha... (Yohano 17:3). Eci etu twakuliha cikwete esilivilo, pole lekambo lyukamba womunu lomunu la Yesu etu tuyonjiwa kwenda kesulilo lyaco tukanyeleda. Elomboloko limwe lya Suku hacimosi ko ndukamba umwe wutima, ukamba umwe wapata.”¹¹ Eli olyo esunga Yesu atuvilikiya lonjanga yalwa kokutambula otembo yosi Espilitu Likola. Ove olombala eteke leteke vokulilumba kwaswapo kwenda okupinga vocakati cekolelo epapatiso lyEspilitu Likola?

¹⁰ Mark Finley, *Tutumbulule Onjanja Ikwavo, kOngelesi* (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 2010), e. 26

¹¹ *40/50 Koloneke* a Dennis Smith, elivulu etendelo 2, e. 112.

*Lalimwe eteke okapembuli ongusu
yomunu umwe okasilili okukwatisa
okukapako olonumbi vyEsipilitu lya
Suku vonjila ikomohisa pamwe Suku
yohuvilikiyila otembo eyi.*

(Panga ohenda tanga Esitele 4:14-16)

Ovisimilo Vyomunu Lomunu kwenda Apulilo Esongolo

1. *Cipi ocisimilo conjanga Yesu akapa vutima wove kweci catyamela kEspilitu Likola?*

2. *Volonjila vipi Yesu aca ongangu kokwetu kocikele cokupinga Espilitu Likola?*

3. *Ovikele vipi vikwavo Mbembengiye akwete, vina Yesu alikuminya kolondonge Vyaye kwenda etu?*

4. *Cipi ocina Espilitu Likola litelisa vokwetu?*

Epuluvi lyetu Lyelombelo

- Vilikiya ekamaba lyove lyelombelo kwenda lisapeli vyonondovitwe.
- Lomba lekamba lyove lyelombelo...
 1. Okuti etu eteke leteke tukapetulwiwa kekambo lyetu lyEspilitu Likola vocakati cekolelo–kwenda okupinga elikuminyo lina likasi Espilitu Likola:
 - okuti Eye okatuyovola katatahayi kwenda kekolelo lyahongwa;
 - Okuti okatulombolwila ko eci cilomboloka esunga vocakati cekolelo;
 - Okatuteywila kakulihiso uhembi, kaponyo, kwenda kayonjo.
 2. Lombela elitumbiko kalikevelela cimwe ku Yesu kwenda Kupange Waye.

Yesu okuvangula kweci catyamela kEsipilitu Likola Volusapo wo Citumbisa

Volusapo wo citumbisa, Yesu ovangula kweci catyamela Kunene wEsipilitu Likola. Eci ove otanga olusapo onjanja yatete, kucilimbuka nda kuli cimwe civangula kweci catyamela kEsipilitu Likola: *“Kwenda onjanja ikwavo Eye wapopya, lanye ndikasetahalisa usoma wa Suku? Ukasi ndo citumbisa, cina ukāyi yumwe akwata kwenje ociyeka kolonjongo vitatu vyo masa okucitenga toke citumba.”* (Luka 13:20, 21)

Ocitumbisa ale ofelemendo cifufwiwa kokuyoka ombolo. Ocitumbisa cikapiwa kosema yotiliku (vofalinya) oco lika cifetika lupange waye wokutumbisa, okuleŋgelisa omasa kwenda okuyilelisa. Vonjila eyi cipepapo vali vomela wetu.

Yesu vocakati colusapo olwu wayongola okutulombolola ovisila vimwe vyusoma wokovaylu. Ocitumbisa cilekisa upange umwe ukomohisa kokwetu, una ufetika lokavando pole esulilo lyaco likomohisa, ndomo olusapo lucitondongola: *“toke eci catumbisa.”* Yesu oyongola okupīnganya epela lyetu locisola Caye kacitokoka.

Konepa ikwavo yolusapo, Yesu oyongola okutulekisa esilivilo lyesapulo (ongosipeli) volwali. Ndaŋgo ongosipeli eyi pokufetika yakala ŋgo kolonele vitito, kesulilo ukatakatisamo olwali lwosi. Kwenda vo Yesu oyongola okutulekisa ndamupi unene wa Suku wepongoloko utalavaya vokwetu vocakati cEsipilitu Likola. Eye opopya ati ku Luka 17:20,21, *“Okwiya kwusoma wa Suku haciya cimwe ko citeliwa okululuvala, ndaŋgo omanu kavakapopya ati, ‘Eye ayulo’, ale ‘ako cikasi’, momo usoma wa Suku ukasi vutwe wove.”* (NIV)

Komanu valima apita, usoma wa Suka kokwavo wakala pokati kavo, vocakati comunu wa Yesu. Etali, usoma wa Suku ufetika vomwenyo wetu eci tutambula Yesu Ndupopeli kwenda Ŋgala yetu. Eci etu tutongeka Kokwaye kwenda Eye a tongeka kokwetu, oco okwiya kwa Yesu evali, cikasi usoma wokovaylu uletiwē ukafetika kokwetu. Kaliye mwele, tukataliliya emyoŋgolōlo lyusoma wa Suku letu vocakati ca Yesu okukala vokwetu.

Eye citava okala lika vokwetu vocakati cEsipilitu Likola. Kombwelo kuli alongiso amwe esilivilo lyalwa opiwa volusapo.

Unene upongolola utalavaya okañgunuñgunu

O “citumbisa cifufwiwa okweca ongangu yusoma wokovaylu. Eci ceca ocindekase cokukapa omwenyo, vesetahālo lyunene wocali ca Suku.”¹² “Epongoloko lilingiwa lika vocakati cEsipilitu Likola.”¹³ Kulo eci civangula cunene umwe wocakati una uyula vyosi kwenda citava utupongolola olungunge. Vonjila eyi, Suku oyongola okupongolola ocituwa cetu vocakati cEsipilitu Likola.

Embimbiliya litusapwila ati onjanja yatete kolotembo vyembimbiliya epapatiso lyEsipilitu Likola olonjanja vimwe vyakwamiwile lolonumbi viletawe kwenda viyeviwa mwele. Pole epongoloko lycituha cetu lilipita vokañgunuñgunu–calekisa okuti etu twayukisiwa lEsipilitu Likola. Kwenda noke etu ocipikipiki tulimbuka okuti epongoloko limwe lilakiwa lyalipita vokwetu.

Ocitumbisa casalama vofalinya [vosema yotiliku] cilinga upange wayo vokañgunuñgunu okutumbisa omasa yosi; cimosi aco, ocitumbisa cocili citalavaya vokañgunuñgunu, vokuha, otembo yosi, okupongolola ocimwenyo. Oloñgenyi vyetimba vileñgelisiwa kwenda vichiwapo. Ovisimilo vyokaliye, ocikembe cetu cokaliye, olongombo vyokaliye, vitupiñganya. Ekalo likwavo lycituwa liyapo–lina likasi omwenyo wa Yesu. Ocisimilo cipongolwiwa. Unene wocisimilo usuñgamisiwa konjila yokaliye. Omunu kakapiwile unene wocisimilo cimwe cokaliye, pole ovonene ovisimilo eye akwete akōlisiwa. Ocisimilo capetwiwa. Etu twakapiwa apiñganyo ovituwa vitupondola okutalavayela Suku.”¹⁴

Mekonda lye Suku a tupongolwila lokañgunuñgunu, okuti katucilimbuka kepuluvi cafetikiwa? Epuluvi limwe lyunjike lisukiliwa oco epongoloko lilingiwe ndomo cilipita veluliko votembo yondombo. Oviti vinene ndeci olomindikiso (vinene) vikula levando lyalwa. Anga Suku leci oyongola okutumaha nda etu ocilikocili tuyongola Esipilitu Likola? Anga Eye yomaha ekolelo lyetu? Ame ndisima ati oco. Noke Eye oyongola okutwavela omwenyo umwe weca apako (tala Yohano 15:1-8; Ngalatiya 5:22).

¹² Ellen G. White, *Klistu Ocikwata Calilongiso kOngelesi*, e. 96.

¹³ *Ibid.*, ee. 96, 97.

¹⁴ *Ibid.*, ee. 98, 99.

Unene upongolola ocituwa cetu utunda kosamwa- Kahukasi letu

Tetemwele, tusukila okukuliha eci: “Munu kapongoloka eyemwele vokupakako onjongole yaye. Eye kakwete unene lawumwe utela okucilinga. Ocitumbisa–ocina cimwe kacilingi lacimwe likawayo–te cakapiwa vomasa apahandi lyepongoloko liyongwiwa lilingiwa.”¹⁵ Yesu palo otulekisa okuti etu tusukila unene una wiya kukwavo wokupongolola ocituwa cetu Katukapiko he ’olondaka evi vya Yesu’ vyesilivilo? “*Momo lekambo lyange ene kahutela okulinga lacimwe!*” (John 15:5) “Mba oco okuti etu tukwata esunga lya Yesu, etu tusukila okupongolwiwa eteke leteke vocakati cEsipilitu Likola, oco tulinge onepa kekalo lya Suku. Eci upange wEsipilitu Likola okucitelisa, okuyelisa utima, okuketisa omunu” wosi.¹⁶

Elungulo eli lyesilivilo lyalwa lya Yesu, lilitamalāla leci cosi cilongisiwa etali. Nda vohumanisimu (ukulihi welilongiso lyomanu) ale esotelisimu (ukulihiso kawachatele), ofilosofiya yomanu ale olonepa vimwe vyopendangonji, esapulo lyavo ati, unene wepongoloko lyetu ukasi kokwetumwele. Eci cilongisiwa lika volonjila evi ale ovyo. “Epondolo–lyetumwele” lilongasawa calwa otembo yilo. Upolofeto Pahulu okuvangula vyayemwele ati, kwenda vitusilivila vo: “*Momo ame ndici okuti vokwange ... kamuli lacimwe ciwa.*” (Valoma 7:18) Kvaso akulihiso ava, nye citava vikeya kolohōlo vyetumwele? Etu citava tutanga 2 Timoteho 3:1 kweci catyamela kwevi: “*Kukeya apuluvi atila koloneke vvasula ko.*” (NIV) Ohame ikatunga. Etu mba katukalinga volohōlo vyetu apolepo volohōlo vya Yesu. Yumwe wandisapwila: “Ame ndasiŋga etetiyo lyangemwele lyava Kwaklistu.” Cesilivilo ceci okuti Esipilitu Likola litunga vokwetu kwenda otupongolola.

Vokwetu mwele kamuli unene wokupongoloka. Eci te catunda kosamwa. Olyo esunga Yesu avilikiyila eluluvalo lyetu ku Luka 11:9–13 kocili cokuti etu te twapinga Esipilitu Likola—otembo yosi. Eci Yesu akala palo posi, Eye eteke leteke wayukasawa lEsipilitu Likola. Eci cesilivilopo vali kokwetu. Eci ame ndisokolola kweci Suku ayongola okutwiha vocakati cEsipilitu Likola, Ame ndisokolola okuti Suku yetu oyongola okutukwata kapepe eteke leteke, ndeci ava valikwele valikwata kwata kapepe eteke leteke lomele.

¹⁵ Ibid., e. 96.

¹⁶ Ellen G. White, *Asapulo Anoliwa, kOngelesi*, bk. 1 (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 2007), e. 374.

Ellen White kweci catyamela kolusapo owu wapopya: “Oviholo vyosi kwenda alilongiso osi ana olwali citava weca, kokulonga omöla yumwe wokilu lyeve oco ande kovaylu ukaponya. Ongusu yepongoloko te yatunda ku Suku. Epongoloko liteliwa lika lEsipilitu Likola. Vosi valaka okupopeliwa, nda omindikiso [walepa] ale umbumbulu, nda owasi ale osuke, te walyeca kupange wunene owu.”¹⁷

Winston Churchill, mbumba yatete ko Mbilitanya Inene votembo Yuyaki II Wolwali Lwosi, kupopiwa okuti eye wapopele: Etu tukwete peka cosi okupamo lika omanu. Kacitava okupongolola omanu lunene lika womunu. Oco eci cilipite, Unene umwe utundilila kosamwa yolwali olwo lusukiliwa. Eci te calingiwa lunene wa Suku, una citava ulilekisa lika lEsipilitu Likola.

Ondaka ya Suku yitulombolola okuti utima womunu usukila etato eteke leteke (2 Kolindyu 4:16). Cesilivilo lyalwa eteke leteke—ocina catete cesilivilo—okupinga lekolelo Espipilitu Likola.

Esipilitu Likola tete ofetika upange Waye vovitima vyetu noke oco amolehisa kosamwa

Elongiso likwavo lyesilivilo lyalwa lya Yesu volusapo kweci catyamela ketumbisa lyeli okuti eci etu tuyeva ocitumbisa vokwetu, cina cikasi Espipilitu Likola, Etu tukafetika okulinga ovina vonjila yalitepa levi vyovutima wetu twakala okulinga: “Ndocitumbisa, eci citengiwa lofalinya [osema yotiliku], okufetika kosi okulimolehisa, acovo lokutumbulwisa utima una okuti ocali ca Suku utalavaya oco upongolole omwenyo. Lakamwe okapongoloko kokosamwa katela okutupongolola vesetahälo lya Suku. Kuli valwa vakasi okuseteka etumbululo vocakati cokulipindisa ocituwa eci loco civi, ovo vasima okuti vonjila eyi eteke limwe vakala Vakwaklistu, apolepo ovo vafetika vocitumälo civi. Upange wetu watete ufetika vutima.”

Avokiyo: “Okukwata onduko yunäve lokukwata ekolelo vocimwenyo ovina vimwe vivali vyalitepa calwa. Okukwata kwañgo ukulihiso hacesilivilo ko. Etu tusukila okucikapako, ocihungo cutima wetu cikayevala lopo. Cisukila okupongolola utima kwenda okuhukolisa.

Omunu okasi okuseteka okulava ovihandeleko vya Suku ndocikisika cañgo—omo ciyongwiwa okucilinga—lalimwe eteke akalinga onepa kepokolo. Eye kakasi okupokola. Eci akisika a Suku atendiwa ndekupa

17 Ellen G. White, *Klistu Ocikwata Calilongiso kOngelesi*, ee. 96, 97.

limwe momo ovyo vitepa oñgenyi yomunu, etu te catulomboloka ale omwenyo waco ha Wakwaklistu ko. Epokolo lyocili alina lifetika vutima.”¹⁸

Osimbu etumbululo lilipita vokwetu, eci etu tusima, eci tulinga, kwenda tupopya cendisiwa lEsipilitu Likola. Vakwetu vakamōla etepiso limwe vomwenyo wetu. Ralph Luther okweca ko asembi ati: “Yesu wapisile calwa elimbuko lyekolelo lina lyasulila ñgo kefendelo, lina lichako okukapako omwenyo wapongolwiwa wosi.”¹⁹

Velivulu *Usoliwe Wapata* tutanga: “Esipilitu Likola likasi ofela yomwenyo wesipilitu vocimwenyo. Eci citwala Esipilitu oco cimosi vo leci Klistu anena.

Eci ciyukisa onambuli lasumuluhu osi a Klistu. Te lika vakasi okulongiwiwa oco la Suku, vana vakwete Esipilitu vutima, kwenda vomwenyo wavo valekisa Suku, te valiyeka ndalume vocindekase, oco vatalavaye Ekongelo.”²⁰

Okucivakavaka, Yesu walongisa evi kweci catyamela kEsipilitu Likola:

- ▶ Unene wepongoloko wEsipilitu Likola utalavaya vokañgunuñgunu. Etu tulimbuka lika apako aco.
- ▶ Unene wepongoloko vomwenyo wetu utunda lika kosamwa yetu.
- ▶ Unene wepongoloko ufetika okulinga upange vovitima vyetu noke omalusula kosamwa.

Ame longusu yalwa ndukwimbila onumbi okuti tanga omitulwilo yolusapo wocitumbisa velivulu *Christ’s Object Lessons (Klistu Ongombo Yalilongiso)*.

Olondaka vyasulako vya Yesu: Yeveleli Esipilitu Likola

Ove wakuliha olonda vyasulako vina Yesu avangula vyatunda kulamba Waye kovaylu okuvisuñgamisa kekongelo lyaye lyolotempo vyasula ko? “Wosi okwete atwi, ayevelele evi Esipilitu lipopya kolonembele.” (Esitulwilo 3:22) Yesu yo’tuvilikiya omunu lomunu oco tuyevelele Esipilitu Likola, kwenda eci oco etu tuyongola okulinga.

18 Ibid., e. 97.

19 Ralph Luther, *Neutestamentliches Wörterbuch*, S. 71, quoted in O. S. von Bibra, *Der Name Jesus* (Wuppertal, 1964), S. 98.

20 Ellen G. White, *Usoliwi Wapata, kOngelesi*, e. 805.

Omongolola?

Citava he Yesu omongolola? Tukwati ocivalo cimwe caposoka ndolumapu. Ocivalo kaceyile kocikwata cafufwiwa. Okatosi kamweño kocivalo, olonjanja vimwe ovivalo vyaco kavyakwatale onu ale ocivalo caco, pole nda canda vovoko onoño mesele citava cipongolwiwa velitalatu lyesilivilo lyalwa. Cimosi vo, etu tukwete etimba lyekandu, tuvitele “kavikwete esilivilo lyalwa”. Cikwata lika esilivilo nda ocitele eci catatiwa lomesele inene. Oco Yesu ayongola okulinga, kwenda eye ocitela okulinga eci. Eye citava okupomgolola ove kwenda ame vocina cimwe Cusivaya. Lyeca overwele Kokwaye eteke leteke kovaka Aye kwenda pinga vocakati cekolelo Espilitu Likola. Ove okakomoha eci akalinga, vokwove, kwenda vocakati cove.

Ulume yumwe wakuka watumāla kilu Lyocilombokwa [lyeyawu] ko Londo kwenda wakala okusika Oviyola. Vetepa lyaye kwakala lika tumwe ñgo otulongengele. Ulume yumwe wapitile noke wasima okutyuka kwenda wopinga: “Ngundike ko oviyola yove okatembo kamwe.” Eye yu afetika okusika leposo lyalwa okuti omanu vafetika okwiya okuyevelela. Andi cakoka akatanga ko talafiku (kwava vakala lokwenda). Onduko yaye yakala Nikkolò Panganini, usiki yoviyola ukwaluhimo walwa [ofama yalwa]. Enōlo lyove nda oyongola okusika tete oviyola vomwenyo wove ale weca omwenyo wove vovaka Omesele inene.

Uvangi womunu lomunu wulongisi yumwe kwenda olondonge vyaye

Eci Ocikongamela *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu* ca Helmut Haubeil catwaliwa kekongelo lyosongo yange kwapita ale ulima umosi, ame ndayitanga lonjanga yalwa. Osimbu ndayitanga ame ndakwata oloseteko sala kwata la Suku tunde—eci cañgomohisa kwenda canyiha ongusu. Ko apendisi yocikongamela ame ndasanga onumbi eyi: “Ono imwe yukulihiso yalekisa okuti cisukila okutanga ale okuyeva olonjanja epandu toke kekwi onondovitwe imwe yesilivilo oco tukwate elomboloko lyaswapo lyocina caco.” Olondaka evi vyetumbangiyo vyapetula eluluvalo lyange. “Ciseteka lumosi. Apako aco akakukomohisa.”

Ame ndayongwile okuciseteka caco kwenda cilo lelitango lyatatu eci cambeta kwenda ame ndayevela ocisola cimwe cinene Upopeli wetu, cina ame ndasuka vomwenyo wange wosi. Volosāyi vivali ame ndatanga olonjanja epandu kwenje apako aco esilivilo lyalwa. Ame ndakala ndu vyosi calomboloka, atiñgombi Yesu weya ocituke letu kwenda twavandekela

vovaso Aye ocikembe kwenda embembengiyo. Tunde opo lalimwe eteke ndayongwile vali okukala lekambo lyocisola eci Cupopeli wetu.

Eci ndipasuka lomele ame ñgwata ñgwata enyona lyepuluvi lyocipama cange lomele, ndilinganga otembo yosi okuseteka ukamba la Suku kwenda lutanya eci omele ipwako, ndilomba lomba vokañgunuñgunu oco Espilitu Likola liñgwatise ko lovisimilo osimbu tulisapela, olumapu lwange osimbu ndilongisa kwenda tusapela.

Eci yumwe omōla akwata eluluvalo liyongwiwa kwenda olinga ovina ndomo calavokawa, oco Suku wanyiha ongusu kwenda ukulihiso wokutata laco. Tunde opo upange wange weteke leteke wayukisiwa lemoleho Lyululiki. Eye oñgwatasa eci cimolehisa vomwenyo wange weteke leteke. Tunde opo ame lomele kwenda vo kapuluvi amwe, ndilombala epapatiso lyEspilitu Likola. Cikasi atiñgombi okasi ocipepi lokovaylu kwenda citava okuyeva ndomo cikakala oko kovaylu.

Osimbu ndakala okutanga ocikongamela, ocisimilo cimwe ceya kokwange okuti olondonge vyange kosikola citava ndilyohela lavo oseteko eyi. Ame ndilongasa ava vakwete 10-15 kalima ko Elijah Osikola Yavandevē oko ko Vorarlberg ko Awstlya. Omo lyaco, ame ndalomba ku Suku oco anyihe ombuwe yaliyekala. Vokatempo katito ame ndakwata oseteko imwe ikomōhisa, yavelapo vyosi ndakwata vilekisa ndamupi Espilitu Likola lyatalavaya kovitima vyamalehe.

Ukwahālo walima 13 kwenda Espilitu Likola

Kwapita ulima umosi eci oseteko yafetika apahandi lyame okutanga ocikongamela Espilitu Likola. Ondonge imwe yokaliye yeya kosikola yetu kwenda voloneke vitito osikola yetu yapongolwiwa ocitumālo conjwela. Ukwenje wakwata lika 13 kalima, eye wavelapo olondonge vyosi kocitunga kwenda vo kongusu. Vyalwa vyalongisiwa osimbu kalima apita okosikola, kaliye amwāwa okulaka okunyelela kepuvu limosi.

Tweceleli eyemwele okucilombolola volondaka vyaye: “Eci Ame ndapitila kosikola eyi yange, ame sasimile eci calaka okwiya. Veteke lyange lyavali kosikola, ame ndasanumwiwa lundululu kwenda ndafetika okulitila lukwetu wange kosikola. Ame ndokapula toke ndakava, ndo’lungula okuti lalimwe eteke sikomōle vali. Noke ame ndataliliya eponyo lyange kwenje ndapinga ongecelo ndomo ndalingale ale konyima. Noke lyeci ame ndasapela vo lukulu wendamba yokosikola. Vosāyi yakwamamo kwafetikiwa ocicapa cimwe cepindiso lyeponyo lyange. Cañgoka osōyi ceci

okuti ocicapa caco cafetika ñgo kotembo ndalinga omōla ungombo. Ame kaliye ndafetika okupita otembo yalwa la Yesu.”

Ame yu ndasima okuti umalehe u osukila elahululo limwe lyaposoka. Eye walimbuka eponyo lyaye, wacisumwila kwenda wasima okufetika onjanja ikwavo pole eye kakwatele olohōlo vyaco vomwenyo waye. Tetemwele lakatanga vonjanja imosi lokutatayala catava, eye kayongwile vali okulitila pole kamwe kamwe ndayula. Noke lyolosāyi ebandu eye wapopya, wasima ati eci alombelo acikoka okuhutwala ocituke la Suku. Vokatembo katito kolomele wafetika okulombela ongsu. Ovoyaki aye locinyeñgohusa catepuluka. Cilo kwapita ekwi la umosi kolosāyi tunde eci apitila kosikola yetu, etu tusole okumōla emyoñgolōlo. Pole ocinyeñgohusa caye, atuka, atotāla totāla momo ovitangi vyaye kavyatavale okuvitetiya otembo yosi. Cakala lika olohōlo vyaye: eye waseteka okuyula vongusu yayemwele kwenda vukulihiso waye, catavale olonjanja vimwe pole vikwavo kacatavale mwele. Alombelo etu asole okulinga cimwe pole isimilo vyaye kavyasungulukale kwenda unene wEsiplitu wanyelisiwale.

Ciwa cimwe ndati eci omunu yumwe alimbuka aponyo aye, oseteka okutetiya ocituwa caye kwenda kepuluvi likwamako okupuka vali? Kotembo eyi eci ame ndalimbuka okuti ñgasi kesulilo lyongusu yange, ame ndatambula ocikongamela cavangwiwa konano. Eci ceya votembo yasoka. Noke ame ndalimbuka eci cavaliwa letu. Katwakulihile unene wEsiplitu Likola. Etu katwakwatale ocituwa cokupinga ekwatiso Lyaye! Tunde eci ndasangiwa lesapulo lya *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu*, ame ndalinga epandi lyokupinga kukakwenje nda eye osole okulombela okukwata Esipilitu Likola. Cho-eye kala cilinga. Noke ame ndafetika okupetula onjongole yaye kocikongamela.

Ame sowihile eci. Eyemwele ocilikocili wacyongola. Kwenda lonjanga yalwa eye wapinga ocikongamela.

Onjanja ikwavo volondaka vyaye opopya: “Kosāyi Yakuvalakwapupulu, vunyamo 2012 ulongisi wange wanyiha ocikongamela *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu*. Ame lekwanyu lyalwa ndafetika okucitanga. Kotembo yaco ocilikocili ame sayongwile okukwata ukulihiso wupange wEsiplitu Likola.”

Veteke lyatete eye wamāla okutanga olomitulwilo vivali, noke wandipula olonjanja viñgami ame ndatanga eci. Ocipikipiki eye wafetika okupitulula okutanga olomitulwilo atanga ale, eye wayongola okukapako evi ocikongamela cimba onumbi: Okutanga 6 toke 10 kolonjanja.

Tunde opo vyalwa vyapongoloka. Okupisa vosāyi ya Cembanyima, vunyamo wo 2012 kakwakalele vali lahamwe aliyenja ale onjwela-caco salacitava. Akwenje eye apatowāle eteke leteke valinga akamba vaye, vosi yavo etali valiyeva. Eye wapongolwiwa olumwe-eye walinga embombe kwenda ukwacikembe, ocikembe cosi cavyala po undululu waye wetimba. Vakwetu vaye vokosikola vacimbila uvangi okuti Suku walinga upange waco wok'upongolola. Ove citava otala apako aco eteke leteke. Vesivayo lya Suku njongola okukusapwili okuti ukwenje wanda kepatatiso kosāyi Yevambi lyunyamo wo 2013. Nda eci hAsipilitu Likolako nye...

Ame otembo yosi ndasimāle ati nditela okumwisa olondunge omōla umwe. Epandi, elahululo kwenda olombangulo vyalwa citava vilinga cimwe, pole ocolika kacendi kupāla. Suku yu wakwatamo kwenda wandamba ati te lika Esipilitu Likola litela eci kacitelāwa. Eteke limwe eci kakwenje u akakala kovaylu, kwenda ame ndikacikuliha okuti Suku eye wacikoka. Eci olohōlo vyukulihiso wange wasula kwenda candomboloka okuti ame salatela okwendisa yumwe omōla, kepuuvi eli oco lika Suku afetika ocipikipiki okutalavaya vokwaye. Eci canyiha ongsu okukuliha okuti ku Suku kakuli lacimwe kacikwete elavoko. C. P.

Elombelo: *A Isya yokovaylu, pandu pandu omo lyocilumba cesilivilo lyalwa Esipilitu Likola. Mange ohenda omo lyokupembula Esipilitu Likola. Okupisa cilo űgwatise okweca eluluvalo lyalwa Kokwaye. Ame ndukupinga oco otapike omwenyo wange weteke leteke ko nivele imwe yokaliye. Mange ohenda talavaya vokwange oco Ame ndipinga Esipilitu Likola eteke leteke. Yesu wapingale eteke leteke Esipilitu Likola. Mange ohenda űgwatise okukwama olumapu lwaye.*

*Eceleli okuyukisa locali
olondaka uwangola otembo yosi.
Okwipepisa lo mongwa.
Kwenje ene ukacikuliha ndamupi
utambulula vosi.*

Vakolosāyi 4:6

Ovisimilo Vyomunu Lomunu kwenda Apulilo Esongolo

1. Akulihiso api tulilongisa ovikele vyEsipilitu Likola volusapo wocitumbisa?

a) Ndamupi epongoloko lyocituwa cetu cilipita?

b) Nye cilomboloka 'ocisila ca Yesu' "Nda Ameko ene kahutela okulinga lacimwe" cilomboloka kupange wokupongolola ocituwa cimwe?

c) Cipi citulomboloka kweci catyamela konjila Esipilitu Likola litalavaya kupange wokupongolola ocituwa cetu?

2. Yesu Omesele kwenda etu tuloneka. Ovivalo Alongiso api tupa kocisimilo eci?

Epuluvi Lyetu Lyelombelo

- Vilikiya ekamba lyove lyelombelo noke lisapeli vyonondovitwe.
- Lomba lekamba lyove lyelombelo ...
 1. Okuti vocali ca Suku ene otembo yosi ukaseteka okukula.
 2. Oco okuti otembo yosi tupetwiwa kocili cokuti unene wepongoloko utunda kosamwa, havocakati ko cetu, kacikwatela ongusu ñgwete ale sikwete.
 3. Okuti unene wEsipilitu Likola wokutupongolola ulimolehisa calwa vovimwenyo vyetu.
 4. Okuti etu tukalimbuka kuvakwetu unene wa Suku wokupongolola.
 5. Okuti etu tukwatisa vakwetu eci Suku ayongola okutufufula.

OKULYECA KU YESU

*Ame ndanyelisa onjongole yange?
Ale pwāyi akōlisa vali utima wange?
Nye cikanateka kokulitumbika amemwele?
Anga okulitumbika ku Suku cisukila
okulitiŋgula onjongole yetu?*

Etu katupitulula vali esapulo eli lyongusu: Etu tupopeliwa lika vocakati cekolelo (Yohano 3:16; Ovilinga 1:31, kwenda vikwavo). Ocituwa catete cekolelo Lyembimbiliya okukolela. U wosi okolela ku Yesu okalyeca eyemwele Kokwaye. Eci cilomboloka okuti etu twapopeliwa omo twalyeca etumwele ku Suku vocakati ca Yesu. Okulyeca kwetu kwekolelo ondimbu imwe yocili iletiwe yekolelo lyetu lyocili.

Okulyeca olumwe kukasi osapi yepopelo, kukasi osapi yokucitiwa evali, kukasi vo osapi yokuyula ekandu layonjo, kwenda okuyukiwa lEsipilitu Likola.²¹

“Vosi vana vasandiliya Suku Vondaka Yaye, kwenda vatumbika ovimwenyo vyavo oco vilaviwe Laye, omwenyo wavo vesongolo Lyaye, vakasiŋga ombembwa kwenda unjuke. Lacimwe covolwali cikavasumwisa eci Suku eye ovaha esanju vocakati ca Yesu okukala vokwavo. Vokati kasakalalo alipwa eye okalipolapo okulipwa.”²² Espilitu Likola ocilumba cekoloha Yesu aca kolondonge Vyaye. Suku kacitava eca ocilumba cipitahāla eci. Espilitu Likola ocilumba citwala kumosi layo ovilumba vyosi vikwavo. “Pole ndalikuminyo osi akwavo, eci ceciwa lapondolo amwe. Valwa vatava kwenda vaca uvangi ati vapinga alikuminyo a Ŋgala; ovo vavangola vya Klistu kwenda vyEspilitu Likola, andi lopo kavatambula uwa lahumwe. Ovo kavatumbikile ocimwenyo cavo oco cisongwiwe kwenda cilaviwe vocakati condave ya Suku.”²³

²¹ Garrie F. Williams, *Ndamupi Citava Okuyukisiwa lEspilitu Likola kwenda Okucikuliha*, cikasi velimi lyo Njelemanani (Lüneburg, 2007), e. 78.

²² Ellen G. White, *Usoliwi Wapata, kOngelesi*, e. 331.

²³ *Ibid.*, e. 672.

Pokutambula ocilumba eci cikupukisiwa lika lapondolo. Etu otembo yosi tutukola vyEsipilitu Likola andi lopo katwatambwile esumuluhu lalimwe. Mekonda lye? Etu katwalyecele olumwe Kokwaye, oco twendisiwe Laye. Valwa kavalyecele ovomwenle ku Suku-cachata omo lyekambo lyukulihiso-pole valwa okunōlapo okwendela vomwenyo wavo mwele. Eci citava cikasi esunga lyekambo lyEsipilitu Likola. “Vosi citava vakolāpo okuti-ekolelo kovina vitito cikasi ocindekase cokukalava ciwa ovina vinene. ...

“... [Eci eci kacikasi okuteliwa] eye oponya koku tambula ocali, unene, kokutambula unene wocituwa, una utambwiwa vocakati cokulyeca olumwe.”²⁴

Ungende wange kokulyeca

Ame ndakala ulume ukwalomilu, ndakala lalima 36, eci ekamba yuna wakala ungombo afa ocipikipiki. Ocipito eci caŋgoka epulilo kutwe wange: Nye cikalipita nda Suku wambilikiya oco ndikale ungombo? Ame sala cisola eci. Cisoka osumanu imosi, ame ndaliyaka lekatanga linene. Ame ndanōlapo okuliyeva la Suku omele lomele, lutanya, kwenda luteke. Epuluvi lepuuvi ame Ndovangwasa mekonda lye ame sayongwile okukala ungombo kwenda eci ame ndipondola okulinga ndaŋgo sikala ungombo. Noke lyo sumanu imosi, Ame njongola okulitavela okuti Suku katavele asunga ange. Osimbu ndakekamela vohulo yohama yange kwenda sakwatele asunga lahamwe vali, ocisimilo cimwe conjuka ceya vutwe wange: “*Suku osole ame!*” Kwenda ame ndasokolola: Oco, Ame nāva kweci.

Noke lyakukutu atito, ekolelo kocisola ca Suku casongola ame kokulyeca amemwele olumwe ku Ŋgala. Noke lyeci, ame ndakwata ombembwa yalwa. Ocilikocili, Ŋgala wambilikiya noke lyulima umosi locinimbu kovaso oco ndilinge ungombo. Etali ame andi ndipandula calwa Kokwaye. Eci cakala ocisola kwenda ukulihiso Waye vyandekisa ciwa olonjila vyaliyekala vyavelapo evi ndasimāle. Okuvandekela konyima, ame ndilimbuka okuti elitumbiko lina lyalinga asumuluho anene vomwenyo wange. Suku wangendisa vonjila yavelapo cosi vomwenyo wange.

24 Ellen G. White, *Apolofeto kwenda Olosoma, kOngelesi* (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 2002), ee. 218, 219.

Okulitumbikila mekonda lye?

Ondaka *tumbika* yalombolwiwa ciwa kelivulu *Steps to Christ (Alyanga andisa ku Klistu)*: “Suku oyongola okutukayisa, okutuyovola. Pole apahandi lyeci cisukila epongoloko lyalipwa, etumbululo lyekalo lyetu lyosi, etu tusukila okulitwala wosi etu mwele Kokwaye. ...

... Eye watupongiyila asumuluho atanda ana Eye ayongola okutwavela vocakati cocali Caye. Eye otukovonga okulyeca etu mwele Kokwaye, oco okuticitava Eye okapa onjongole Yaye vokwetu. Eci citongeka kokwetu oco tunõle nda etu tukayowiwa kupika wekandu, kokulyohela eyevo ovolamba omåla va Suku.”²⁵

Okulyeca kwetu ku Suku kutwala esumuluho limwe linene. Eye otukovonga okulyeca etumwele ko Kwaye momo Eye oyongola okutukayisa kwenda okutuyovola. Okutupopela kwe? Ocimwenyo cosi cilikala okulitumbika eyemwele ku Suku cikasi kesongolo lyunene umwe ukwavo. Eye kakasi okulyendiså eyemwele. Eye citava ovangula ati okasi velyanjo, apolepo eye okasi vupika umwe wachata calwa. Eye kaceliwa okutala eposo lycili, momo ocisimilo caye cikasi kesongolo lya Satana. Osimbu eye alitotombola eyemwele ati yo hendela kovisimilo vyayemwele, eye okasi okupokola onjongole yasoma yowelema. Klistu weyilila okutetola ovipundo vyapika yekandu vovimwenyo. “*Nda Omåla ocilikocili okakupopela, oco okopopeliwa mwele.*” “*Ocisila cEspilitu comwenyo mu Yesu Klistu*” citupopela kovisila vyekandu kwenda olofa. (Valoma 8:2)²⁶

“Ocisila Cesipilitu lyomwenyo cikasi unene womwenyo Wesipilitu Likola. ... Espilitu litwala omwenyo kwenda eyovo, okulitamålåla locisila cekandu, cina ceca lika olufa kwenda episo.”²⁷

Eci Yesu aceliwa okwendisa omwenyo wetu, oco Eye otela okutuyovola kepela lyungangala wetu (ukuse, esumwo linene, uhålo, ocipululu, uvi, ukahalåhala, epela, evayo, etuvo, atatamo okulisepwisa, kwenda ikwavo).²⁸ Ivaluka eci: omunu lomunu okasi ocitangi cinene eyemwele.

Pole mesele otalavaya lika lotuma povaka aye. Vonjila eyi vo etu tulyeca ku Suku. Vonjila eyi Suku a yongola okutuyovola kunene wekandu kwenda okutwiha esongolo kwenda eteywilo lyaye.

“Suku oli lonjongole yokutukayisa, yokutuyovola. Pole apahandi lyeci okulipita cisukila epongoloko limwe lyomunu wosi, etumbululo limwe

25 Ellen G. White, *Alyanga Andisa ku Klistu, kOngelesi*, (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 1999), ee. 43, 44.

26 Ellen G. White, *Usoliwi Wapata, kOngelesi*, e. 466.

27 *Elivulu 6, Esembi Lyembimbiliya Lyondeve lyeteke Lyepandu Vali, kOngelesi*, emela 560 kuva Loma 8, 2

28 Ellen G. White, *Usoliwi Wapata, kOngelesi*, e. 466.

lyekalo lyetu, etu tusukila okuliyenjeka wosi etumwele Kokwaye.”²⁹
“Okulyeca olumwe lovonene etu wosi ku Suku cimula calwa ocitangi comwenyo. Eci cimula kwenda citetulula otulohuluwa twakatanga kwenda olonjongole vyutima wositu.”³⁰

Nye Embimbiliya livangula kweci catyamela Kokulyeca?

Valoma 6:13 ati, *“Ukahaveli onepa layimwe yenemwele ndocitele cimwe cahongwa cekandu, pole lyeci enemwele ku Suku ndavana vopiwa kolufa okwenda komwenyo; kwenje eca olonepa vyove vyosi kokwaye ndocitele cesunguluko.”* (NIV). Omita eyiyitusapwila ati, okulyeca olumwe cilomboloka okulyambata ovemwenle ku Suku kwenda okulyeca ovemwele kupange Waye.

Hanna W. Smith, Ukwaklistu umwe kwenda usovoli, wamba asempi komita eyi: “Okutumbika ocina cimwe cikasi ndokukwata ocina cimwe, okweca cimwe oco cikwatiwe kwenda cendisiwe layumwe ukwavo. Okulitumbika etumwele ku Ŋgala cikwete elomboloko limwamwe. Noke, Ŋgala okwete unene wokulava kwenda wacime cetu. Eci cilomboloka elitiŋgulo lyetumwele kwenda okulyeca kwetumwele.”³¹

Valoma 12:1 : *“Omolyaco, ame ndukupingi, avamanji vakwenje kwenda avamanji vafeko, kohenda ya Suku, lumbi atimba ene ndocilumba cikasi lomwenyo, cikola kwenda cisoliwe la Suku–eyi ikasi efendelo lyove lycilili kwenda lisukiliwa”* (NIV). Esunga lipi omita eyi yeca kweci catyamela okulyeca ku Suku. Okulitumbika cikasi ekumbululo lyetu ku Suku yumwe yocikembe, Suku yumwe yo cisola. Okulitumbika cilomboloka okulyeca etumwele kovoko a Suku, okulipongiyila Eye, okweca ekalo lyetu kokwaye ndocilumba, ha ndocilumba ko Cuvale Wosimbu catimihwile, apolepo ndocilumba cikasi lomwenyo Kokwaye kepuluvi lyokulitumbika.

Eci nditaliliya vomwenyo wange, Ame sitava ndipopya ati apa handi lyame okulitumbika ndamwilāle okuti okulyeca catilāle. Okwamamako, Etali kokwange eci kacivala vali, apolepo okulitumbika kwalinga esumuluhu lyenda hu.

Johannes Mager waca asempi ava: “Okulyeca ale Okulitumbika, okuchapo, okulisila ale okulikuminya, okulyeca wosi kupange wa Suku-

29 Ellen G. White, *Alyanga Andisa ku Klistu, kOngelesi*, e. 43.

30 Ellen G. White, *Omwenyo Wange Etali, kOngelesi* (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 1999), e. 6.

31 Hanna W. Smith, *Christsein täglich* (Okukala Ukwaklistu yumwe Etekeleteke, kOngelesi) (Aslar, 1994), e. 38.

ovina evi vyocili, pole volondaka vyeca usumba. Okulyeca kakukwete ko lacimwe levi tuyeva vetimba ale esanju. Cilomboloka okulyeca etumwele Kuyuna etu tusole.”³²

Vakolindyu Yavali 5:15 kupopya eci cikasi epako lyokulyeca: “*Klistu wafila vosi. Eye wavafila kwenda wapinduka vali*” (NIRV). Okulyeca kulomboloka okukolela. Okukolela Yesu kacilomboloka okUtalavayela kwañgo otembo yosi, apole:

“*Kwenda cosi ove olinga, nda volombangulo nda kovilinga, cosi cilingila onduko ya Ñgala Yesu, okupandula Suku Isya vocakati caye*” (Kolosaïyi 3:17, NIV).

Charles T. Studd wapopya, “Nda Yesu Klistu okasi Suku kwenda wandifila ame, oco pwāyi kokwange kakutundi ocilumba cinenepo vali nditwala Kokwaye.”³³ Ulume hu wakapako eci eye avangula. Eye wakala ateleta yavelapo ko Inlandi. Eci eye apongoloka Ukwaklistu, wachapo upange waye, waca olohuluwa vyaye kocisoko colohundi, kwenda walinga ungende Kochina nda ngambati yesapulo, noke ko Indya, kwenda kesulilo wanda ko Aflika. Ngambati yesapulo eye asiñga andi yohotalavaya 1,800 yangambati esapulo vatalavaya kolwali lwosi. Eye waca omwenyo waye ku Yesu.

Yesu walyeca Eyemwenle kokwetu kwenda walyecela etu

Ociya cimwe cesilivilo lyocili kacikavaliwe. Okulitumbika ocina cimwe cekisika lyacosi. Yesu walyeca tete kokwetu. Eye watwiha cosi Suku owiha, kwenda Eye otupinga oco tuwihe vyosi vitava etu okuwiha. Eci ocina cimwe cokukwata cosi kwenda okweca cosi. Kuli etepiso limwe lyeca usumba kwavyosi vyetu kwenda kwavyosi vya Suku, apolepo ndañgo leci, lomwe eceliwa okweca kamwe ale cititopo kwevi vyosi akwete.

- ▶ Okulyeca kusongola kukamba ukomohisa la Yesu kwenda Isya. (Ove okatunga Kokwaye.—Yohano 14:23; Yesu okalimolehisa Eyemwele kokwove—Yohano 14:21.)
- ▶ Vocakati cokulyeca etu twiya kukulihiso wocili. (Yohano 7:17—Nda o njongole yayumwe okulinga onjongole ya Suku eye okokuliha... ESV)
- ▶ Vocakati cokulyeca etu tukwata unene velombelo. (1 Yohano 3:22—Cosi etu tupinga, tukacitambula.)

³² Johannes Mager, *Unser größtes Bedürfnis (Our Greatest Need)* (Lüneburg, 2011), S. 47, 48.

³³ Norman B. Grubb, Charles Studd, *Kein Opfer zu groß (Lacimwe Ocilumba Cinenepo Vali, kOngelesi)*, “Elongiso”.

- ▶ Okulyeca kukasi onjila yesanju lyaswapo. (Yohano 15:11—Esanju lyove citava liswapo.)
- ▶ Okulyeca kukasi osapi womwenyo umwe wepwiti. (Yohano 10:10; Efesu 3:19.)
- ▶ Okulyeca kukasi ociseveto oco okuti Suku citava otalavaya vocakati comwenyo wange. (Yohano 7:38—olondwi vyovava omwenyo; Yohano 14:12—upange unene; Yohano 15:4, 5— apako alwa .)
- ▶ Satana kaceliwa okulamba kwava valyeca olumwe ku Suku. (1 Yohano 5:18—ondingāvi layimwe yulamba, te nda kepuluvu limwe Suku wacecelela, ndomo calipita la Yovi. Ovina vyosi okusanda uwa wetu vyendela kumosi kwenda lalimwe eteke vikapitahāla olohōlo vyetu.)

Ovisoko vitālo vyokulitumbika

Onoŋgo imwe yapopya ovisoko vitālo vyokulitumbika:

- ▶ Okweca olumbongo cikasi ocisoko citito vokulitumbika.
- ▶ Ikwāyi ko okutumbika otembo.
- ▶ Kwenje kwiya okulitumbika kwovonene etu kwenda umesele, wupange wetu.
- ▶ Noke lyeci, elitumbiko lyusumba wosi wetu kwenda akolelo, kuna kwatyama vyosi twatukula konyima.
- ▶ Okulyeca kwetu olumwe, cilomboloka okutumbika onjongole yetu kwenda omwenyo wetu ku Yesu.³⁴ Etosi eli lyasulako lilekisa okulitumbika kwocili.

Cikomohisa eci etu tulitumbika etumwenle ku Isya yetu yokovaylu, momo etu tukolela kocisola Caye kwenda katwecelela okupilila kupāla calwa ndomo omōla ocisandwi alinga volusapo wa Yesu. Eye wapetuka lika eci alimbwangula vewe lyomwenyo waye, oco lika eye anōla okutyukila konjo. Eci eye apitila ocipepi lonjo yava isya yaye, isya yaye wohupilila okuliŋwalehela laye okuhuyakela lovoko avalu lokulila. Eye ocili wotava vali ndomōla waye. Oco lika omōla alimbuka ocisola ca isya yaye. Eci cotwala kelitumbiko lyocisola.

Ocipito cimwe Conjaya

Ocipito eci casindende capita ko Falansa kwenda citukwatisa kolumapu lweci: Ukāyi wulume umwe owasi yoko Falansa wasapwileko okoloŋgo

³⁴ Dean M. Kelley, Ndamupi Undeve Citava Utalamisiwa,” *Ukaley*, kOngelesi, Yakayovo 1983, e. 4.

kaye kuyumwe. Eye wambatele okambenje katito kovenenu peka lyaye. Eye wakala longombo yokuliponda omo lyakatanga olowela vyaye. Eye wapopya, “Cakala hela ndaliyenja lulume wange, pole eye vocipikipiki watambulula: ‘Nye vali oyongola? Ove okwete ocheke yange [cilomboloka okuti eye okwete omoko yolombongo vyaye], ovemwele yonjo yange, ove olya komesa yange. Vyosi ovipako vitava okuvyavela vyakutamba, andi lopo oliyeya?’Ame ndasapwila, “ukāyi watongeka, “Ame njongola utima wove, njongola ocisola cove.’ Kwenje ulume wakumbulula: Ove kukacikwata eci. Ove oci okuti utima wange watyama kukāyi ukwavo. Vyosi űgwete vyove, pole utima wange, ocisola cange, lalimwe eteke okacikwata kokwange.”³⁵

Lomwe omunu osole yumwe osanjuka lekumbululo ndeli. Ukāyi ipako ulume akwete kavyukwatela. Ocitangi ndati eye akwata ndokukala omunu.

“űgala yetu Unene kayongola lacimwe kokwetu. Eye o njongola ame. Yesu kayongola onepa yotembo yange ale onepa imwe yipako vyange, ndaűgo onepa yolongavelo vyange ale umesele wange.”³⁶ Eye onjongola, momo Eye osole ame kwenda oyongola okunyiha esanju.

Etu tukwete ekisika lyokulitumbika etumwele; Etu tukwete ekisika lyokutiűgula ohame yetu lovina vyosi etu tukwete kwenda vyosi etu twatuwa. Etu tukisikiwa okulitumbika etumwele ketato, kesongolo, konumbi, kwenda konjogole ya Suku. Oco cikasi efendelo lyetu lyolondunge lina Valoma 12:1 vatulikila okulinga.

Eci Ondaka ya Suku ipopya kweci catyamela kokulyeca olumwe, “[Eci] cikasi upange wove wolondunge,” omolyaco eci citava cilomboloka okuti okulyeca ku Suku cikasi upange umwe wolondunge wavela po vyosi vitava etu tulinga. Cipi colondungepo vali cavelapo onoűgo yofisika (yokutata atimba) eci etu tukwetiwe luveyi? Cipi colondunge cavelapo ekolelo lyetu kocicapa cesongolo lyoseteko yalwa eci etu tunyelela?

Okulitumbika kwalipwa hakunyelisa ko cimwe, pole esilivilo lyavelapo coso. Okulisesamisa la Suku, Ame ndihukwi, ndiveke ale ndindundulu, sikwete ekwatiso. Eci hacolondunge ko vyalwa okuti ciűgokisa okulyeca amemwele kovaka a Suku? Ame sikakolela ku Yuna wandilulika, una onjogwila okukala, una osole ame kwenda onyiha vyosi ame ndisukila. Vocakati cokulitumbika kwetu, ocisola ca Suku cenda hu kwenda unene vikasi kolonele vyetu. Eci cikasi okuűgila vomwenyo umwe wusongiwiwa la Suku.

35 Oswald Smith, *Suku Ofufūla Omunu, kOngelesi* (New York: The Christian Alliance *Onjo Yalaleko*, 1925), p. 26.

36 Johannes Mager, *Unser grōstes Bedūrfnis* (Our Greatest Need) (Lüneburg, Werner E. Lange, 2011), S. 48.

Okulyeca kwetu olumwe kukasi efetikilo lyomwenyo wepwiti (Yohano 10:10) cina Yesu ayongola okutwavela. Okulyeca okwo vo kunena eyulo wuvi wosi, ndomo Esitulwilo 12:11 : “*Kwenda ovo voyula [1] vocakati cosonde Yakameme kwenda [2] vocakati condaka yuwangi waye, kwenda [3] ovo kavasolele omwenyo wavo toke kokufa.*” Eci cilomboloka okuti okulyeca olumwe kusukiliwa oco ekandu kwenda Satana vayuliwe, kwenda eci ocina cavelapo citava etu tulinga.

Ku *Christ's Object Lessons (Ongombo Yalilongiso)*, etu tutanga evi vikwāyiko: “Lomwe hakavangule, Ame sicitela okupotolola ovolema ange ocituwa. Nda ove wanōlapo eci, ove ocilikocili okaponya mwele kokukakwata omwenyo kopwi. Okutuva kukasi konjongole yovemwele. Nda ove kuciyongola kukacikwata mwele. Akatanga ocili atunda kutima uvi, kutima kawasumulwisiwile, kwenda kowesi wokulyeca kesongola lya Suku.”³⁷ “Ku Yesu, una walitiñgula Eyemwele oco apopele omanu vanyelesa, Espilitu Likola lyaceca waceca vonjongo yasupa. Kwenda vo okaciwa koñgwame yosi ya Klistu eci utima wosi utumbikiwa okukala Kwaye.”³⁸

Etu tucilavulula kulo:

- ▶ Espilitu Likola lyakala mu Yesu vonjongo kayiteliwa.
- ▶ Eye oyongola okuti etu tukala vokulyeca kwaswapo okuti Espilitu Likola citava likakala vo vokwetu vonjongo imosi.
- ▶ Olyo esunga, Yesu acela ocihandeleko: “Yukisiwi lEspilitu Likola.” Velimi lyatete Lyelasi omiati: “Ecelesi enemwele otembo yosi kwenda tongeki pitolowi kwenda yukisiwi lEspilitu Likola.” (tala Vahevesu 5:18).
- ▶ Ongombo yaye yeyi okuti etu te twakwata omwenyo wepwiti (tala Yohano 10:10; Kolosāyi 2:10).

37 Ellen G. White, *Klistu Ocikwata Calilongiso, kOngelesi*, e. 331.

38 Ellen G. White, *Ovisimilo Vyokolomunda Vyesumulūho, kOngelesi* (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 1999), e. 20.

Ovisimilo Vyomunu Lomunu kwenda Apulilo Esongolo

1. *Cipi Suku akisika tete oco tutambule Esipilitu Likola?*

2. *Okulitumbika olumwe cilomboloka nye, esilivilo lye eci cikwete?*

3. *Okulyeca wosi oco he osapi? Asumuluho api citava nambula lika vocakati?*

4. *Ovisoko vipi vitālo vyokulitumbika? Ocisoko cimosi lika cikasi okulyeca ocili. Eci nye? Sima kokulitumbika kwove.*

Epuluvi Lyetu Lyelombelo

- *Vilikiya ekamba lyove lyelombelo noke lisapeli vyonondovitwe.*
- *Lomba la kamba lyove lyelombelo...*
 1. *Oco ukwati elomboloko lyavela po lyokupopeliwa vocakati cekolelo.*
 2. *Olopandu ku Suku kesumuluho lyokulyeca kukasi ale okulipita vokwetu.*
 3. *Oco okuti Esipilitu Likola likusongwile vungende womwenyo wove kwenda kanōlo osi omwenyo wove.*

*Nye Cikatutateka Kokulitumbika?
Anga okulitumbika ku Suku cisukila
okulitiŋgula onjongole yetu muwele?*

Kokwange, etateko pokulyeca olumwe cakala upange wange. Okuciteta onimbu, ame candisalwisile ceci okuti noke lyokulyeca kwange, catava Suku okumbilikiya kumesele wokukala ungombo.

Edwin Orr wasiŋgile atateko aliyekala. Vutula waye eci colombolokele. Eye wapopya:

Ame ndisukila okulyeca olumwe ku Ŋgala. ... Vonjanja yatete vomwenyo wange ndalimbuka okuti Suku wakala okumbangwisa. Esipilitu Likola lyambangwisa vutima. Ame ndapopya a Ŋgala ame ŋgasi lonjongole yokweca cosi koKwove. Ondaka vutima wange yapula: “Ndati okuchapo akandu ove osolepo vali?” ... ame ndahalitavela kwenda ndalisila okuti lalimwe eteke ndikahapitulula vali. Ondaka vutima wange yatongeka: “Ndati okuchapo onjongole yove?” Eci ceya ndocisalu calwa kokwange. ... Kwenda ndapopya a Ŋgala: Ame ndalipongiya okwenda kwosi onjongwila nda okutongeka konjo ale cho. ... Esipilitu lya Suku lyapopya kokwange kweci catyamela kosuku yiŋgi imwe ame ndamyomyöla vomwenyo wange. Caco cakala ufeko yumwe ndasolele calwa. Ŋgala wamula nda ndalipongiya okuchapo una ndisole calwa enene nda Eye waciminga. Ocipikipiki ame ndalimbuka okuti onjongole yange kayecelela onepa eyi. Ame chongola okulinga elitumbiko lyaco. ... Okupisa opo Esipilitu Likola lyatalama okusapwila kokwange. Onjanja imosi, utima wange walisalukako calwa. Ame lonjanga yalwa ndacitetiya eci, kwenda noke ame onjanja ikwavo ndayeva onjongole yokuyukisiwa lEsipilitu. Onjanja eyi ame ndalyeca amemwele olumwe ku Ŋgala. Ame kaliye ndalipongiya ndaŋgo okuchapo onepa eyi yomwenyo wange ko Kwaye. ... Utima wange kaliye wayukisiwa locisole kacilombolwiwa, lonjolela, kwenda unene. ... Onjanja yatete vomwenyo wange ame ndayeva vomwenyo wange okuti ocilikocili ame ndakuliha Suku kwenda Upopeli kwenda omwenyo Ukwaklistu wavelapo ondolotina (alilongiso etavo) ale ofilosofiya.³⁹

Suku watelisa ovina vinene vocakati comwenyo wa Edwin Orr.

39 J. Edwin Orr, *Volle Hingabe* (Elitumbiko Lyaswapo) (Kassel, 1965), S. 108ff., yavakiwa

Kokwange, etateko lyakala upange wange, osimbu ku Edwin Orr cakala ufeko. Kacikwatela ocitangi pamwe cilipita lovemwele, nda ove andi kwalitumbikile ovemwele ku Ŋgala, litumbika ovemwenle ku Ŋgala, lyeca ovemwele kwenda ocitangi cove povaka Aye. Ŋgala okakusumulwisa calwa cocili.

Ŋgala osumba anōlo etu

Nda ove wakwatele ukulihiso wa cosi, ove nda okanōla mwele onjila Ŋgala ayongola okukusongwila. Etu citava tuchapo usumba wetu wosi kwenda vyasolekiwa eci etu tulitumbika olumwe ku Suku yo cisola cenda hu.

Suku lalimwe eteke akalinga eci calitamalāla lelyanjo lyonjongole yomunu ukwamwenyo. Suku yetu okomohisa osumbila ocituha cetu. Elyanjo likasi limwe pokati kovilumba vyavelapo Suku atwavela. Olyo esunga Suku atukevelela lika eci etu tulimbuka kwenda olyo esunga Eye alingila lika ovina eci etu tupinga Kokwaye. Ocisola cikula lika pana pali elyanjo.

Anga okulitumbika ku Suku cisukila okulitiŋgula onjongole yetu mwele?

Etu katunyelisa onjongole yetu yosi eci tulyeca wosi ku Suku. Anga etu tukakala oviŋgumaŋguma kwenda Suku okanāla lika kukolo? AVOYO CHO!

Mekonda lye hacoko? Omo vocakati cokulyeca etumwele lutima wosi ku Suku uveke wetu, ovohembi etu, onumbi, kwenda olonjongole vyetu vyombolwa vipiŋganyiwa lonjongole yalipwa, yuwa walwa kwenda wunoŋgo wa Suku. Twendela etumwele vetapu lya Suku.

Etu katukachapo onjongole yetu, apolepo olonepa vivi oku catyamela eci. Onjongole tukachapo ayina yalitamalāla lonjongole ya Suku. Eci cikasi okupokwisa olonamalāla vyetu.

Ellen White wasoneha, “Pole yumwe opopya, ‘Kacitava ame ndenda ndomo ndaseya, kwenda okulinga amemwele ovina?’—Cho, ove kacitava okwata onjila yove yokuŋgila kusoma wokilo. Cho avoyo ‘onjila yange’ ikakala oko. Lavimwe olonjila vyomunu vikasanga ocitumālo kusoma wokovaylu. Olonjila vyetu te vyanyelisiwa volonjila vya Suku.”⁴⁰ (Tala vo Isaya 53:6)

40 Ellen G. White, *The Review and Herald*, Eteke 23, Yakayovo, 1892.

Wosi olikala okusongwiwa la Suku kwenda vocakati Condaka yaye okasi okwendela koviseveto vyocisimilo cayemwele cambutā ambi yokwendisiwa “vetapu lya Suku.” “Eci o njongole yetu yikasi vomunga lo njongole ya Suku eci kacikalambiwa; Eci cosi ciyongwiwa lomwe otela okucitalamisa.”⁴¹

“Omo lyunene womunu vomunga lunene wa Suku, eci cikala cukwonene wosi. Cosi cilakiwa okulingiwa vocihandeleko Caye, citava citelisiwa volohōlo Vyaye. Ovilumba vyosi vyaye vikakwatiwa.”⁴² “Eci etu twecelela Espilitu Likola okutusongwila, oco etu katukatatekiwa. Apolepo, etu tukakala vomwenyo wamamako calwa welyanjo lyomunu. 2 Kuva Kolindyu 3:17 etu tutanga: ‘... kwenda apa pakasi Espilitu lya Ņgala, paco pakasi vo elyanjo.’”⁴³

Asumuluho akwavo atunda kokulitumbika

U wosi okalyeca eyemwele olumwe ku Suku okasongwiwa lokwokwo kwa Suku. Eye citava okaliketisa calwa kwenda okamoleha atiņgombi kakwete olongavelo; alopō andi lo cisola, lutima wekolelo eye opokola vyosi viyongwiwa la Suku, olohōlo vyaye vikalipwa, vikakemālisiwa, vikaciwa ongusu, kwenda apondolo aye akakomohisa. Ndukwasi waco alongiso ukulihiso wa Suku, ovikele vimwe vikoka vokoviha; eye okatela okukwata omwenyo umwe usumbila Suku kwenda wesumuluho limwe volwali. “Kavivangolawa vyolondaka vyaye vyeca ocinyi; ceca elomboloko kwava vasule mo.” (Olosamo 119:130 NIV)

Etali kuli valwa vakasi vonumbi yupange wEspilitu Likola vutima ndolonāve vyoko Efesu; pole vondaka ya Suku kamuli ocili calongisiwa ciwa ndeci.”⁴⁴

Omwenyo vesongolo lyetapu lya Suku

Anga Olosamo 3:5,6 vipatāla eci? Kupopya, “Kolela ku Ņgala lutima wove wosi kwenda kukakolele kukulihiso wovemwele; volonjila vyove vyosi liketisa kokwaye, kwenda eye okamyuhisa olonjila vyove” (NIV) Vamwe vasima ati eci cilomboloka okuti ovo te vaņgwalisa po isimilo ale,

41 H. W. Smith, *Christsein täglich (Okukala Ukwaklistu umwe Etekeleteke, kOngelesi)*, S. 73.

42 Ellen G. White, *Upange Wakwaklistu, kOngelesi* (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 1999), e. 258.

43 David Wolkwitz, *Der Weg zu einer kraftvollen Erweckung*, (NRW-Vereinigung), S. 25.

44 Ellen G. White, *Ovilinga Vyapostolu, kOngelesi* (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 2002), ee. 283, 284.

okulinga onjila ikwavo, okwimapo olohōlo vyavo vyokusima. Lacimwe nda cipitahāla eponyo eli nda ococo cakalele mwenle. Suku oyongola oco tufufule ovitwe vyetu. Eye otukovonga okutokeka ovisimilo vyetu levi vyaye. (Isaya 1:18) Suku kacele ku Ndaniyele kwenda akamba vaye, vana vopokola lovitima vyavo vyosi kotuvina tutito kwenda kwevi vinene, ukulihiso wavo kawapitahālele vosi cisoka ekwi lyolonjanja? Suku oyongola okulwisa epondolo lyosi lyovisimilo vyetu kwenda vonjanja imosi okucitokekisa lo Cisimilo Caye cenda hu.

Cikala atiñgombi okwendisa ombinete imwe ikwete ocindekase cokwendisa. Ame ndisukila okufufu olondunge vyangemwele oco ndendise, pole ciwa kokwange vali okusongwiwa lekolole ko GPS nda kokuñgwala, nda kalupesi asokiyiwa, nda alungulo kokuñgwala ale katateko okwenda kwolombinete, onjila iwa kokwange yokupitila konjo ale olohōla viñgami vyakamba oco ndipitile oku ndaloñga. Ame ndivaluka eci vangundikile ko ocitele cokweca onjiliko eci ndasukila okwenda konambi imwe, kocivanja cimwe sakulihile, oko Komunike. O GPS yalinga upange wayo, ame sakwatele ekatanga lalimwe. Kolela Suku kasongolo Aye, kovisila vyaye, kalungulo Aye, kwenda kwama onjila yatapulwiwa la Suku.

Etatahayi kweci catyamela kovitele

Kotembo Yuyaki II Wolwali Lwosi, imwe ohelonave yoko Mbilitanya yatunda ko Sisilya kwenda yaloñga ko Aflika Yokonāno. Kepuluvi lyosi lyombapolo wambukile, pilotu [ngendisi yombalāhu] cokisika okufetika okukolela kovitele vyaye. Apolepo ovo kavapindwile andi okalkulatoli kotembo, ovikwata vina vilekisa okuti ovo vapidila kaliye kesulilo lyungende. Ovo vasima ati kacikateliwa, apolepo olopilotu vyafetika okupalāla.

Valimbuka lika eponyo lyavo eci vakala ale vekalasoko lya Kalahali. Vamāla ondalū yavo cavakisika okuvata ocipikipiki vekalasoko. Momo kavakwatele ovava atela, ohekipamendu yosi yakala okufa lenyona. Noke, eci ohelonavi yasikulwiwa, uyovoli walimbuka okuti ovikwata vyakala okutalavaya ciwa. Ohelonavi yakala kokulikandangiya kumwe kwenda noke vapidila kesulilo lonjanga yalwa ndomo kacachatele. Ndañgo leci, vapidilo vakolela kasokiyo avomwele ambi ovikwata vyavo, cina cakoka o njaya kokwavo. Ovo valinga enōlo lyavo mwele, kwenda eci cakala enōlo lyokulweya.⁴⁵ Etu citava tukolela kesongolo lya Suku. Cavelapo vali okukolela Kondaka ya Suku ambi kovisimilo vyetu mwele.

45 *Aller Diener* (Bern, Etepisō Lyohaflika-Lyohulopa, 1983) II/III, S. 142.

Omanu lepanði

Vocakati cokulyeca kwetu ku Yesu Klistu, etu katupongoloka omanu vonjongole yahongwa; apolepo etu tukakala omanu lepanði, vana vateywila ocisimilo lukulihiso kwenda ocituwa capwa evelo.

Sokolola o njanja ikwavo Ndaniyele kwenda akamba vaye. Ovo ndamãlehe, valekisa epandi kwenda vasungulukila Suku kotembo yoseteko yovikulya Ndaniyele 1. Ale sokolola utöyi wavo ukomohisa eci vakala ocituke lofolono yondalu, ndomo calombolwiwa komitulwilo 3, eci ovo vakala kociya caco. Sokolola ekalo Iya Ndaniyele ndosekulu eci eye ambiwa velewa lyolohosi, ndomo calombolwiwa komitulwilo 6.

Esumbilo lyange mwele ale vocakati ca Klistu

U wosi walyeca eyemwele ku Klistu kakakayala okulisumbila eyemwele, momo eye okwete esumbiso linene vocakati ca Klistu.

Velivlu The Ministry of Healing (Upange Wuhaye) etu tutanga: “Valwa vavilikiyiwa okulinga upange waposoka vatelisa citito momo ovo valeñgela calwa. Olohuluwa komanu vapita komwenyo owu ndava kavakwete ongombo inene ivakasili lomwenyo, ongombo inene valaka okusañga layimwe vakwete. Esunga limwe Iyeci esumbilo litito lyetu mwele lina valikwetele ovomwele. Klistu watufetela ko ondando yenda hu, Klistu watufetela ko ondando yenda hu, kwenda londando yaco yafetiwa Eye oyongola okuti tuliha esilivilo etumwele.”⁴⁶ Manji yumwe yukäyi walyohela lame eci eye aseteka noke Iyeye okufetika okukala vEsipilitu Likola: “Ame mu Klistu ndasiñga esilivilo lyangemwele.”

Elungulo omo lyovitangi vokulyeca

Ukwenje umwe umalehe wasandiliya elisañgo Iyelungulo lungombo, momo eye wayongola okuyukisiwa IEsipilitu Likola kwenda walikakayasale leci. Ungombo wopula, “Ove waca olumwe onjongole yove ku Suku?”

“Olumwe cho, Ame ñgasi lusumba.”

“Ciwa,” ungombo watambulula, “Kacikasilivila lacimwe okulombela okukwata Esipilitu Likola apahandi Iyove okweca onjongole yove yosi ku Suku. Kuyongola okutumbika eci ku Ñgala kaliye mwele?”

46 Ellen G. White, *Ukaleyí Wokukayisa, kOngelesi* (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 2003), e. 498.

“Ame sicitela,” kakwenje wakumbulula. “Anga oyongola okuti Suku okulingila ko eci?”

“Oco njongola,” yakala ekumbululo lyakakwenje.

“Oco pwāyi pinga ku Ŋgala cilo mwele.”

Kakwenje walikutilila: “A Ŋgala, njupe esilivilo ndilikapakapa amemwele. Nwāle kokulyeca konjongole yove yalipwa. Nasila posi onjongole yange. Pinga vonduko ya Yesu.”

Noke ungombo wopula: “Eci calipita?”

“Eci calipita mwele,” eye wakumbulula. “Ame ndapinga ku Suku cimwe cikasi vunāvo lonjongole Yaye, kwenda ame ndici okuti elombelo lyange lyayeviwa kwenda ndatambula eci ndapinga momo (1 Yohano 5:14,15). Oco, eci calipita. Onjongole yange yachalapalo.”⁴⁷ Eye kwenda walomba oco akwate Esipilitu Likola kwenda wacitambula. Cikomohisa calwa okuti Tate yetu yokovaylu okasi lonjongole yokutulingilako kwenda okutwavela akisika kokwetu eci etu tupinga Kokwaye.

Etu citava tulilongisa ovina vivali kelombelo lyulume. Tete, kakwenje wakwatele ukulihiso wokulomba lalikuminyo. Velombelo lyaye, eye wacilombolola kalikuminyo a Ŋgala okuti alombelo alingiwa ndonjongole ya Suku akumbulwiwa kepuluvi lyaco likasi okulingiwa. Yavali, umālehe wanōlapo okutava ekwatiso lya Suku vokulyeca eyemwele.

Okusongwila omwenyo wetu lanōlo

Etu citava tukuliha okuti uloņgo wokuyovola anōlo elyanjo cikasi esongolo linene vomwenyo wetu. Ame njongola okukwiha olumapu lulombolapo vali uloņgo owu.

Ocipeta colinya yongende *Inakulu Elisambeti* cakala volupesesi wo 1,300 kolonjanja okupitahala ocendisi (ocikwata cokwendisa ale ovulande). Eci cilomboloka okuti ocipeta colinya yongende citela lika okwendisa ocilemo co 1,300 kolonjanja okuvelapo ocomwele. Ocendisi ale ovulande vomwenyo wetu umesele womwenyo wetu kapuluvi okulinga anōlo. Nda etu twanōlapo okulyeca etumwele konjongole ya Suku, oco Eye okatwavela akambo osi tusukila kwenda atukasilili.

⁴⁷ R. A. Torrey, *Der Heilige Geist—Sein Wesen und Wirken* (Frankfurt: 1966), S. 151; (Esipilitu Likola—Ekaloye kwenda Upange Waye, kOngelesi).

Akulitunda

Kupange wokulyeca kwetu ku Klistu, anölo tulinga okwenda ndomo tuyongola ale ndomo Suku ayongola. Omunu lomunu, okuvelapo amälehe, te valilinga epulilo nda ohame yavo oyo yikasongwila omwenyo wawo ale ovo vayongola okuvumba Suku. Ovitele viwa kwenda oloñgeyi vyetimba citava vitwiha lika uhembi, pole ovina evi kavitwala esanju – lina etu otembo yosi tuyongola vali. Calwa akwete ale, Oyongola vali calwa, eye oliyaka otembo yosi, oco cipopya olusapo lwakulihiwa woko Njeleman (Alemanya).

Okusula ko, etu tulimbuka okuti kaliye ovina evi vyatwiya.

Okulitunda kwavokiyako etu tukwete kweci cavangwiwa ocili cokuti omānu vakwavo lo moko imwe kovindalamwenyo, ndolumapu epata lyetu, osikola, onembele, ovimuka, vikevelela cina cilitamalāla levi Suku alaka. Eci etu tutumbika omwenyo wetu ku Suku, oco lika etu tukakwata unene kwenda utōyi wokweca uvangi wovina vya Suku vyavelapo vyosi kweci tusukila okulinga tete kwenda oco tutele okuteywila ocisimilo caye lukulihiso kwenda lumbombe (Panga ohenda tala Ndaniyele 1: Onimbu 8 Ndaniyele kenölo; olulwo lwekwatiso lya Ñgala volonimbu. 9, 14, 15, 17, 20)

Citela he okutumbika omwenyo wange onjanja imosi lika ku Suku?

Etu tufetika lociseveto vokulyeca ku Yesu Klistu kepuluvi lyetu lyokutava. Okulitumbika okwo, cina citeliwa kelombelo kwenda noke lyepindiso lyasokapo lyembimbiliya kwenda okutava, cisitikiwa lepatatiso kwenda cikasilivila kolotembo vyenda hu. Okulyeca eteke leteke ocina cimwe calitepa calwa. Tunde opo otembo yosi citukwawa elitumbiko, okutava, ale okulyeca, ondaka eyi citava yitwala limwe ekatanga. Oco cilomboloke ciwa, ame eci ndikacivilikiya ati elitumbiko. Okulyeca kweteke leteke (ale okulitumbika ale okulyeca) cilomboloka okuti etali ame njongola okukala evi vitaviwa ndalikuminya la Suku;

Ame njongola okukala ndomo cisukiliwa etali. Oco cisilivila calwa okulomba eteke leteke: “A Ñgala, ame ndilitumbika amemwele Kokwove etali levi vyosi ame ñgasi kwenda levi vyosi ñgwete.”

Embimbiliya lilinga esokiso lyekisika lyetu la Klistu ndolowela. Nda ame ndatongeka kekisika eli, ame sisukila okuyokokela cimwe. Suku otela okuteywila vyosi vyatyama Kokwaye. Eye otembo yosi olava Ondaka Yaye. Eye kakalweya kokulitepa. Morris Venden wambako asempi, “Ocilimwele,

olowela kavikwete esilivilo lyavelapo okutongeka okukwela. Kwenda ove kukatongeka okukwela nda ove lalimwe eteke wakwelele.”⁴⁸

Okuvokiyako, oco tulavi apako ataviwa okulitumbika kwetu kwatete, cisukila okukala mu Yesu. Olyo esunga Yesu avangwila olonjanja eceya ati “kali vokwange” ku Yohano 15, kwenda olonimbu, olumapu, olonimbu 5 kwenda 15. “Wosi otunga vokwange, kwenda Ame vokwaye, okaca vo apako alwa: momo nda halameko ene kahukalinga lacimwe.” “Pole nda watungi vokwange, kwenda ondaka yange yatunga vokwene, ene ukapinga eci uyongola kwenda caco cikakulingiwili.” (KJV)

Omwenyo weliwewo wiya kokukala mu Yesu. Vocakati cukamba Laye, etu tutela okukwata omwenyo weca apako—omwenyo umwe wesanju, unene, kwenda eyulo. Suku otela okulinga ovina vinene vomwenyo wetu. Eci etu tuñgwaliwa locili eci, eci cikapongolola omwenyo wetu.

Votola kilu ocinyi: Vyatunda kosi Yavandeve, Ame otembo yosi ndalitakatisile vetavo. Eci ndakala lalima 13, ame ndanölapo okupapatisiwa. Otembo yosi, omwenyo wange wesipilitu watongeka walendele ñgo, wakalele wovitangi lika. Ocinyi lacimwe catamäle kokwange. Suku wanjavela ombuwe yokulinga ungende ko United States (Omunga Yocitumãlo) ndakalako cisoka ulima umosi. Ame ndandeleko lika oco ndililongise Ongelesi kwenda cakala cimwe ciñgi. Pole koñgolosi imwe, Esipilitu Likola lyambilikiya kwenda lyapopya, “a Mael ove, wakölapo okuti, ove okasi kocitumãlo ciyongwiwa?” Tunda ko USA, Ame ndukuyongwila okwenda ko Swendeni. Pole apito osi ahikiwa. Ame ndakolelepo, sakulihile eci ndilinga toke komwenyo wange eci eteke limwe kamba lyange anumisa elivulu lya Helmut Haubeil “*Kali mu Yesu*”. Voñgolosi yatete eci ndafetika okutanga ame satelele okutalamã.

Ondaka yakulihiwa calwa yatyuka vali. O ñgolosi lo ñgolosi eci ndatangele, ilyenge vyafetika okumöleha. Ame ndayitanga calwa, osimbu ndatangale aponyo ange ndahalimbuka – ekambo lyEsipilitu Likola! Noke lyokutanga elivulu olonjanja vyalwa ame sakwatele elomboloko ndamupi epongoloko liya lilipita. Suku wakulihile ekumbululo kwenda lekambo lyokucilimbuka, olondaka vyange, ovisimilo vyange kwenda ekalo apongolwiwa. Vyosi evi vyakala lika ovindekase vyEsipilitu Likola vokwange. Kwenda ocipikipiki apito vumesele welilongiso ahikulwiwa ko Falansesi. Eci cakala upange wa Suku pole akatanga atongekele a lopo omo

48 Morris Venden, *95 Kalyangandaka Esunguluko vocakati Cekolelo, kOngelesi* (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 2003), e. 133.

sayongwile okwenda ko Swendeni. Ilyenge vyatamāle pole kavyalipwile okusokapo. Helmut Haubeil weya ko Dammalye, Palisi. Ame ndandele ko Casesa loñgolosi, Vesambata lomele kwenda kekumbi ... pole andi lalimwe ekumbululo. Ndamupi tupitulula okumiha ilyenge vyondiyelo?

Calumingu lomele ekumbululo lyeya. Eci cakala eteke lyasula ko. Ocitangi cange cakala okulikala okulyeca olumwe konjongole ya Suku. Ame ndakwata elomboloko okuti evilikiyo lyalingawale ale lEshipitu Likola otembo yosi, pole noke lyokutambula eci, eci casukila okutumbika Kokwaye onjongole kwenda okuchapo ohame. Lekambo lyokulyeca oku, Suku kaka linga lacimwe kokwetu ndomo cipopiwa ku Mateho 6:33. Tunde opo candomboloka kaliye okuti okulitumbika okwo kwesilivilo kukamba wetu la Suku. Te leci lika ilyenge vitama. Maël (L. R.)

Tulombi:

“A Tate, etu tukupandula calwa omo Ove oyongola elitumbiko lyetu Kokwove oco tulumulwisiwe. Twihe epondolo oco tutete onimbu yomwenyo wetu kwenda oco tukwame omwenyo una okuti Ove okatulinga aluliko okaliye. Mange ohenda ñgwatise okweca eteke leteke omwenyo wange Kokwove okuti sichipo lavimwe okuti ndukukwama kovina vyosi vocakati colohōlo vyove. Amen.”

Esanju vocakati cEspilitu Likola

“Ñgala Yesu walinga cosi vocakati cEspilitu Likola; momo eci cikasi ocindekase caye. Momo vocakati ceci eye oñgisa omwenyo wesipilitu vocimwenyo ... Lalimwe eteke utima womunu ukakuliha onjolela nda kayalyecele oco yipongolwiwe lEspilitu lya Suku.” Ellen White, *RH Kenyenye* 25, 1896, par. 6

Amalehe kwenda Espilitu Likola

Esongolo Lyamalehe Lyekuta limwe Apako aco Akomohisa Cocili. Ame Nduoneyi Yamalehe Kekuta lyo Kilandi Yokombwelo [ye 12,200 kovimatamata]. Umalehe umwe ufeko wanjavela *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu*. Onondovitwe yambeta calwa kutima. Ame sikalyohela oloseteko vyalwa. Etu twasumulwisiwa calwa locikongamela eci. Etu twalumba 300 vyalivulu kasongwi amalehe kelisango lyasongwi amalehe. Apako aco akomohisa cocili. A.v.R. cavakihwa, #138

Ukwalima 14 Oyula Vikolwisa

Valima 14 ange ame ndafetika ale okulombela okukwata Espilitu Likola kwenda ndalinga ukwenje yumwe walitepa. Eye wayula evi vikolwisa afufwāle. Eye etali ocitela okukala omwenyo umwe weyulo. Etu tupandula Suku omo lyokwecelela kalivulu utito *Alyanga Andisa Ketumbululo Luyomunu Lomunu* komāla vange. Ungombo A., #77

Akatanga Atetulwiya – Epatiso

Omōla aye ulume wakwatele akatanga alwa lovina vyonembele. Mekonda lyeci eye [ina] wolombelako eci cisoka 40 koloneke lakamba lyaye lyelombelo. Epako lyaco omōlaye wapongoloka omwenyo waye kwenda wafetika okulipongiyila epatiso. I.G., #16

Omwenyo wukwalima 18 Wapongolwiwa

Ungombo yumwe wekuta lyetu usongwi, waca komōla waye ukwalima 18 ocikongamela cimwe. Eci capongolola omwenyo waye. Omolyaco, tate watepasa eci capitahāla 200 kolokopya (kalivulu) kwava valisungwe yomōla waye Kosikola Yamako . C.H., #133

Katuka, nina, momo ocinyi cove ceya

Isaya 60:1

Ovisimilo Vyomunu Lomunu kwenda Apulilo Esongolo

1. Akatanga api akasi konyima yekovongo lya Suku lyokutupinga okutumbika omwenyo wange?

2. Nye citava citateka yumwe kokulitumbika? Nye cikakala kokwove?

3. A silivilo api akwete omwenyo umwe wendela vetapu lya Suku?

4. Cesilivilo lipi okukwata ukamba wange la Klistu wocili kwenda wocituke?

5. Cipi cesilivilo lyalwa cilava vomwenyo wetu?

Epuluvi lyetu Lyelombelo

- Vilikiya ekamba lyove lyelombelo.
- Lomba la kamba lyove lyelombelo:
 1. Oco Suku atulekise ovina citava vitutateka okulyeca kwetu olumwe.
 2. Okuti Suku okakwiha ukulihiso kwenda ongusu oco tufufule vonjila yasunguluka onjongole yetu kwenda okucilinga tete komwenyo wange.
 3. Okuti Suku okatwiha vali vondongosi kwenda okuti onjongole yetumwele kayikatelisiwa vali.
 4. Okuti N̄gala atwihe eyulo kayonjo osi kwenda kekandu

YESU OKUKALA VOKWOVE

*Vipi vikeya vomwenyo wange
la "Klistu Vokwange"?
Vyevi vyasulako te vyatelisiwa:
okutakatisiwa layukiso a Suku.*

Okutongeka mu Klistu

“Etavo cilomboloka okutunga kwa Klistu vutima.”⁴⁹

“Vocakati cEsipilitu Klistu otunga vokwetu; kwenda Esipilitu Iya Suku, okutambwiwa vutima vocakati cekolelo, cikasi efetikilo lyomwenyo kopwi.”⁵⁰

Soneha eci cikwayiko:

- ▶ Vocakati cEsipilitu Likola, Klistu otunga vokwetu.
- ▶ Etu tutambula Esipilitu Likola vocakati cekolelo.
- ▶ Eci efetikilo lyomwenyo kopwi.

Ukulihiso okuti Yesu oyongola okutunga vomwenyo wange vocakati cEsipilitu Likola, kwenda cilomwele ame ndayukisiwa lEsipilitu Likola, cesilivilo lyalwa kokwange. Eci ocili cimwe Cembimbiliya cikomohisa. Yesu kayongola lika okukwata ukamba wocituke letu vocakati cokusungwa vokwetu vocakati cEsipilitu Likola, pole Eyevo oyongola otembo yosi kwenda vondongosi ukamba wetu la Suku. Eye opopya ati, “*Kali Vokwange, kwenda Ame vo akala vokwene*” (Yohano 15:4). Eli ekovongo likomohisa kwenda, vonjanja imosi, cikasi ocihandeleko. Eci cilomboloka okuti

⁴⁹ Ellen G. White, *The Review and Herald*, Eteke 24 Yakupemba, 1892, ep. 4.

⁵⁰ Ellen G. White, *Usoliwi Wapata*, e. 388.

omwenyo umwe wetongeko uteliwa lika vocakati cunene wa Suku. Yesu wapitulula ondaka *kali* ekwi kolonjanja ku Yohano 15:1-17. Eye otuyongwila omwenyo umwe wukamba wunaluha Laye. Eye otokeka leposo lyalwa kwenda lalikumninyo akomohisa lo cisimilo. “*Nda ove otunga vokwange, kwenda olondaka Vyange vitunga vokwove, ove okapinga eci waseya, kwenda cikakulingiwa*” (onimbu 7). “*Ovina evi Ame ndakuvisapwili, oco okuti esanju Lyange litongeke vokwene, kwenda esanju lyene lisokepo*” (onimbu 11).

Ellen White ocilombolola ciwa Yesu’ akovonga “tungi Vokwange, kwenda Ame atunga vokwene”: “**Okutunga mu Klistu cilomboloka [tete] okutambola otembo yosi Esipilitu Lyaye, [kwenda yavali] omwenyo umwe wokulyeca olumwe kupange Waye**”⁵¹ Kumwe eye wapopya vo, “Elitokeko limwe numiwi yokilu otembo yosi cesilivilo lyokwamamako. Etu citava tukwata onjongo inene yEsipilitu Likola Iya Suku, pole vocakati celombelo kwenda cekolelo etu tutongeka okusanda vali Esipilitu.”⁵² Kwenda “Eye [Yesu] okatunga vocakati caye, okuvaha efwimilo likola lyEsipilitu Lyaye, okuñgisa kocimwenyo esambuko Lyayemwele.”⁵³ Etu citava tutala eci kelombelo Iya Ndaviti ndomo calikuminyiwa kokwetu vo: “*Sovola vokwange utima umwe uyela, A Suku, kwenda tumbulula kokwange esipilitu lyaloñgomoha.*” (Olosamo 51:10)

Okupopa kono yunene wa Suku

Omanu valwa kavakulihile ndomo vopa kunene wa Suku. Ovo vakasi vepele lyesipilitu, ndañgo “*vunene wa Suku waciwa kokwetu ovina vyosi vyatyama komwenyo kwenda wuwa walwa*” (2 Petulu 1:3, KJV).

Osi imwe yoko Texas itukwiwa ati Yates Pool (Ociva Yates) kuli opetololyu. Eci Amelika vakala vekambo, ulume umwe watukwiwa Yates wakwata osi [olanchu] imwe atekwile mo olomeme. Eye kakwatele epondolo lyolombongo vyalwa lolomeme evi oco afete olofuka vyaye. Kwenda alume vamwe vohongele yokufela opetololyu veyi kwenda vosapwila ko ati ovo vakwete ocisimilo cimwe okuti nda vafela citava vasanga opetololyu vosi yaye. Ohongele yaca ocisimilo cokuseteka okufela, kwenda Yates watava okusoneha elikuminyo.

51 Ibid., 676.

52 Ellen G. White, *Ene Ukatambula Unene, kOngelesi* (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 2012), Eteke 24, Kipembe, e. 306.

53 Ibid., Eteke 23 Kipembe; e. 305.

Eci vafeleleko ale 1,200 kalyanga ondongosi, opiki yokufela yasiŋga ocisoleko co petololyu. Kwenda mwele yaco Ŋgala Yates! Veteke eye alandele osi, eye watambwile vo omoko yopetololyu ale owoyasi akwavo eluliko akasangiwa mo. Eye kacikulihile okuti wakala owasi ikomohisa yakalele vusuke. Papi pakala ocitangi? Eye kakulihile nda kwakala opetololyu.⁵⁴

Ove wakuliha eci casonehiwa ku 2 Petulu 1:3,4? “*vunene wa Suku kwaciwa kokwetu ovina vyosi vyatyama komwenyo kwenda wuwa walwa*” (KJV). Linga ndukusapwile onepa yasula yomita volondaka vyange mwele: vocakati cukamba umwe wutima la Yesu, kwenda osimbu tukasi vukamba owu, okulomba “*lalikuminyo anene calwa kwenda eposo*” (KJV).

Vepuluvi eli etu, vocakati cekolelo mu Klistu, tulinga omāla va Suku, etu vo tukala vakapiŋganya ka Suku, kwenda olonō vyosi Vyaye vikakalela etu. Vyosi tusukila oco tukale alume kwenda akāyi va Suku kwenda olombangi vya Klistu—ndaŋgo ukulihiso, ocisola, kwenda ongsu—vikatukalela etu. Ndaŋgo Vakwaklistu valwa vakasi vusuke wesipilitu, omo lyekambo lyokukulihia ndamupi tukakapako asumuluho esipilitu ana Suku cilo atwavela! Nda cime Yates apahandi lyokulimbuka opetololyu wakala vusuke waye, ovo vandela vonumbi yuwasi wavo wasulako.

Kwenda nye eci cilomboloka? “Lekambo lyelitokeko eli, lomwe omunu opopeliwa. Lekambo lyomwenyo wa Klistu vokwetu, etu katutela okuyula ehunguhungu lyeyonjo. Epopelo lyetu lyenda hu lyatyama lika kekelelo lyciseveto cetu. Owiŋgi etali wohutunga koviseveto vina kavyasetekiwile. Eci ombela iwa, kwenda eci ehunguhungu liya, kwenda etande liya, olonjo vyavo vikaliweleketa, momo kacasiŋgiwile kilu Lyewe lyenda hu, soma yewe lyevindi Yesu Klistu.”⁵⁵

Lombela Espilitu Likola

Kuli lika omita imosi Vembimbiliya yina Ŋgala Yesu yetu atukovonga olonjanja ekwi oco tulombeli okukwata Espilitu Likola. Ame sakulihile omita ikwavo muna Yesu avilikiya eluluvalo lyetu kocina cimwe celahululo lyonjanga, nda hakekovongo Lyaye lyokutunganga vokwetu. Omita eyi elilongiso limwe lyelombelo. Omita yokulombela Espilitu Likola ikasi ku Luka 11:9–13. Etu katuyongola lika okupitulula ocisila eci cesilivilo pole

⁵⁴ Dr. William R. Bright, *Erfüllt mit dem Heiligen Geist—Wie erfährt man das?* (Neuhausen, 1971), S. 27.

⁵⁵ Ellen G. White, *Usoliwi Wapata*, ee. 599, 600.

tuyongola lutate walwa okuvandekela vo kwevi vikwāyiko komitulwilo eyi: “*Kwenda ene wasokipo Vokwaye.*” (Vakolosāyi 2:10)

Ellen White wapopya: “Ku Yesu ... Espililitu Likola lyaciwile [eteke leteke] okuti kacitendiwa. Cimosi cikalingiwa lo űgwame yosi ya Klistu eci utima wosi utumbikiwa vokutunga Kwaye vokwetu [kwenda okupinga eteke leteke ku űgala Espililitu Likola]. űgala yetu Eyemwele waca ocihandeleko, ‘Yukisiwi la lEspililitu Likola’ (Efesu 5:18), kwenda ocihandeleko eci cikasi vo elikuminyo lyokucitelisa. Eci conjongole inene ya Tate okuti mu Klistu ‘ayukiso osi Aye amwiwa’ kwenda ‘vokwaye tuyukisiwa’ (Vakolosāyi 1:19, R.V.; 2:10, R.V.)”⁵⁶

Kulo etu tulilongisa:

- ▶ Espililitu Likola lyatungile mu Yesu wonjongo kayitendiwa.
- ▶ Eye otuyongwila okukala kokulyeca wosi oco okuti Espililitu Likola citava otunga vokwetu vonjongo imwamwe.
- ▶ Olyo esunga, Yesu Eyemwele acela ocihandeleko: “*Yukisiwi lEspililitu*” (Efesu 5:18).
- ▶ Ongombo Yaye oyo okuti etu tukakwata vali omwenyo wepwiti kulo (Yohano 10:10; Vakolosāyi 2:10) kwenda omwenyo wenda hu (Yohano 3:16).
- ▶ Ndepako, cikasukila okukala Vokwaye. Yesu vokwetu cinena apako anene kwenda esilivilo.

Okulomba vocakati cekolelo

Etu tulomba vocakati cekolelo “*oco okuti tutambula elikuminyo lyEspililitu vocakati cekolelo*” (Vangalatiya 3:14). “*Lekambo lyekolelo kaciteliwa Okuhusanjwisa*” (Vahevelu 11:6). “*Klistu te watunga vutima wove vocakati cekolelo*” (Efesu 3:17). Cesilivilo okukuliha okuti noke lyame okulombela Espililitu Likola, Ocilikocili ndacitambula ale. Suku yetu okomohisa otulekasa ndamupi etu lululu walwa tukwata ekolelo Kokwaye. Vocakati cokulomba lalikuminyo. (Tala ocikongamela *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu*, komitulwilo 5, “Osapi Yokukapa ko Alikuminyo,” pana onondovitwe yantondongwiwa vali longusu.) Ellen White wachata okupopya ati, “Espililitu likevelela esandiliyo lyetu kwenda okutambula.”⁵⁷David Wolkwitz wavokiya ko:

⁵⁶ Ellen G. White, *Ovisimilo Vyokolomunda Vyesumulūho, kOngelesi*, e. 21.

⁵⁷ Ellen G. White, *Klistu Ocikwata Calilongiso kOngelesi*, e. 121.

Citava ove osokolola “okusandiliya” ocina cimwe ku Suku? Nda ococo, ocilumba caposoka cEsipilitu Likola. Ovisimilo ndevi vitululumisa kwenda vitwiha usumba. Okusima ovina ndevi vikasi omanya kwenda atonāyi. Andi lopo, ondaka eyi yifufwiwa lasapuli va ũgala volomita vyalwa vyovisonewa vyaye. Nye pwāyi eye ayongwile okupopya? Catete, tusukila okulimbuka okuti Suku okasanjuka lika calwa nda watwiha ocilumba eci, momo Eye otusole kwenda etu tucisukila calwa eci. Yavali, eci cilomboloka okuti ocilumba eci cesilivilo lyalwa kokwetu. Tunde eci twasapwiwa okuti ocilumba eci cikevelela esandiliyo lyetu, eci citulekisa okuti eci etu tutongeka lonjongole yokukwata emōleho lya Yesu vomwenyo wetu oco citave okuti Eye otwendisa kwenda otusongwila, kwenda okukuliha okuti etu twalyeca wosi ku Suku, kwenda noke vekolelo kwenda vokutava okulinga esandiliyo lyetu. Etu tusukila okusima vyeci lutate walwa.⁵⁸

Okusola cimwe cikoka onjongole inene cina ove ocilikocili osukila ale oyongola; eci cikisika ocili calwa komunu ocipinga. Etu citava tuchapo akulipanda etu “okusandiliya” cimwe.

“Eye [Suku] osanjuka ndati eci ovo vasandiliya Kokwaye cesilivilopo vali, oco citave ovo okukemanya onduko Yaye.”⁵⁹

Okulitumbika etumwele lutima wetu wosi ku Yesu eteke leteke, vocakati cekolelo etu tutambula ocilumba cavelapo ca Suku—Esipilitu Likola.

Elombelo likomohisa lyopolofeto Pahulu

Kweci catyamela kweci, etu tuyongola okutala ku Efesu 3:14–21, apa tusanga elombelo lyokupingilako lya Pahulu kakongelo oko Efesu. Elomboloko lyeci ali:

1. Eye opinga unene wutima wEsipilitu Likola oco okuti citave Klistu atunge vovitima vyavo
2. Okuti ene useteka ocisola caye catanda kwenda okuti ocisola eci cokilu cikapiwe kwenda citungiwa kokwene
3. Okuti ovo citava vayukisiwe lolonjongo vya Suku.
4. Etu tulete palo elitepo lyonjila ya Suku leyi yetu: Vocakati cokuyukisiwa lEsipilitu Likola Klistu otunga vokwetu kwenda etu tuseteka epongoloko liwa lyocituwa—epako lyEsipilitu likula.

58 David Wolkwitz, *Der Weg zu einer kraftvollen Erweckung (Onjila imwe Yetumbululo Lyunenewalwa, kOngelesi)* (NRW, Abt. Heimatmission), S. 205.

59 Ellen G. White, *Usoliwi Wapata*, e. 668.

“Olyo esunga ame ñgekamela ku Isya ya Ñgala Yesu Klistu, una epata lyosi kovaylu kwenda vongongo yitukwiwa, okuti Eye citava akulikuminyi, ndovowasi ulamba waye, **okupamisiwa lunene vocakati cEsipilitu vutima womunu; okuti Klistu citava okala vovitima vyene vocakati cekolelo; okuti ene**, okupamisiwa kwenda okukukolisi vocisola, oco citave okukwata elomboloko lyolosandu nye cikasi upāla, okutanda, kwenda ondongosi, kwenda ocilemo; kwenda oco kukulihiwe ocisola ca Suku, cina cipita kukulihiso, **okuti ene citava uyukisiwa lolonjongo vya Suku.**” (Efesu 3:14–19, KJV)

Ndamupi ame citava ñgwata ongsu vutima?

Ociseveto comwenyo wetavo lyetu calombolwiwa ku Efesu 3:16: “*Okuti eye citava okwihi, ndapondolo asumuluho ulamba waye, oco tupamisiwe lunene vocakati Cesipilitu vutima womunu.*” (KJV)

Etu tusukila ongsu eteke leteke. Omwenyo umwe watelisiwa longusu yeca esanju. Ñgala yetu okomohisa otuyongwila ongsu isupa vomwenyo wetu. Eci cipamisa utima womunu citwaliwa lika lEsipilitu Likola. Ocikongamela *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu*, kemela 60, kulekisa mekonda lye cisukiliwa okulitumbika etumwele Eteke leteke ku Yesu kwenda okulombela eteke leteke Esipilitu Likola. Kwenda vocakati calikuminyo etu citava tukōlapo kokutambula Esipilitu Likola eci etu tupinga. Onjanja ikwavo, ame ndukwiha onumbi tanga ocikongamela eci—cesilivilo lyalwa.

Klistu vokwetu

Cipi cikwāyimo, ndomo omita eyi icilombolola 17? “*Oco citave okuti Klistu otunga vovitima vyene vocakati cekolelo*” (KJV).

Etu twalungwiwa eci citela kweci catyamela kocili eci cikomohisa? Eci etu tukasi lEsipilitu Likola, oco cikasi ocindekase okuti Yesu okasi vovitima vyetu. Etu katucitela okuciyeva ndañgo okuciyonga eci. Etu tusukila okukolela eci. Nda ove otava eci, oco popya Kokwaye cilo cipitolola vo, kwenda Usapwila ko: “Pandū pandu, a Ñgala Yesu, okuti Ove okakala vutima wange.” Ale, “a Ñgala, ame ndasanjuka calwa momo Ove okasi vokwange.”

Andrew Murray wapopya: “vonjila eyi Yesu enda love vuñgwame Laye longombo okuti omwenyo Waye ulinga onepa komwenyo wove.”⁶⁰

Ellen White wavokiyako: “Upange wEspilitu Likola ukasi omwenyo wa Klistu vocimwenyo.”⁶¹ Kwenda “vongombo yokutumbulula esetahālo lya Suku vomunu, capongihwila ale okuti Espilitu Likola likandanda kovisimilo vyomunu, kwenda cikala ndemoleho lya Klistu, numiwi yokovaylu kocituwa comunu.”⁶² Kwendavo: “Ukwaklistu oñgwāyi yuna okwete Klistu vomwenyo laye, elavoko lyulamba [Kolosaŷi 1:27].”⁶³

Ikwayiko ati Klistu otunga vovitima vyetu vocakati cekolelo. Okukolela cikasi ociseveto cekolelo. Onjila imwe yokutumbika omwenyo wetu wosi ku Yesu—etumbiko lyetu lyatete lyomwenyo wetu kwenda oco, kesulilo lyaco, okulitumbika kweteke leteke ku Yesu Klistu.

Elitokeko lipi likasi pokati kekolelo kwenda isimilo?

Ondaka ya Suku ipopya: “Okuti eye citava okwihi, ndapondolo asumuluho ulamba waye, oco tupamisiwe lunene vocakati Cesipilitu vutima womunu.” Oco citave okuti Klistu otunga vovitima vyene vocakati cekolelo; okuti ene, ukakolisiwa kwenda ukapamisiwa vocisola.” (Efesu 3:16,17) Etu tuyukisiwa vocakati cEspilitu Likola vocakati ca Yesu Klistu vovitima vyetu, kwenda eci citava cilipita vocakati cekolelo.

Yesu wapopya ati, “Wasi okolela Kokwange, ndomo ocisonewa capopya, vonulo yaye mukatunda olondwi vyovava omwenyo.” (Yohano 7:38) Cisukiliwa okuti etu ontembo yosi tukwata elomboloko lyeci. Mekonda lye? Ocakati cekolelo cikasi okukolela. Ame ñgolela kweci Yesu apopya. Eye wapopya Vya Tate Yaye, “Ondaka Yove ikasi ocili” (Yohano 17:17). Ellen White wapopya, “ekolelo lilikapa oyomwele valikuminyo a Suku, kwenda vakavilikiya ndekolelo okuti eye okalinga ndomo eyemwele apopya okuti okacilinga.”⁶⁴ Okukolela Suku cilomboloka okukolela kondaka Yaye. Ame ñgolela kondaka ya Suku.

Ndamupi cenda nda ame ndakolela kovisimilo vyange? Oco ame ñgasi okukolela cangemwele. Roger J. Morneau, yumwe Suku apopela ketavo lya Satana opetula ovaso etu: “Ovilulu citava vyeca ongusu komanu oco

60 Andrew Murray, *Bleibe in Jesus (Okutangeka mu Yesu, kOngelesi)* (Leun, 2012), S. 149.

61 Francis D. Nichol, ed., *Asembi Embimbiliya Ava Ndeve Lyeteke-Lyepanduvali, elivulu. 6* (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 2001), e. 1112.

62 Ellen G. White, *Ene Ukatabula Unene, kOngelesi*, Eteke 8 Lyakayovo; e. 47.

63 Ibid., Eteke 4 Lyakayovo ; e. 43.

64 Ellen G. White, *Olondimbu vyalo Tembo, kOngelesi*, Eteke 22, Yakupemba 1884, ep. 3.

vayeve kovisimilo vyavo ambi kolondaka vya Suku Lapolofeto Aye. Kakuli onjila yavelapo ndeyi ovilulu vikwete, okuti vasongola omwenyo womanu vekambo lyukulihiso wavo weci.”⁶⁵ Katukasi okusandiliya oloseteko vyovisimilo vyañgo ale alumbu.

Ekolelo cilomboloka okukolela ku Suku kwenda Kondaka Yaye, okuteywila Embimbiliya ndonumili yomwenyo wetu kwenda handocina cimwe ko ale onumbi imwe ñgo. Valwa vacaca asunga okuti kacitava etu okupokola Ondaka ya Suku volohōlo vyetu mwele. Eci ocili Kwavakwaklistu yositu. Pole wosi okasi lEsiplitu Likola vakwete Yesu vovitima vyavo kwenda vawalisiwa oco vapokole Ondaka ya Suku. Valoma 8:4: “*Okuti esunguluko liyongwiwa lyocisila litelisiwe vokwetu vana kavandi ndolonjongole vyositu pole ndEsiplitu.*” (Nda oyongola okuyeva vali kwevi tala komitulwilo 4: Epokolo vocakati ca Yesu)

Okukolela ku Suku kwenda okuseteka ndomo alikuminyo Aye atelisiwa vomwenyo wetu cikapamisa ekolelo lyetu Kokwaye kwenda okutwiha epamiso lyondongosi vocisola Caye. Okusulako ocisola eci ca Suku citelisa ocisola cinene covitima. Cikasi ndomōla utito vovoko atate yaye okasi okuseteka etatiyo kwenda elembeleko. Ovisimilo vyomōla citava vipongoloka osimbu eye handi kakolele. Pole eci ovisimilo vyomōla vipongoloka, eci kacipongolola ocipikipiki ocisola catate. Oco vo etu tukula vocisola ca Suku, etu tulimbuka okuti ovisimilo vyetu vyepono kacitava vikatwiha cimwe kweci catyamela kukamba wetu la Suku. Ovisimilo vyetu kavipongolwawa momo ovyo kavitāyi. Ekolelo lyetu liya lika kokukolela kwetu ku Suku kwenda Kondaka Yaye otembo yosi.

Etu katusukila okupwa elavoko lyokusandiliya ovisimilo. Eci Klistu akala vokwetu vocakati cEsiplitu Likola, oco apako Esiplitu akalimolehisa eci cikomohisa kokwetu. Oku kukasi olongavelo vyovisimilo vyondongosi vitunda kEsiplitu Likola. Esanju likwete onepa yaye oko. “*Esanju Iya Ñgala olyo ongusu yove.*” (Nehemiya 8:10) Vomwenyo umwe wekolelo, wesanju kahukeya lumbumbulu, pole okeya longusu vokwetu vocakati comwenyo wetu la Suku.

Kvaso, eci cikakala upange walwa kokwetu okulinga etepiso pokati kepindiso vocakati cokukolela ku Suku kwenda epindiso vocakati covisimilo. Yonji inene okatulekisa ovina vikomohisa, ndañgo evi vyatamba ku Yesu, pole konyima yesitulwilo eli cikasi eyonjo vocakati covisimilo kwenda vyalumbu. Eci cikakula calwa okuti omanu vakamōla oloseteko vikomohisa kwenda vakakolela kovisimilo vyavo ambi Kondaka ya Suku. Ovo citava

65 Roger J. Morneau, *Ungende Umwe Kovina Havyelulikoko, kOngelesi*, (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 1999), e. 43.

vo vakasokolola ati kavasukila Ondaka ya Suku, okupisa opo ovomwele vakaliyeva ati ñgo mbi wasongwiwa lesipilitu vocakati covisimilo vyavo.

Olandaka' vya Yesu vipopya ciwa okulitamalāla leci Mateho 7:21–23: “*Havosi ko Vanukula, ‘a Ñgala, a Ñgala, okañgila kusoma wokovaylu, pole yu olinga onjongole ya Isya Yange kovaylu [cilitava Londaka Yaye]. Valwa keteke lyaco vakandisapwila ko, ‘a Ñgala, a Ñgala, etu katwa lingile oviyaneke vonduko Yove, katwalupwisile ovilulu vonduko Yove, kwenda katwalingile ovikomo vyalwa vonduko Yove?’ Kwenda ame ndikavakumbulula ati, ‘Ame sala kukulihhi ene; tundi kokwange, ene ulinganga havoyovisila ko!’*” Etu citava tuvanguka lika: Kolela kwenda pokola, momo kakuli onjila ikwavo yesanju mu Yesu, okuvela po okukolela kwenda okupokola. (Tala *Testimonies for the Church (Ovovangi aloña Kekongelo)*, elivulu 5, omitulwilo 21, “Looking Unto Jesus/Okululuvula ku Yesu.”)

Mekonda lye elitongeko kwenda okulitumbika kwaswapo cikasi cesilivilo?

Valoma 12:1, Suku opinga eci vocakati cupolofeto Pahulu: “*Omolyaco, ame ndukupingi, avamanji vakwenje kwenda avamanji vafeko, vocakati cocikembe ca Suku, oco ulumbi atimba ene ndocilumba cikasi lomwenyo, cikola kwenda cisoliwe la Suku—eci oco ocili cove kwenda efendelo liyongwiwa.*” (NIV) Kwenda Olosapo 23:26 kuli ekovongo: “*Amōla wange, nyihe utima wove.*”

Elomboloko lyokulitumbika lyalombolwiwa vali komitulwilo 2 “litumbika ku Yesu”. Calombolwiwa vo ciwa velivulu *Alyanga andisa ku Klistu* komitulwilo 5 “Elitumbiko”.

Elitumbiko lyetu kocisola ca Suku citwala esumuluhu limwe linene. Nda Yesu waceliwa oco asongole omwenyo wetu, oco Eye oyongola vo okutupopela kohame yetu ivi (afutuko osi, onyeño, apulilo olonamalāla, kwenda vikwavo). Ellen White wapopya ati, “Ukulihiso wEsipilitu cikasi ukulihiso womwenyo wa Klistu. Eci ciyukisa nambuli lolongavelo vya Klistu.”⁶⁶ “Etu katukayula uyaki vocakati catendelo, pole vocakati cokulyeca kwocimwenyo cosi ku Yesu”⁶⁷

Okukwata elomboloko lyuloño wasitulwiwa

⁶⁶ Ellen G. White, *Usoliwi Wapata, kOngelesi*, e. 805.

⁶⁷ Ellen G. White, *Omāla Vakwenje kwenda Omāla Vafeko va Suku, kOngelesi* (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 2003), e. 279.

Twamami ko la Efesu 3:18, onepa yatete: “[Okuti ove] citava okwata epondolo lyokuwata elomboloko lyolosandu.” Cipi cikatava etu okutulomboloka? Vyalombolwiwa ale lolomita vyapita: uloŋgo wa Klistu okutunga vokwetu (vocakati cEsipilitu Likola) kwenda ndonima yaco omwenyo wetu upongolwiwa, momo etu twakōlisiwa kwenda twakapiwa kocisola ca Suku. Eci cilomboloka okuti Yesu Klistu okakapa kokwetu ekalo Lyaye.

Manji yumwe wasoneha: “Ocili catyamela ‘kokukala mu Klistu’ kwenda ‘Yesu vokwetu’ caleluka pole handi a katanga alwa oco tukwate elomboloko okuti valwa Vakwaklistu eci kacavalombolokele.”⁶⁸

Pahulu opopya kuva Kolosāyi 1:25,26: “Ame ndapondola okukala upika waye vocakati cocikele Suku anyiha oco ndilekise kokwene Ondaka ya Suku okusokapo—uloŋgo una wasolekiwile ovita vyalima kwenda apata, pole etali vyahikwiwila owiŋgi wa Suku.” (NIV) **Uloŋgo upi?** Onimbu 27 ipopya: “Kuyuna [olosandu] Suku wayongwile okuvakulihisa ovokwasi ulamba waye upange owu pokati Kwavakwalofeka; cina cikasi Klistu vokwove, elavoko lyulamba.” (KJV)

Elumbu lyasalamisiwa vapata lalimi kwenda etali lyasitulwiwa likasi esapulo okuti Yesu Eyemwele oyongola okukala vokwetu vocakati cEsipilitu Likola. Omita ipopya ati eli olyo ekolelo lyetu lyulamba. Eci cilomboloka okuti eyukiso lina lyomwenyo Suku ayongwila vomwenyo wetu wetali kwenda vonjanja imosi otwavela vo omwenyo kopwi, ikasi elikuminho mwele.

Ellen White olombolola eci kweci, citukwiwa “Klistu vokwange,” elavoko lyulamba (Vakolosāyi 1:27): **“Ukulihiso umwe welumbu eli litwala osapi yokuhikula vocimwenyo ovokwasi olwali, apondolo okwamamako kwenda hu.”**⁶⁹ Embimbiliya lyachata okuvangula olondaka ndevi “Klistu vokwange” kwenda vikwavo ndevi “ku Klistu,” “Vokwaye,” “ku Ŋgala,” kwenda “ku wasoliwa.” Olondaka evi vyafufwiwa 170 kolonjanja Kuvale Wokaliye. Olumapu lumwe, elombolwilo eli likasi osapi yondaka kukanda wa Pahulu kuva Efesu. Sima kuvangi waye: “Apolepo ameko, Klistu okasi vokwange” (Ngalatiya 2:20, KJV). Ku Valoma 15:18, eye wasoneha: “Ame sikapopya lacimwe covina vina Klistu katelisile vocakati cange.”

Omita ikwavo yakulihwiwa ayi: “Kaliye olopandu vyenda ku Suku, una otembo yosi watwiha eyulo vocakati ca Klistu.” (2 Kolindyu 2:14, KJV) “Omolyaco nda munu umwe okasi mu Klistu, eye okasi eluliko lyokaliye.” (2 Kolindyu 5:17, KJV) Eluluvalo palo lyaloŋga kepongoloko lyocituwa

68 Dennis Smith, *Epapatiso Lyesipilitu kwenda Okukala mu Klistu, kOngelesi*, (2010), e. 12.

69 Ellen G. White, *Epindiso, kOngelesi (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 2002)*, e. 172.

vocakati capako a Esipilitu: “Valulikiwa ovopange awa mu Yesu Klistu.” (Efesu 2:10, KJV) “Vafila mu Klistu vakapinduka tete.” (1 Tesalonika 4:16) “Pole vana valava ondaka yaye, vokwavo ocilikocili ocisola ca Suku calipwa: vocakati ceci etu tuci okuti tukasi vokwaye.” (1 Yohano 2:5, KJV) “Suku ... okutuma omōla Wayemwele ... okuti esunguluko liyongwiwa lyo cisila citava citelisiwa vokwetu” (Loma 8:3,4). Nda etu twavanja kelināliso limwe, etu tusanga olomita vyalwa vyesilivilo ndeli lolondaka vyosapi “mu Klistu,” “kusoliwi,” “ku Ņgala,” “Vokwaye” (Klistu).

Okasi “mu Klistu” ale “kosamwa ya Klistu”

E. Stanley Jones wapopele ati, “Pahulu...luluvala kondaka ‘mu Klistu’ kwenda ofufula eci 97 kolonjanja vikanda vyaye ... Lutate walwa Eye walimbuka okuti olondaka evi vivali vitempisa omanu kovitundo vivali, ‘mu Klistu’ kwenda ‘kosamwa ya Klistu’ ... Wosi ‘okasi mu Klistu’ okasi ‘vomwenyo,’ kwenda u okasi ‘kosamwa ya Klistu’ okasi ‘volufa.’”⁷⁰

70 E. Stanley Jones, *Mu Klistu, kOngelesi* (London: Hodder and Stoughton, 1961), e. 9; yapitiyiwa-okutunda ko Njelemanani .

*Omolyaco kaliye kakuli episo
kuvana vakasi mu Yesu Klistu,
vana kavandi vunāvo lositu,
pole vunāvo l'Esipilitu.*

Valoma 8:1 NKJV

Ovisimilo Vyomunu Lomunu kwenda Apulilo Esongolo

1. *Vunāvo la Ellen White, lipi etavo lyocili?*

2. *Cipi cavelapo okukapa Yesu vovitima vyetu?*

3. *Upange we ukwete ekolelo ale etavo lyetu ku Suku lokutambula Esipilitu Likola?*

4. *Mekonda lye cesilivilo lyalwa okuti ukamba wetu la Yesu ukwete ociseveto vekolelo lyetu Kondaka Yaye hakisimilo ko vyetu?*

5. *Eci Yesu akala vokwetu vocakati cEsipilitu Likola, oco ekalo Lyaye lilimolehisa vokwetu, cina cikasi apako Esipilitu. Akatanga api eci cikoka vomwenyo wove?*

Epuluvi Lyetu Lyelombelo

- *Vilikiya ekamba lyove lyelombelo lisungulwisi vyonondovitwe.*
- *Lomba lekamba lyove lyelombelo:*
 1. *Elomboloko kwenda okukwata etavo lyocili—okuti Yesu okala vovitima vyetu vocakati cekolelo.*
 2. *Okuti ukwata utōyi wokutumbika ovitima vyetu ku Yesu.*
 3. *Okukwata oseteko yimwe yo ndongosi yemoleho lyEsipilitu Likola vomwenyo wetu.*
 4. *Okwecelela tete ovisimilo vyetu vyasunguluka kwenda ndamupi twenda lavyo.*
 5. *Okukwata esanju lina likula otembo yosi kwenda liletiwe vali —esanju Klistu atwala.*

Evi viya eci “Klistu akasi vokwove”

*Ndamupi tukwata eyulu lyunene wekandu?
Anga etu tukakala vali “vakwasitu” eci tulweya?*

Ellen White konondovitwe “Klistu Vokwove”

“Eci owiñgi wa Suku ukasi umosi vomunga yEspilitu, Ufaliseho wosi, esunguluko lyetu lyosi, cina cakala ekandu lyowiñgi Woyundeya, ukanasiwa kovitima vyosi. ... Suku okakulekisi elumbu lina lyasalamisiwa olotembo vyosi. Eye okakwihi ukulihiso una ukasi ‘*asumuluhu ulamba welumbu eli pokati Kavakwalofeka; cina cikasi Klistu vokwene, elavoko lyulamba*’ (Kolosaïyi 1:27).”⁷¹

Yosefe, Ndaniyele kwenda akamba Vaye

“Ove citava opongiyiwila okukwama olumapu lwakwenje ava olombwale. Lalimwe eteke okakwateli osöyi etavo lyene; lilavi, lituñgunyi vovaso omanu kwenda angelo. Okandisiwi lekalo lyuhembi, venyango lyuhembi lina litulekisa onumbi ina yilitamaläla lelungulo eli. Vocakati cenölo lyolondaka vyove kwenda onjila imwe yitongeka okulinga vyovemwele, vocikembe cove mwele, okulombolola ekolelo lyove, okunölapo okuti Klistu okanöla po ocalo conembe; kwenda okwecelela olumwe olongavelo vyove vovolu Aye oco tukapiwi kupange Waye.”⁷²

Omwenyo Wepata

Klistu vutima womunu lomunu okanena omunga—Nda o njongole ya Suku yatelisiwa, ulume kwenda ukäyi vakalisumbila pokati kwenda vakatungisa po ocisola kwenda ekolelo. Cosi ocina ciseteka okunyöla ombembwa kwenda omunga yepata cikapisiwa, kwenda ocikembe, kwenda ocisola cikavyalapo. Wosi olekisa esipilitu lycikembe, epandi, kwenda ocisola

⁷¹ Ellen G. White, *Asapulo Anoliwa, kOngelesi, elivulu 1*, e. 386.

⁷² Ellen G. White, *Esapulo lyaloñga kAmalêhe, kOngelesi* (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 2003), e. 28.

okasanga okuti esipilitu limwamwe likalilekisa kokwene. Kuna Esipilitu lya Suku lyavyala, oko kakukala olombangulo vyolonamalāla vukamba woloweli. Nda Klistu ocili kocili okasi vutima, elavoko lyulamba, kwaco kukakala elitokeko vonjo yaco. Klistu okutunganga vutima wukāyi cikakala vomunga la Klistu okukala vutima wulume. Ovo vakalinga ungende kumosi okwenda kolonjo Klistu akapongiyila ava vosole.”⁷³

“Uyongola olonjo vyene okukala ndonjo ya Avilahama. Eye walongele onjo yaye noke lyeye. Eye wavalongisa okupokola ovihandeleko vya Suku. Evi ovyo oloseteko, vahina te vapindisa lepandi lyalwa omāla vavo. Kacitava okuti ene unyelisa otembo vovinene okutanga vyokaliye vuywalo wotembo. Valongisi ati ovo vatyama ku Klistu. Etu tulinga ovituwa etali. Akwenje amalehe, Afeko amalehe, ene ukasi okulinga osila yene yahela etali. Ecelela Klistu okuñgila. **Eye okakuteywila kayonjo.**”⁷⁴

Okuyula

“*Nda yumwe okasi mu Klistu, eye okasi ocilulikilo cokaliye, eye okasi eluliko lyokaliye: ovina vyosimbo vyapita ale; tala, ovina vyosi vyalinga vyokaliye.*’ (2 Kolindyu 5:17) Vocakati cunene wa Klistu, alume kwenda akāyi citava vatetola alyenge ovituwa vyekandu. Ovo vachapo epela. Ondingāvi ipongoloka inōlapo okuliketisa, oholwa-ipongoloka omunu wusōsi; ukwavituwa vivi olipwapwa. Ovimwenyo vina vicitwiwa vesetahālo lya Satana visole okupongolwiwa kesetahālo lya Suku. Epongoloko eli likala kala mwele ocikomo covikomo. Epongoloko limwe lilipita lika vocakati Condaka, eci cikasi cimwe Cembimbiliya celumbu lyondongosi Yondaka. Eci kacitava citulomboloka; etu citava tucisola lika, ndomo calombolwiwa Lovisonewa, eci cikasi *‘Klistu vokwove, elavoko lyulamba.’* [Vakolosāyi 1:27].”⁷⁵

Ovikanda vya Yesu

Komāla Vaye omunu lomunu, Yesu otuma ukanda umwe kolwali. Nda ove uñgwame ya Klistu, Eye otuma kokwove ukanda umwe kepata, kimbo, kokololo, oku ove watunga. Yesu, okasi vokwove, okwete onjongole yokuvangula kovitima vyavana kavakasi Laye. Pamwe ovo kavatang

⁷³ Ellen G. White, *Owatepata Yavandevu, kOngelesi* (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 2002), e. 120.

⁷⁴ Ellen G. White, *Elikandangiyu, kOngelesi* (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 2004), ee. 290, 291.

⁷⁵ Ellen G. White, *Ovilinga Vyapostolu, kOngelesi*, e. 476.

Embimbiliya, ale kavayevite ondaka ina ivangula kokwavo vamele ayo; ovo kavalete ocisola ca Suku vocakati covopange Aye. Pole nda ove okasi onumiwi yocili ya Yesu, eci citava cikala vocakati cove ovo citava vakasongwiwa kelomboloko lyavimwe vyovowa kwenda okuyowiwila okusola kwenda Okuvumbila.”⁷⁶

Omunu konele yocisola ca Suku

Vocakati celitokeko lyondongosi, cina Klistu ayongola oco aňgile vokwetu vocakati cEsipilitu Likola, Eye otulekisa vonjila yeposo onele ya Suku yomunu lomunu yocisola Caye cinene. Kacilomboloka okuti Klistu otunga vokwange. Pole Ondaka Yaye ocikolo ceci, cina cikapitisa ko eci.

Isya yumwe walinga ungende kesinya lyokalunga lomöla waye oco olombolwile ocisola ca Suku. Isya wosapwila ati, “Vanja kosungu yo mbaluku kovaso, oco vo cikasi-okulepa kwocisola ca Suku. Kaliye vanja kondyo lokepili—oco cikasi okutanda kwocisola ca Suku. Kaliye vanja kilu—eci ococo vo ocitunga co cisola ca Suku. Vanja kilu lyovava. Okalunga kalonga kombwelo yetu. Oco vo okulonga kwo cisola ca Suku.” Umalehe wasokolola okatembo kamwe kweci cosi calombolwiwa kwenda noke walombolola lupolo umwe uninä: “A tate, ove wakuliha eci cavelapo eci cosi? Etu tukasi pokati kevi vyosi.”

Wosi una etali olumba omwenyo waye ku Klistu kwenda oyukisiwa lEsipilitu Okola okasi pokati kocisola ca Suku. Kakuli ocitumälo cavela po cokukala. Ame ndilomba-lomba volo mele vyosi oco Isya yetu okomohisa akandilave kocitumälo eci.

Omwenyö wepwiti: Owo upange Wasulako

Kuva Efesu 3:19, Pahulu oyongola okutulombolwila ocisola ca Suku, kwenda vo okuti vocakati cocisola eci etu tuyukisiwa lolonjongo vyosi vya Suku. Omita eyi ipopya: “Kwenda oco ocisola ca Klistu cikulihiwe, cina cinena ukulihiso, okuti ene citava uyukisiwa la vyosi vya Suku.” (KJV)

Tulete he akisika atuyongwiwila oco Klistu atunge vokwetu? Oyo lika onjila yokuyukisiwa lolonjongo vya Suku. Ku Yohano 10:10, Klistu opopya ati Eye weyilila oco etu tukwate omwenyo wepwiti. Kolosäyi 2:9,10 kupopya ati, “Momo kokwaye kwatunga ayukiso osi a Suku Isya. Kwenda vokwaye

76 Ellen G. White, *Alyanga Andisa ku Klistu, kOngelesi*, e. 115.

wasokipo.” (KJV) Ove okwete ayukiso a Suku? Suku oyongola okuceca kokwetu. Kwamã alyanga asukiliwa!

Akumbululo apulilo etu

Etu citava tulombela akumbululo alombelo etu alingiwa vunãvo welikuminyo Lyaye kuva Kolosãyi 3:20: *“Kaliye kokwaye una opitahãla calwa kilu lya cosi etu tupinga kwenda tusima, vunãvo lunene una utalavaya kokwetu”* (KJV). Etu citava tupinga, okupinga elikuminyo eli, okuti Ñgala yetu okomohisa otambulula lika alombelo etu ndomo twacipinga, pole ocikumbulula okupitahãla apulilo etu, okupitahãla elomboloko lyetu vo, asumuluho asupoka vunãve wovokwasi ulamba kwenda unene Waye. Okuvokiyako, etu vo citava tulomba vunãvo la Yelemiya 33:3 okuti Suku okumbulula elombelo lyetu kwenda ositulwila ovina vinene kokwetu: *“Mbilikiyi kwenda ame ndikakutambululi kwenda okukusapwili ovina vinene kavisiñgawa ene kawakulihili.”* (NIV)

Asilivilo api Yesu akwete vokwange?

“Pole ene uwaye vocakati ca Klistu, una okasi ukulihiso wa Suku—kwenda esunguluko lokukola lepopelo.” (1 Kolindyu 1:30) Klistu watulingiwa ukulihiso wetu. Etu citava tulinga vakwalondunge la Klistu vokwetu. *“Momo ukulihiso wavelapo olumbi [ewe likusuka], kwenda vyosi yumwe ayongola kacisetekiwa layo (olumbi).”* (Olosapo 8:11) *“Kaliye ame ndici okuti ukulihiso upitahãla calwa uveke ndomo ocinyi cipitahãla owelema.”* (Ukundi 2:13) Nda katukasi ku Klistu, etu citava tukala vakwalondunge vyalwa. Pole tukasi vo aveke vonjanja imosi. Twivaluki Andama la Eva. Ovo vakwatele ukulihiso walwile calwa kwenda luveke walwa vo valweya eci ovo vanõlapo okulinga ovina ndomo vayongola ambi okukolela ku Suku. Okukala kwange ‘ku Klistu’ oco cilekisa nda ame ndukwalondunge **kwenda** ukwokulihiso. *“Ukulihiso ulinga omunu ukwakulihiso okuvelapo ekwi kovisila vyolupale lumwe.”* (NIV)

Klistu watulingilako esunguluko lyetu. Eci cilomboloka okuti esunguluko lyomunu lipita vocakati Caye. Omita imwe yesilivilo Loma 8:3,4: *“Suku ... okutuma omõla Waye wulika ... wapisa ekandu vetimba, okuti esunga liyongwiwa lyocisila litelisiwa kokwetu kuyuna candela vunãvo wetimba pole vunãvo lEspilitu.”* Panga ohenda kwata utate okuti omita ipopya ati esunga litelisiwa vocakati ca Yesu kuvana vandela vEspilitu. Oyo onjila Klistu atunga vokwetu.

Dennis Smith wasoneha: “Esunguluko vocakati cekolelo likwete olonele vivali okweca esunga kwenda okukolisa. Esunguluko cilomboloka okuti Suku opopela onāve kekandu kwenda kekangiso yapa owalisa ondinga ekandu yalikekembela lesungulukulu lya Suku (eci cikasi epokolo lyaswapo).”⁷⁷

Kwenda omilu ikomohisapo vali ilipita: Klistu okwata eko lyange kwenda onyiha esungulukulu Lyaye. Vocakati comilu eyi etu tutela okwiya ocituke ca lya ndava kavalalinga ekandu. “*Ndeci onāno ikasi ocipāla lombwelo oco Eye amba aviho kosamwa.*” (Olosamo 103:12) Vocali ca Suku etu citava twendela vomwenyo wayowiwa keko.

Klistu okasi elikoliso lyetu. Nye elikoliso lilomboloka? “Elikoliso lycili lilomboloka ocisola cocili, epokolo lyaswapo, elikandangiyo lyaswapo konjongole ya Suku.”⁷⁸ Cesilivilo lya Klistu okukala komwenyo umwe wepokolo lyesanju cikalombolwiwa vali komitulwilo 4 “Epako vocakati ca Yesu.” Klistu votulingilako epopelo, cikasi, ongecelo yeko lyosi, elyanjo kupika wekandu, omwenyo wenda hu vulamba wa Suku. Yesu wafeta eyovo lyetu lo cilumba Caye.

Kotembo yomilo yapita ko Aflika, olomandekwa vyakwatele ocinunga cakutile olosingo vyavo kwenda catokekele komandekwa ikwavo lelyenge limwe. Olonjanja vimwe umwe pokati kolonjekiswa wayowiwile [wapopeliwile] vonjila. Eci ofeto yepopelo yalingiwile, ocinunga posingo wocupile. Yesu watufetelako vo—Eye watufetelako.

Kamwe kamwe ocisimilo ca Yesu cikamolehā vokwetu. Etu citava tufufula Filipoyi 2:5 eci tulomba: “*Ocisimilo cimwamwe cakala mu Yesu, ciye vokwene.*” Eci etu twecelela Klistu, oco Eye okamolehisa kokwetu ekalo Lyaye lyokusima kwenda lyovilinga. Kwenje etu tukasola eci Eye a sole. Etu tukachapo vyosi evi Eye kayongola.

Yesu otelisa upange uwa vokwange

Ondaka ya Suku ku Efesu 2:10 ipopya: “*Etu tweluliko Lyaye, twalulikiwila upange uwa mu Yesu Klistu, una Suku apongiya apahandi lyetu okwendela vokwaye.*” Suku wapongiyila ove kwenda ame ovina viwa—nda etu tukasi “mu Klistu”—oco evi vikatelisiwa. Vocakati cokutelisa ocikele eci Ŋgala yetu wapongiya onjila imwe ikomohisa. Eci tutalavayela Eye kwenda vakwavo, vitatu ovina vilipita:

⁷⁷ Dennis Smith, *40/50 Koloneke: Alombelo kwenda Ovipama oco Otumbulule Oseteko Yove la Suku*, elivulu 2, e. 18.

⁷⁸ Ellen G. White, *Ovilinga Vyapostolu*, e. 565.

1. Otembo yosi kulingiwa ekayiso limwe lyohame yange momo ame nalavāyela vakwetu;
2. Vakwetu vakatambula asumuluho vocakati cange.
3. Ũgala onumisa ale otyula kokwange a sumuluho akomohisa.⁷⁹

Etu tukakula kweci vocakati cekolelo; umesele wetu wokukapa, vyocisimilo, kwenda vyesipilitu ukamyoŋgolwiwa, esanju lyetu kwenda lohōlo vikakula, kwenje vonjanja imosi etu tukasi ale okutalavayela usoma wa Suku.

Kuli vali epulilo likwavo linene lilinga onepa: Ame anga nalavāya volohōlo vyange ale citava okuti Ũgala yetu otalavaya vocakati cetu lovolohōlo Aye okovaylu?⁸⁰

Eye omondola okukala ombangi Yaye

Momo Yesu weyilila “*okupa kwenda okupopela u wanyelela*” (Luka 19:10), Eye okasongwila omanu lulelu kepopelo vocakati cange. “Yesu, okutunga vokwove, oyongola okupopya kovitima vyavana andi kavatendiwa nda Vaye.”⁸¹ “*Kwenda ene ukatambula unene, eci Esipilitu Likola likeya kokwene: kwenda ene ukakala olombangi vyange.*” (Ovilinga 1:8, KJV). Etu tukatyuka vali konondovitwe eyi komitulwilo 5 “Ekolelo lyeca ombili vocakati ca Yesu”. Suku otuyongwila “*okulombela vEsipilitu Likola*” (Yunda 20). Eci Klistu akala vokwetu vocakati cEsipilitu Likola, oco etu citava tulomba vEsipilitu Likola ndeci tulomba vonduka ya Yesu. Yesu otukōlisapo: “*Kwenda cosi ene ukapinga vonduko yange, Ame ndikacilinga, oco Tate asivayiwe Vomōla.*” (Yohano 14:13, KJV) Etu twacilombolola ciwa: “Okuti etu kacitava tulomba lika vonduko ya Klistu, apole vocakati vo cefwimilo lyEsipilitu Likola.”⁸²

Okulomba vonduko ya Yesu cilomboloka nye pwāyi? “Okulomba vonduko ya Yesu capitahāla okutukula lika onduko eyi kefetikilo kwenda kesulilo lyelombelo. **Cilomboloka okulomba vocisimilo kwenda vesipilitu lya Yesu, osimbu tutava kalikuminyo Aye, okukolela kocali Caye, kwenda okulinga ovopange Aye.**”⁸³ Ndepako lyaco,

okulomba vonduko ya Klistu cikwete akisika akwāla:

79 Elivulu 3 vupange Walyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu Ionondovitwe “Okuyukisiwa Lesipilitu Kumosi Kupange la Yesu—Ndamupi ame Ndikala Oco?” (2019).

80 Oco otale vali vikwavo, vanja: www.steps-to-personal-revival.info kombwelo “Development.”

81 Ellen G. White, *Alyanga Andisa ku Klistu, kOngelesi*, e. 115.

82 Ellen G. White, *Klistu Ocikwata Calilongiso, kOngelesi*, e. 147.

83 Ellen G. White, *Alyanga Andisa ku Klistu, kOngelesi*, ee. 100, 101.

1. Okulomba vesipilitu lya Yesu cilomboloka okuyukisiwa lEsipilitu Likola.
2. Okukolela kalikuminyo Aye, okutukula mwele alikuminyo osimbu tulomba.
3. Okukolela kocali Caye, lekolelo, vukamba umwamwe la Suku.
4. Okulinga ovopange Aye, ndolumapu vocakati cEsiipilitu Lyaye okupokola kovina vyosi. Eci etu tutongeka mu Klistu, oco akisika osi ava atelisiwa vocakati cocali Caye. Kwenje, okulomba vonduko ya Yesu cilomboloka okulomba vunene Waye.

Eye walikuminya okutambulula alombelo etu. Eci cilomboloka okuti Yesu okwete ekolelo kwavana vatunga Vokwaye. Etu citava tweca esilivilo kalikuminyo osi vocakati ca Klistu vokwetu.⁸⁴ *“Momo alikuminyo osi a Suku Vokwaye [Yesu] ataviwa, kwenda Vokwaye amen.”* (2 Vakolindyu 1:20) *“Momo vunene waye wokovaylu watuwaha kweci catyamela komwenyo kwenda ocikembe, vukulihiso wahuna watuvilikiyila ulamba waye kwenda unu [eci cikisika ukamba umwe wocituke la Yesu Klistu]: vocakati ceci atwihaha ovina vinene calwa kwenda alikuminyo aposoka: oco okuti vocakati cevi ulingi ko onepa wekalo lya Suku”* (II Petulu 1:3 e 4). Kulihisa onjila yikomohisa ya Suku: Eye watwavela ale eci tusukila oco tukali lomwenyo kwenda oco tukwate ekalo lyocikembe. Twatambula olongavelo vocakati cukamba umwe la Klistu. Ovina evi vitwihwa vukamba owu vokukisika alikuminyo velombelo, ale pwäyi, vocakati celombelo lyekolelo, oco okuti tulinga onepa kekalu.

Okuyowiwa kunene wekandu

“Omolyaco kaliye kakuli episo kuvana vakasi mu Klistu Yesu, vana kavandela vunävo lositu, pole vunävo lEsiipilitu. Momo ocisila cEsiipilitu comwenyo [cina cikasi unene womwenyo wEsiipilitu Likola] mu Klistu Yesu ya njovola kocisila cekandu kwenda olufa.” (Loma 8:1,2)

Mekonda lye kakuli episo kuvana vakasi mu Klistu Yesu? Tete mwele, momo Klistu watikula eko lyanje walyambata Eyemwele. Cavali, eci Eye akasi vokwetu, upika wekandu watuvyala unyoliwa; etu tupopeliwa kocisila cekandu. Eci cilomboloka okuti etu katukwete vali ekandu, pole etu andi citava tulweya. Ngalatiya 5:16 opopya cimwe cesilivilo kweci catyamela

⁸⁴ Okuyokoya alikuminyo velombelo alombolwiwa vali vAlyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu lya H. Haubeil, Omitulwilo 5: Osapi Yokukapako Oseteko

kepopelo kekandu: “Endela Vesipilitu [cilomboloka okuti: okala otembo yosi lEsipilitu Likola], kwenda ene kahukatelisa oloŋgenyi vyetimba.”

Omita yokovaso ya Ngalatiya 5, olonimbu 17 kwenda 18, vilombolola okuti eci cilingiwa lomwenyo lEsipilitu Likola. Olonimbu 19–21 soneha apako etimba, ana khatongeka eci etu tukasi lEsipilitu Likola. Klistu vokwetu otuteywiwa kekandu kwenda kovilinga vyangelo akupuka, ndomo 1 Yohano 5:18 acivangula: “*Etu tuci okuti vosi vana vakasi omāla va Suku kavatongeka lekandu. Mōla a Suku ovalava. Elyapu kacitava ovasalwisa.*” (NIRV) Klistu oyukisa ovitima vyetu lEsipilitu Likola oco uvi kahukakwate ohondo layimwe. Apolepo, ketosi eli, etu tusukila okwivaluka okuti “*utima womunu usukila etumbululo lyomunu*” (2 Kolindyu 4:16).

Klistu vokwetu katulingi ekandu

Ku 1 Yohano 3:6–9, etu tutanga olondaka evi vyesumbilo vyatyamela kweci cekandu: “*Lomwe okasi vokwaye otongeka okulinga ekandu; lomwe otongeka kekandu Wokuliha. Amāla vatito, lomwe akakuvyavyayi ale hakakukembi. Wosi olinga esunguluko ukwesunga, eye okasi ondingesunga. Wosi olinga ekandu ukwelyapu, momo elyapu lilinganga ekandu tunde kefetikilo. Esunga Omōla a Suku amolehela okunyola ovopange. Lomwe wacitiwa ku Suku olinga ekandu, momo ombuto ya Suku itunga vokwaye; kwenda eye kacitava otongeka okulinga ekandu, momo eye wacitiwila Suku.*” (ESV)

Valoŋgomoha Kelasi lyosimbu vatusapwila olondaka evi vyatyamela kokulinga ekandu cipopya kekandu lyocituwa cakulihiwa ale. Vunāvo womita yatete Velasi ati, “eye katongeka okulinga ekandu, i.e., vocituwa (pole olonjanja vimwe eye okupuka kekandu). Ndomāla va Suku etu tulinga eci casunguluka kwenda tulava ovihandeleko vya Suku.”⁸⁵ Eci cilomboloka okuti Klistu okasi vokwetu kwenda okasi letu, kaliye etu tutela okuchapo ovituwa vyetu vyekandu. Omwenyo wetu la “Klistu vokwetu” ukatukwatisa okukwata eyulo kakandu atuŋgwala ocingonja.

Tukala vali “vakwasitu” vokulweya onjanja ikwavo?

Tucikapiko okuti vocakati cepongoloko likomohisa kacilomboloka okuti etu katukakwata ekalo limwe kalilweya vali. Etu citava tukupuka kekandu vocakati cehongwo, lyekambo lyolondunge ale lyuveke. Vimwe vyekalo

85 Werner E. Lange, Hrgb., *Unser größtes Bedürfnis* (Lüneburg: 2011), S. 31.

eli vyalipita, oco etu tusukila “okufwima vesipilitu”. Eci cilomboloka okulitavela ekandu lyetu, okutava ongecelo, kwenda onjanja ikwavo okupinga okuyukisiwa lEsipilitu Likola. Tunde eci tufetika “okufwima vesipilitu”, etu tukatongeka Vakwaklistu yesipilitu katukakala vakwasitu onjanja ikwavo. Ekandu kalimāli ukamba wetu wesipilitu la Suku; cho, eci asakalalo ana etu tukalisanga laho.

Etu tukakala vali vakwasitu nda twacelela vali atatahāyi alitunga kwenda etu tuhāyi “okufwima vesipilitu”. Ekalo lyetu lyekandu litongeka letu toke okwiya kwavali kwa Klistu. Lahumwe Upolofeto wapingile velombelo okukala lekambo lyekandu. Apolepo, “Klistu vokwetu” cilinga enōlo lyukulihiso ulinga epongoloko limwe lyalitepa vekalo lyetu lyekandu.

Epako lyombambe

Upolofeto Yohano wasoneha: “*Ovina evi ndakuvisonehela, oco okuti kahulingi vali ekandu. Kwenda nda Yumwe walinga ekandu, etu tukwete umwe Mitakati la Isya, Yesu Klistu ukwesunga.*” (1 Yohano 2:1) Suku oyongola okutusongwila komwenyo umwe walipwa mu Klistu, pole nda etu twalinga ekandu, oco etu citava tupinga ongecelo ku Mitakati yetu kwenje tucitambula. Ellen White wapopya ati, “Ekandu lipanamāliwa kwenda liyuliwa lika vocakati canumiwi ukwonene omunu watatu wa Suku, una citava okeya vonjongo yunene wosi wa Suku, halongusuko yalitepa.”⁸⁶

Vocakati ca Klistu okukala vokwetu vocakati cEspilitu Likola, unene wekandu watuñgwāla ocingonja utetwawa kwenda eci cikatepulula etongeko lyokulweya.

Uhayele uwa

Klistu vokwetu cikatukoka okutata uhayele wetu: “*Amanji wasoliwa, Ame ndukuyongwila kilu lyovina vyosi okuti ove okula kwenda okakala luhayele, locimwenyo cove cikule.*” (3 Yohano 2, KJV) “*Kwenda Suku yombembwa yosi akukolise po wosi; kwenda ame ndilomba ku Suku oco esipilitu lyove kwenda ocimwenyo kwenda etimba lilaviwe leko lalimwe kokwiya kwavali kwa Ñgala yetu Yesu Klistu. U wakuvilikiyi ukwacili, eye okalingavo caco.*” (1 Tesalonika 5:23,24, KJV)

⁸⁶ Ellen G. White, *Ene Ukatambula Unene, kOngelesi, Eteke 5 kosāyi Yesūsu*; e. 13.

Kombangulo imwe yalingiwa la Dr. Sang Lee konomwisi yo nDNA, eye wapitolola okuti vocakati cekolelo vukamba la Klistu o nDNA yetu yitalavaya ciwa kwenda yeca olohomonyu viwa vyuhaye.

Elitokeko pokati kekolelo kwenda uhayele cikasi esapulo olwali lusukila lonjanga yalwa.

Esapulo citava lyambatiwa lika 'lolondonge vya Yesu, vana eteke leteke vatumbika cosi vakwete kwenda vakasi, vana vatambula eteke leteke Esipilitu Likola, kwenda vana omunu lomunu vakasi vunāvo lelungulo lyetumbululo lyuhaye.

Elilongiso yalingiwa komanu 35,000 Olondonge vepulvi lyambata akwi atatu kalima yakwamisiwa Lulongisi Grossarth-Maticek yilekisa okuti elinga linenepo vali kuhayele uwa ocisola cimwe, cukamba wocipango la Suku. Eci ukamba owu ulipita ale ukasi, oco vikwavo vyuhaye, ndeci esokiyo limwe lyuhaye, elinga ale okulisengasenga, kwenda ekalo liwa, vyapama otembo yosi.⁸⁷ Okucilombolola ciwa elomboloko lyomita eyi Yembimbiliya: “*Momo epindiso lyetimba likwete esilivilo litito, pole uwa weca esilivilo kovina vyosi, yaca elikuminyo lyomwenyo owu kwenda vo womwenyo ukeya.*” (1 Timoteho 4:8) Kelivulu 3 Iya 40 Koloneke, 40 Koloneke: Kosisila Vyuhayele vya Suku Komanu Vaye Vokoloneke Vyasulako, vya Dennis Smith vilekisa etepiso limwe ñgo lyavelapo uhayele etu twachata okweca esilivilo. Eye olyohela ndomo unene wEsipilitu Likola weca ongsu kwenda upongolola ekalo lyuhaye. Ndepako lyaco, ocinguva kuhayele cikwete esilivilo linene.

Smith walombolola: “Ovipama 40-Koloneke vikatulekisa ndamupi tukatalavaya kumosi la Suku oco tutambule etimba lyaswapo, ocinguva, kwenda esipilitu lyatumbulwiwa, cina eye atuyongwila okuseteka.”⁸⁸

Umwe ulume ukwamilu wasoneha: “Ame ndatava esapulo lyuhayele litambwiwa vocakati cokuyukisiwa eteke leteke lEsipilitu Likola. Apahandi lyeci, elilongiso lika lyuhayele kalyalingile lacimwe kokwange. Ame ndasolele calwa ositu kwenda kacañgwatale nda yocinyama eci ale yocinyama oco, ndalilale cosi; Ame ndanywāle okafe kwenda ocha. Ame sasimāle okuti eci cakalele ocitangi cimwe. Olonjanja vimwe ame ndanywilāle vo ovinyu imwe. Okupisa vunyamo 2009 ame ndafetika okulombala eteke leteke okuwata Esipilitu Likola. Eye wanditavisa okuchapo okulya ositu, okafe, ocha itekāva, kwenda ovinyu. Ame ndalinga

87 According Medical Wellness mit Newstart (Vunāvo Lesakulo Luwa Lyelisañgo Lyafetikandopo, kOngelesi)—Vyavokiyiwako, la Drs. Heide (Leipzig., 2014), ee. 333, 334.

88 Dennis Smith, *Ovisila vya Suku vya Hayele vya Manu Vaye vokoloneke Vyasulako*, elivulu 3 (Hagerstown, MD: Review and Herald Ohongele Yolwiya, 2012), Yeteke 1.

ukwakulya lika ovina vyovusenge [juvenjetaliyanu]. Ame ndalimbuka okuti omwenyo lEshipilitu Likola ikasi ociseveto ceyulo kovina vyosi, okuñgisa mo elikandangiyu kwenda ekalo lyomwenyo.”⁸⁹

Manji yufeko wandisonehela ati “Elitumbiko lyaswapo lyapongolola omwenyo wange” (etu tulyohela lika ovina vyuhaye kulo): “ame eteke leteke ndakovonga Eshipilitu Likola oco atunge kwenda atalavaye vutima wange. ... Ame silyalya vali otembo yosi. Caco kacateliwile volohōlo vyange mwele. Ame ndilinga akisika eteke leteke lesanju lyalwa ocinyeñgohusa kaciñgakayasa vali. Suku vo wanyiha ongusu yokutalama okunywa okafe. Apahandi lya cosi, eci kacalasimiwa, momo eci ame ndatalamāle okunywa okafe ame ndakwatale evalo limwe linene vutwe cisoka oloneke vitālo. Ava avalo amwe ayeviwa vokucichapo. Kepuluvi eli ame sisimi vali kweci cikalipita kokwange. Ame ndici lika okuti ame chongola okulinga vali eci. Etali, ame sikwete vali onjongole. Ame ndakwata oseteko imwamwe lositu. Epata lyange kwenda ame lalimwe eteke twayongwile okuchapo okulya ositu. Etali kokwange caleluka—ame sikwete vali onjongole yeci.”⁹⁰ Umwe songolo yetu onoñgo yaloñgomoha yuhayele wasoneha: “Esukilo lyocili lyotembo yetu elilongisoko lika lyuhayele—etu tukwete ukulihiso waswapo. Eci cisukiliwa, ukulihiso wuhayele velitokeko lunene wokucikapako. Oco epongoloko liye oceci cisukiliwa.”⁹¹

Esapulo litwiha unene wepongoloko, omo lya Klistu vokwetu vocakati cEshipilitu Likola.

Epongoloko linene vomwenyo wa Hudson Taylor

Eci Hudson Taylor akala usongwi Wepya lyo China-Inlandi, eye watambula ukanda umwe wu walisungwile laye McCarthy kosikola. Suku wafufula ukanda owu oco apetule ovaso aye kocili cikomohisa cokutunga kwetu mu Klistu kwenda Eye okutunga vokwetu. Eci calombolola uloñgo welitokeko pokati kolonāve kwenda Klistu. Tunde opo, alyanga a Taylor la Suku alinga alyanga esanju, epuyuko kwenda eyulo. Valisungwile kokolenju valimbuka epongoloko eli likomohisa. Ovo vavangula ati Taylor wakala

89 oE-mails yatunda kulume umwe ukwamilu vosāyi Yelombo 3 kwenda 21 Yelombo, 2013, yavakawa kwenda yasokisiwa.

90 Uvangi citava utangiwa vOnjelemani vo www.missionsbrief.de – Archiv – Missionsbrief Nr. 42, S. 17, Völlige Hingabe veränderte mein Leben.

91 Don Macintosh, Director Newstart Global, Weimar, USA, in *D’Sozo*, (Remnant USA), Foreword.

okwendela vonjila imwe yokaliye ndomunu yumwe wokalile volwali lumwe lwokaliye oco alyohele uvangi waye kweci Ñgala olingila.

Taylor wasoneha ukanda umwe atuma kumanji yaye yufeko ko Inglandi. Eye waseteka okulombolola ocili eci cikomohisa eye alimbuka kwenda oseteko ikomohisa eye akwata la Suku. Eye wasoneha: “Upange wange lalimwe eteke watandele, okuyukato lovikele kwenda akatanga ndacilo, pole kaliye akisika kwenda asakalalo osi atakata. Osāyi yapita yakala yesanju lyavelapo kasanju omwenyo wange. Ame ñgasi lonjongole yokukusapwilako eci Ñgala andingila. Ame sici ndaṅgwete epondolo lyokucilombolola ciwa, momo ocilikocili kakuli lacimwe cokaliye ale kacalamwiwa kwenda andi vyosi vikasi vyokaliye! Okuciteta onimbu: ‘Pana ame samwile etali ndete!’ Eci akupa ange alwile calwa, Suku wafufula onimbu imwe vukanda watunda ku McCarthy oco alole Akaka vovaso ange. Espilitu lya Suku lyandisitulwila ocili ukamba la Yesu salakuliha tete.”

Taylor watongeka okulombolola vukanda waye ndomo Ñgala ahikula elomboloko lyaye kondaka ya Klistu—okuti Eye okasi Uti kwenda olonāve ovyanja. Eye wasoneha: “Esanju lye njevite vokuvangula ocili eci!” Kwenje eye watongeka: “Onepa eyi yavelapo—nda citava okupopya okuti onele eyi ale oyo yavelapo eyi ale oyo, elimbuko la Klistu [ukulihiso weci kwenda etumbiko] epuyuko lika lyeca. Ame kaliye lacimwe cinjokokisa vali, tunde eci ndalimbuka eci; momo Eye, Ame ndici, eye otela okwinasila oko onjongole Yaye, kwenda onjongole Yaye ikasi yange vo. Kacinjokokisa apa Eye akaṅgwama, ale ndamupi. Cisukiliwa okuti Eye okapapo vali eci ambi ame. Momo kovopange aleluka eye onyiha ocali Caye, kwenda kakatanga anene ocali Caye citele.”

Dennis Smith okupopya kweci catyamela koseteko ya Taylor: “Hudson Taylor wasanga uloṅgo weyulo kungende waye la Suku. Eye walimbuka ndamupi akwata ombembwa inene kapuluvi osi kupange waye la Klistu. Suku eca eyulo limwamwe kwenda ombembwa imwamwe komāla vaye vosi. Anga okwete ongeva yeyulo kwenda ombembwa ndeyi? Cikasi elombelo lyange okuti omunu wosi ... asiṅge lonjanga yalwa eyulo eli ombembwa mu Klistu—esanju limwe lyasimawāle osimbu ati kaliteliwa.”⁹²

92 Dennis Smith, *Epapatiso Lyespilitu kwenda Okukala mu Klistu*, p. 10, 11. Cambiwa onumbi okucitanga: Dennis Smith, *40/50 Koloneke: Alombelo kwenda Ovipama Vyelipongwiyo Vyokwiya Kwavali*, elivulu 1 (Hagerstown, MD: Review and Herald Ohongele Yalaleko, 2009), okuvelapomwele Eteke 4: “Klistu Vokwove,” p. 18, kumosi vo lonepa yakwāla yelivulu, *Epapatiso Lyespilitu kwenda Okukala mu Klistu*, ee. 81–102.

Ame ndilikongela kevilikiyo eli kwenda ndukuyongwila vo kulo ove wosi Klistu akasi vokwove vocakati cEspilitu Likola komwenyo umwe wepwiti kwenda wapako alwa ku Klistu, yina yililekasa lunene hawelulikoko unene wEspilitu Likola. “*Una okuti okala vokwange, kwenda ame vokwaye, waco eca apako alwa.*” (Yohano 15:5, KJV) Yesu opopya kweci Cayemwele kweci: “*Isya okasi vokwange, eye olinga ovopange.*” (Yohano 14:10, KJV) Yesu okasi locinguva cinene okuti ove kwenda ame citava tuvanguka, Yesu Klistu, una okasi vokwange otelisa ovopange Aye. “Klistu vutima, Klistu vomwenyo, eci oco epopelo lyetu.”⁹³

Elombelo: “*A Ńgala Yesu, ame ndikomoha omo lyocili okuti ove oyongola okuñgila vomwenyo wange. Eci ndeca omwenyo wange kokwove, ove onjukisa lEspilitu Likola. Ame njongola okukusivaya kwenda okukupandula okuti vocakati cocali ca Suku ove walinga ukulihiso, esunguluko, okukola kwenda eyovo kokwange (1 Kolindyu. 1:30). Panga ohenda nyihe okukula kumoleha vocakati cukamba love vocakati cEspilitu Likola. Amen.*”

Suku yotukevelela okuyongola Espilitu Likola

“Unene wa Suku wutukevelela okupinga kwenda okuhutambula. Elikuminyo eli lyalingiwa, nda lyapingiwa vocakati cekolelo. Eci ceciwa lika vunäve ocali.” DA 672.1 #13

93 Ellen G. White, *Upange Wokukayisa*, e. 511.

Owatepata kwenda Espilitu Likola

Ocituke Cinene Kolowatepata

Mume wange kwenda ame twasumulwisiwa calwa eci twatanga *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu* olonjanja vitatu. Etu tutanga kumosi onjanja yatatu! Eci cayeka oloseteko vyomwenyo wetu kolondaka kwenda calekisa etetiyo kakatanga osi omwenyo. Okutanga kwenda okulomba kumosi catutwala kocituke caco kwenda elitokeko lina katwala seteke tete! Cikomohisa cocili okukala ocimuka cimwe! Okutalavaya, okulomba, okulonga kwenda okutalavayela vakwetu ceca esanju lyalwa! Pi tukalanda okacha imwe yalivulu ava? A.C. cavakiwa, #119

Oloseteko Vikomohisa

Elivulu 40 *Koloneke* lyanyiha oloseteko vikomohisa. Catete mwele kweya etumbululo lyomunu lomunu. Noke, okutanga kavali kwenda okulisapela kumosi ovisimilo vomele, etu twalyamela vali calwa omunu lukwavo vesipilitu ndowatepata. Noke lyokulomba kumosi etu tuseteka eka lya Suku okutusongwila – ndaño kekalo lyukwalofeka. Kacilombolwiwa onjongo yongusu etu tutambula eteke leteke. C.a.K.R. (cavakiwa), #3

Ame Ndayakale vomwenyo wange Wolowela

Ame mandula Suku kepatuluko lyovaso ange espilitu tunde eci ndafetika okutanga *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu*. Ame sikwaklistu ko imwamwe vali. Ndondeve, ame ndasimāle ati ame ndaseteka omwenyo Wukwaklistu, pole vekonomwiso lyondongosi ame ndalimbuka okuti cimwe cavaliwa. Ame ndayakela ukamba umwe uwa lulume wange volowela, una okasi vo ocimatamata vonembele. Cilo etu tulombela kumosi kwenda tweca ongusu kwavosi vanyula ekongelo. #120

Elivulu eli vo Likwatisa Olowatepata

Ame ndandele konjo yalivulu Yavandevu. Oko ame vanyiha elivulu, *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu*. Ame chongola eci. Ndandisi (ukwakulandisa) wandināla yu apopya, “Elivulu eli likwatisa vo olowatepata. Cimumba cange cufeko calitepa lulume waye. Elivulu eli lyavatokeka onjanja ikwavo. Etali ovo yovalomba kumosi kwenda yovanda konembele kumosi.” Oco ame ndalandelavo elivulu kwenda ndaciseteka nduwasi wesilivilo lyalwa. #120

Ovisimilo Vyomunu Lomunu kwenda Apulilo Esongolo

1. *Api amwe vapako alwa okukala vomunga la Klistu?*

2. *Nye eci cilomboloka okulomba mu Klistu'kwenda Esipilitu?*

3. *Cipi Klistu atelisa vokwetu kweci catyamela kekandu?*

4. *Etu anga vocakati ca Klistu tutela okukwata ekalo limwe lyomwenyo wapwa ekandu?*

5. *Elitokeko lipi likasi pokati kekolelo kwenda uhayele?*

Epuluvi Lyetu Lyelombelo

- *Vilikiya ekamba lyove lyelombelo lisungulwisi vyonondovitwe.*
- *Lomba lekamba lyove lyelombelo:*
 1. *Okuti "Klistu vokwetu" cikaca apako awa aletuwe vomwenyo wetu weteke leteke.*
 2. *Elomboloko kwenda epondolo lyokulomba mu Yesu' Esipilitu.*
 3. *Oseteko yeyovo lyokuyula ovituwa vyakandu.*
 4. *Okuti Eye otulava kepela Lyakwaklistu kwenda kacusösiko.*

EPOKOLO VOCAKATI CA YESU

*Ndamupi ame n̄gala vepokolo lyesanju?
Mekonda lye eci cikalela cesanju?
Mekonda lye epokolo likasilili uwa wange mwele?
Ndamupi epokolo vocakati ca
Yesu vokwange" citalavaya?
Anga epokolo vekolelo likisika unāvo
pokati ka Suku kwenda omunu?
Lipi ekisika lya Suku? Lipi vo ekisika Lyomunu?*

Embimbiliya kwenda Apuluvi Akundinginda

Kepuluvi lyohongele imwe ko Frankfurt ikasi ko Main, Alemanya, olondonge vimwe vyo tiyolonjiya vyapula hundi ocingendeleyi ko China ekongo Hudson Taylor, “Mekonda lye citavela okutava kolondaka vyosi Vyembimbiliya?”

Ekumbululo lyaye lyakala, “Eci ove oyongola okwenda konjo ela liya, ove okahikula evaya lyapulvi kwenda okakulihisa apuluvi ahela liya. Nda ove wasanga okuti kundinginda ale omboyo yifetika ungende kepandu vali lyomele, ove kukalinga vali apulilo akwavo, pole okanda konjo okwangiliya ungende kwenda ove okasanga kundinginda yalyangiliwila ungende weteke lyaco. Ndomo ove wafufula evaya lyapulvi [anjenda], ame ndilinganga cimwamwe Lembimbiliya kwenda eci cikasi ovihandeleko kwenda alikuminyo ange valima 50 ndapita. Ame ndisole okumōla olonumbi vyayo otembo yosi vyakala ocili vomwenyo wange kwenda kovita vyolohela viponda, okuti olonumbi vyosi vikasi vyocili. Ndolumapu, eci Embimbiliya lipopya: *‘Pole sandiliyi tete usoma wa Suku, kwenda esunguluko lyayo; kwenda ovina vyosi evi vikakwihwi.’* (Mateho 6:33) Ame n̄gwama n̄gwama alongiso ava kwenda lalimwe eteke ndapumbile cimwe

ndaño kapuluvi ovitangi. Nda ove walinga cimwamwe, oco ove okakwata oloseteko vimwamwe.”⁹⁴

Okusima kepokolo vocakati ca Klistu cikatwiha ocisola cinene. Etu tuyongola okulinga eci cilo mwele. Epokolo eli likwete onduko imwe yaposoka: epokolo lyekolelo.

Esulilo lipi Suku avilikiyila angombo?

Kuva Loma 1:5, Ame ndasiña onumbi yesilivilo lyalwa kokwange ndungombo–yesapulo: *“Vocakati cayuna [Yesu Klistu] etu twatambula ocali kwenda umesele wupolofeto oco tutwali epokolo lyekolelo vonduko yaye pokati kapata osi.”* (ESV)

Eci cilomboloka okuti Suku ovilikiya omanu okuvandisa kupange Waye oco vandise vo vakwavo kepokolo lyekolelo. Eci cikisika okuti ame ñgwete elomboloko liwa lyeci, kwenda lekwatiso lya Suku ame ndukwalumapu luwa. Eci ndilinga eci, oco ame ndilinga vonduko Yaye, cilomboloka okuti lomoko ya Yesu Klistu.

Ndamupi epokolo lyekolelo liya?

Olondaka vyasulako kukanda wa Loma vivokiyako ovisimilo vikwavo: ndamupi Suku ayongola okutelisa epokolo eli lyekolelo. *“Kaliye kuyuna okwete unene wokukukolisi vunãvo wesapulo lyange, kwenda alongiso a Yesu Klistu, vunãvo wesitulwilo lyelumbu, lina lyasalamisiwa ale cahundisiwa apahandi lyolwali okululikiwa, pole etali calekisiwa, kwenda vocakati covisonewa vyapolofeto, vunãvo lovihandeleko vya Suku wenda hu, vyalekisiwa kapata osi oco vapokole vocakati cekolelo: Ku Suku ombanga yulika, ulamba weciwe vocakati ca Yesu Klistu otembo yosi. Amen.”* (Valoma 16:25–27, KJV)

Olomita evi vilombolola okuti elumbu limwe lyalekisiwa lyalekisiwila longombo imwe yalombolwiwa—okuvotola epokolo vocakati cekolelo, ndaño ovo kavalombolola nye elumbu lyaco. Etu tusanga elombolwilo lyeci kuva Kolosãyi 1:27: *“Kuvana Suku ayongola okulekisa vipi vikasi asumuluho ulamba welumbu lyaye pokati Kavakwalofeka: cina cikasi Klistu vokwove, elavoko lyulamba.”*

Elumbu lyaco likasi: Klistu vokwetu. Kwenda lipi epako eci epokolo vocakati cekolelo litelisiwa mu Klistu? *“Omolyaco, nda yumwe okasi mu*

⁹⁴ Calombolwiwa Lulongisi. Dr. Karl Heim vocipama cimwe, cina ame otembo yilo sikwete peka.

Klistu, eye okasi eluliko lyokaliye; ovina vyosimbu vyapita; tala, ovina vyosi vyalinga vyokaliye.” (2 Kolindyu 5:17) Etu tukwete omwenyo umwe wokaliye la Klistu vokwetu. Omita ikwavo ilombolola omwenyo owu wokaliye ndoco: “*Oco okuti ene utelisiwa layukiso osi a Suku.*” (Efesu 3:19)

Ndamupi etu tulimbuka omwenyo umwe wepokolo vekolelo?

Ekalo lyetu lipongoloka omo lyovihandeleko Vyaye. “*Ovihandeleko Vyaye kavilemi.*” (1 Yohano 5:3, KJV) “*Momo okanga Yange yaleluka,*” *Yesu wacipopya* (Mateho 11:30). “*Ame ndikavinyamula amemwele ovihandeleko Vyove*” (Olosamo 119:47), momo ovyo kokwange “*vyavelapo olohuluwa vyavelapo opalata kwenda hulu*” (onimbu 72), “*yisōsa okuvelapo owiki vomela wange*” (onimbu 103), kwenda “*Ame njolela vondaka Yove*” (onimbu 162). Eci canyiha “*esanju linene*” (onimbu 165). Epokolo lyekolelo ocina ceca esanju.

Etu tusukila ociseveto cakōla comwenyo wetu

Ukwalosamo Matthias Claudius woko Alemanya wasoneha: “Omunu osukila ocikolo cakōla, ocina cimwe kacatyamele kokwaye, pole ocina cimwe citava eye okutyamelako.”⁹⁵ Otembo ilo valwa omanu vatala ohali yakatanga ocinyeñghusa (stress), momo ovo kavakwete ociseveto capama omo lyekambo lyavo lyekolelo. Vocakati cukamba umwe wocituke Laye, Suku oyongola okutwiha ociseveto cimwe cikasi vunāvo Londaka Yaye.

Ukwaklistu hu ukwalosamo otulekisa okuti etu tusukila ociseveto cakōla kwenda vyovisila vikoleliwa vomwenyo wetu. Pi tukasiñga ociseveto cakōla? Suku wakapako ociseveto eci osimbu yalwa konyima. Onduko yeci oyo Yesu Klistu. “*Momo ociseveto cikwavo layumwe omunu otela okuyikapako okuvela po eci cakapiwako, cina cikasi Yesu Klistu.*” (1 Kolindyu 3:11, KJV) Yesu eye lika Ulika una otela okwangiliya ociseveto cakōla comwenyo wetu.

Pi citava etu okusanga ovisila viwa vyomwenyo wetu?

Elye watepisiwa oco alinge ovisila? Elye citava otukula eci casunguluka? Embimbiliya lyeca akumbululo alomboloka ciwa Olosamo 99:4: “*Ove wayeka ociseveto yeci casunguluka.*” (Velimi lyo Alemanya–Luther) Kwenda

95 Matthias Claudius (Edition Steinkopf, 1982), S. 10.

Olosamo 111:7,8 vivokiyako: “Ovopange Ovaka ove ocili kwenda esunga; ovihandeleko vyaye vyokukolela. Ovyo vyenda hu otembo yosi, kwenda vyalingiwa vocili kwenda vesuŋgamo.” (cf. Olosamo 148:6)

Suku, Ululiki, te eye wasokiya eci casunguluka. Layumwe okupamo Suku okasi lomoko yokukapako ovisila. Ululiki wulika, Mwenle unene yovina vyosi, okwete omoko eyi. Lomwe vali okwete ocisimilo calomboloka; Suku lika lyaye ukwokulihiso wosi kwenda okwete ukulihiso wosi. Ocituwa cayu olinga ovisila cesilivilo linene. Embimbiliya litulekisa okuti Suku ocisola; Eye okasi Ono yocisola kwenda ocili, onjolela kwenda esunga. Momo omo lyocituwa Caye cikomohisa, Umesele waye wenda hu kwenda ohominisiyensya ukulihiso waye wacosi, Suku waca vo okufetika okukapa ovisila vyangelo, kolonungi vyovolwali vikwavo, omanu wosi kwenda ovinyama. Ululiki ukwacikembe walinga akisika alelukapo vali. Eye kalingile eci lika locisila comwenyo weluliko, olumapu, vyevi kavipongoloka posi—upāla ukasi pokati kutanya kwenda osāyi, esongolo lyongongo lyohechu lyongongo kwenda vikwavo—oco alinga vo lovisila vyokomanu vikasilili esanju lyavo omanu vunu kwenda ovisimilo (cf. Yelemiya 7:23).

Tate yetu okomohisa yokovaylu watuyekako ovisila vikomohisa.

Etu tuyongola okulava elilongiso eli vutwe osimbu tukonomwisa ociya cimwe kacakulihiwile koloneke vyasulako—ombwanja inene kweci catyamela kepokolo lyovisila vya Suku.

Ombwanja kweci catyamela kepokolo lyovisila vya Suku

Pahulu ati kuva 2 Kolindyu 4:3,4, “Nda esapulo lyetu lyasikiliwa, oco lyasikiliwa kuvana vakasi venyelelo: Kuvana osuku yolwali lulo yapata ovisimilo vyavyo vina kavitava, okwecelela ocinyi culamba wesapulo lya Klistu, una okasi esetahālo lya Suku, nda oninila kokwavo” (KJV).

Satana opatisa kwenda ovyavyaya. Ocisimilo cupeke citava ceca olondimbu vivali: tete mwele, ovina vimwe kaviletiwe, oco ovina vimwe vyasalamiswa ale vyavyavyayiwa. Cavali, eci citava cilomboloka ocisimilo cimwe “caloviwa”, okuti vitala ovina vyapenga ndesunguluko. Etu katulimbuka ndomo ovisimilo evi vyatukapiwa lavyavyayo. Evyavyayo eli kwenda upeke owu vitutateka kovina vyasunguluka.

Omita ipopya ati eci cilipita lava havalonāveko. Pole etu tulinga evangululo limwe lilingisa usumba okuti eci cilipita vo lava Kwaklistu yositu. Ovo valongisa ŋgo vya Yesu pole kavalitumbikile okuswapo ovomwele Kokwaye. Olyo esunga “osuku yolwali olwu” avayekela upeke.

Ame ndakolāpo okuti Satana oseteka vo okuyonja lupeke owu Vakwaklistu yesipilitu. Yesu opopya ku Mateho 24:24: “*Nda catavele, ovo vakavyavyayo ava vanōliwa ale.*” (KJV) 1. John 5:18 vepitiyo lya Luther ko Alemanya yikasi: “... *wosi wacitiwa ku Suku olaviwa kwenda lyapu kolambi.*” “Satana kakasi lika okusongola olwali kupika, pole avyavyayo aye atunga kakongelo alitukula ati a ũgala yetu Yesu Klistu.”⁹⁶ Yesu locinyi walombolola ocipito eci kesapulo Lyaye lyo Lahundiseya Kesitulwilo 3:17.

Ko hundo Yaye vyoloneke vyasulako ku Mateho 24 kwenda 25, olonjanja vikwāla Yesu wapitulula ondumbu imwe yoloneke vyasulako: uhembi. Uhembi kaliye wakula calwa, pole eci andi cikakula vali. Okasi okupatiwa, kakwete ukulihiso weci. Ame ndisima okuti etu vosi omunu lomunu citava tukwata elomboloko lyeci. Etu tutela lika okulimbuka eci nda **Esipilitu Likola** lipetula ovaso etu oco tulimbuka ocili kwenda uhembi. Onele imwe yevyavyayo linene ceci catyamela kepokolo lyonjongole ya Suku, Kondaka ya Suku, kwenda kovisila vya Suku epokolo Suku ayongola kwenda citeliwa ndeti letu okupokola. Eli ekolelo lyepokolo—esetahālo limwe lyepokolo lyaposoka.

Nye cikasi epokolo lyekolelo?

Etu tukwete apondolo alwa okulombolola ondaka eyi upolofeto Pahulu asovola. Epokolo limwe lyasulako lina likwama ciwa ongombo ya Suku yepopelo. Eci calisoka lokuñgila kukamba umwe wocili la Yesu vocakati **cEsipilitu Likola**. Epako lyaco epopelo lyange vocakati cocilumba ca Klistu. Elitumbiko lyange ku Yesu cimosi lokulava ovihandeleko vocakati cunene **wEsipilitu Likola**. Epokoloko vocakati colohōlo vyange mwele.

Pahulu ovandekela kelyanjo limwe lyokulitamalāla lepokolo Lyavafaliseho, epokolo lina lyapondowale okukwata usoma wa Suku vocakati cokulava ovihandeleko vya Suku. Eye olombolola ciwa okuti epokolo lisukiliwa calwa lyukamba wocili, pole epokolo eli lyalitepa kepokolo Lyavafaliseho. Eci cifetaka lokutava kwesanju lyalwa lyokutava epopelo vocakati ca Yesu Klistu. Eci ceca apako epokolo vomwenyo umwe ndondonge ya Yesu.

Epokolo eli lyasevetiwa kokukolela, lina liya vutima womunu. Dennis Smith wasoneha: “Eci yumwe akasi vukamba wocituke la Suku vocakati cEsipilitu Likola, oco epokolo liya oyomwele kwenda litunda vutima,

96 Ellen G. White, *Klistu Ocikwata Calilongiso, kOngelesi*, e. 414.

apahandi katwacisimile.”⁹⁷ Cikasi epokolo limwe lilingiwa lika vocakati cunāvo lunene wa Suku kwenda lunene womunu.

Suku wasitulula elumbu limwe

Oco tutete onimbu va Loma 16:25,27: Vocakati cocihandeleko cenda hu ca Suku elumbu limwe lyasitulwiwa, oco kwiye epokolo vocakati cekolelo. Vocakati cocitumisa ca Suku, elumbu eli lya Klistu vokwetu litelisa epokolo vekolelo. Epokolo lyekolelo likasi limwe lyocipango lyociseveto vekolelo, okukolela, kwenda ocisola. Etu tuñgila vukamba umwe wokukolela ku Suku kwenda ukwete ociseveto kocili caco kwenda kelomboloko lyetu okuti ovisila Vyaye vikasi vyesilivilo lyalwa kokwetu, etu tunolāpo okuvipokola.

“Kacitepa omunu kepokolo, ekolelo, kwenda ekolelo lika, litulinga ava valingako onepa kocali ca Klistu, cina citupondola kokupokola.”⁹⁸

Elumbu eli pwāyi lilinga nye?

Pahulu otulekisa kuva Kolosāyi 1:25–27 okuti eye “walingiwa elumbu, vunāvo wokusandula kwa Suku... oco ondaka ya Suku itelisiwe; ndaño alumbu asalamisiwa vapata ... pole lyasitulwiwa kolosandu.” (KJV) Esetahālo eli lipi lyolosandu? “Suku wayongwile okulekisa [kolosandu Vyaye] eci cikasi ovokwasi ulamba owu ... cina cikasi Klistu vokwove, elavoko lyulamba.” (KJV)

Elumbu eli, ocina casalamisiwile kwenda kaliye casitulwiwa, ceci okuti Yesu oyongola okukala Eyemwele vokwetu vocakati cEsipilitu Likola. Omita ipopya ati eci cikasi elavoko lyulamba kokwetu, kwenda eci cilomboloka okuti eyukiso lyomwenyo Suku ayongola okutwavela cilo kwenda omwenyo kopwi vulamba citava citeliwa kwenda litupongiyiwila. Ukamba owu wocituke, una Klistu atuyongwila vocakati cEsipilitu Likola, cilekisa ocisola cinene ca Suku vonjila yalitepa kwenda. “Klistu vokwetu” okasi utima welumbu eli; okucilombolola omo catandela cikasi Esapulo ale Ocispulwi Ceyovo.

Loma 16:25,26 kutasapwila okuti vocakati celumbu eli, epokolo lyekolelo litelisiwa ale likapiwakov. Eci cilomboloka okuti vocakati ca Klistu etu tutela okupokola, kwenda etu vo tuciyongola okucipokola.

⁹⁷ Dennis Smith, *40/50 Koloneke: Alombelo kwenda Ovipama elipongiyo Lyokwiya Kwavali*, elivulu 1, emela. 21, 22.

⁹⁸ Ellen G. White, *Alyanga Andisa ku Klistu*, ee. 60, 61.

Ndamupi Klistu akasi vokwetu?

Citeliwa ndati okuti Klistu okala vokwetu? Etu tutanga ku Efesu 3:16, 17, 19: *“Okuti Eye [Isya] okulyangiliyiko, vunāvo wuwasi ulamba Waye, oco ukolisiwe lunene vocakati cEsipilitu Lyaye vutima womunu, okuti Klistu citava otunga vovitima vyene vocakati cekolelo; okuti ene, vokupamisiwa kwenda okukōlisiwa vocisola ... citava tuyukisiwa layukiso osi a Suku.”*

Etu twasapwiwa ati:

1. Vocakati cEsipilitu Likola tutambula unene walwa vutima wetu.
2. Vocakati cEsipilitu Likola, Klistu otunga vokwetu vocakati cekolelo.
3. Kwendavo, etu tukapamisiwa kwenda tukakōlisiwa vocisola. Eci Yesu Klistu akala vokwetu, oco Eye omyoñgolōla ocituwa caye cocisola vokwetu. Embimbiliya eci yicitukula ati “epako lyEsipilitu” (Ngalatiya 5:22).
4. Eci citutwala komwenyo umwe “wayukisiwa layukiso osi a Suku” (vanja vo Yohano 10:10; Kolosāyi 1:9,10).

Klistu vokwetu cilomboloka okuti epokolo lyetu citava liteliwa, momo eci cilekisiwa vokwetu vocakati ca Yesu. Ellen White opopya: “Eci ocimwenyo cimwe citambula, eye otambula unene wokukala unene wa Klistu.”⁹⁹

Yesu otunga vokwetu eci etu tukolela Kokwaye olumwe, cikasi, eci etu tulitumbika etumwele olumwe Kokwaye. Epako lyepokolo epokolo likasi vocakati cekolelo. Klistu otuyongwila ayulo Aye vomwenyo wetu.

Ocisimilo cimwe cesilivilo lyevokiyo cisangiwa kuva Ngalatiya 4:19. Pahulu opopya oko: *“Atumāla twange, ndukuyevitili olongembya vyokucita toke eci Klistu alilekisa vokwene.”*

Pahulu okasi lonjongole yalwa yokumōla Klistu okutungwa vovimwenyo vyolovāve. Eye wapopya, “toke Klistu amoleha vokwene.” Cambata alima añgami oco omunu yumwe amyoñgolwiwe okuswapo? Eci cambata alima akwi epandu ale akwi epandu vali kalima. Ame nāva okuti Pahulu palo wakala okuvangula okukula kwungende. Eci etu eteke leteke tutumbika omwenyo wetu ku Klistu kwenda eteke leteke vocakati cekolelo okupinga Esipilitu Likola, oco Klistu okasi vokwetu, pole oko kukasi ungende umwe wokukula vukamba owu.

99 Ellen G. White, *Klistu Ocikwata Calilongiso, kOngelesi*, e. 314.

Atatahāyi

Lesumwo lyalwa, atosi alwa epokolo kahalombolwiwile ciwa. Tete mwele, tuyongola okukonomwisa ketosi lyesilivilo lyalwa Yesu avangula kweci catyamela komwenyo wetu wekolelo: “*Vekambo Lyange ene kahulingi lacimwe.*” (Yohano 15:5) eci vo cituvilikiya konele yesilivilo lyepokolo.

Yavali, tutaliliyi uvangi umwe unene wa Ellen G. White ulombolola oviseveto vyatete vyeci kweci catyamela kepokolo: “Una okasi okuseteka okwenda kovaylu volohōlo vyayemwele okulava ocisila, yoseteka cimwe kaciteliwa mwele. Munu kapopeliwa lekambo lyepokolo, pole ovopange aye (epokolo lyaye) kalikatunda kokwaye mwele; Klistu okatalavaya vokwaye cikale konjongole kwenda cikale kovilinga vyonjongole vyaye viwa.”¹⁰⁰

Atosi atatu alingiwa:

1. Kaciteliwa okwenda kovaylu wolohōlo vyange mwele. Eci cilomboloka okuyula cimwe ku Suku (esunguluko vocakati colohōlo) cikasi eponyo limwe.
2. Apolepo, epokolo onepa imwe kayikambi vomwenyo umwe la Suku, eci olondonge vya Yesu vyavilikiyiwa unāvo lonjongole ya Suku.
3. Epokolo kacitava likala upange wetu mwele, havolohōlo vyetuko, pole cikale onjongole cikale ovilinga vitelisiwa la Klistu vokwetu.

Kaliye, etu tuyongola okutaliliya vali ocituke ndamupi eci citeliwa. Kuli valwa vatava okuti ovo kavakatela ovaylu nda volondaka nda vocili. Ovo vasima ati vasukila okukwama onjila oyo yapenga momo ovo kavakulihile olonjila vikomohisa Suku avapongiyila. Ovo vaseteka okutelisa cimwe kacitelāwa. Wosi yuna Yesu kakasi vokwaye vocakati cEsipilitu Likola yohoseteka cimwe kaciteliwa, kacikwatela olonjongo ale olonepa vyapokolo eye alinga.

Ovisonewa vilongisa okuti etu katukapopeliwa omo lyesesamelo lyetu, pole te lika vocakati cekolelo mu Suku. Loma 3:28 kupopya: “Omolyaco etu tusula okuti munu yumwe eciwa esunga vocakati cekolelo okupamo ovilinga vyocisila.” “Kakuli etosi lisukila ekonomwiso lyalwa, okupitulwiwa calwa otembo yosi, ale okukapa lutōyi walwa vovitwe vya vyosi okuvelapo eyi okuti omunu wakupuka katela okukwata esesamelo lalimwe vocakati covilinga vyayemwele viwapo vali. Epopelo vocakati cekolelo mu Yesu Klistu lika”¹⁰¹

¹⁰⁰ Ellen G. White, *The Review and Herald*, Eteke 1, Lyevambi 1890, ep. 11.

¹⁰¹ Ellen G. White, *Ekolelo kwenda Ovilinga, kOngelesi (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 1999)*, e. 18.

Epokolo kalyupiwako

Yesu opitulula calwa vyepokolo. Olonda Vyaye vyasulako: “[*Valongisa*] okulava ovina vyosi *Ame ndotumi*.” (Mateho 28:20) Kulo Eye oyevala ati cisukila okupokola. Ovihandeleko, vina Yesu Klistu asoneha lolomwine Vyaye mwele kwenda wavyeca ku Mose ko Munda Sināyi, visukila epokolo lyetu. Onjongole eyi ya Suku, yina Embimbiliya lyeca uvangi, yatetiwa oco onimbu: “Ovilumba vyosi Vyaye vyeciwa lika lekisika lyepokolo.”¹⁰²

Kelivulu *Christ’s Object Lessons*, etu tutanga: “Ocituwa ca Suku calekisiwa vondaka Yaye; kwenda vo oco ukali vunāvo la Suku, ovihandeleko vyocisila Caye cisukila vikala ono yovilinga vyove vyosi.”

“Klistu katepulwile akisika ocisila. Velombolwilo kalitatamisa Eye olekisa epokolo lyeci ndekisika lyomwenyo kopwi.”¹⁰³

Upolofeto Yohano otulekisa okuti epokolo olyo lilekisa nda etu twakuliha Suku ale cho: “*Kwenda etu tuci okuti twokuliha, nda tulava ovihandeleko vyaye. Wosi opopya ati, ame Ndokulihā, kwenda kalavi ovihandeleko vyaye, ohembi imwe, kwenda ocili kacikasi vokwaye.*” (1 Yohano 2:3,4, KJV) “*Kwenda u olava ovihandeleko vyaye okasi vokwaye, kwenda eye vokwaye.*” (1 Yohano 3:24, KJV)

Epokolo likasi vo ocindekase cetu okuti tusole Suku: “*Momo eci ocisola ca Suku, okuti etu tulava ovihandeleko Vyaye. Kwenda ovihandeleko Vyaye kavilemi.*” (1 Yohano 5:3)

Embimbiliya litulekisa okuti epokolo likasi ondumbu imwe yovisupe, ekongelo lyasulako, okuvitukula “*vana valava ovihandeleko vya Suku*” (Esitulwilo 12:17). “*Kulo kukasi ava valava ovihandeleko vya Suku.*” (Esitulwilo 14:12)

Charles Finney, pamwemwele hundi yetumbululo lyotembo yetu yamamako calwa, wapopya: “Etumbululo likasi efetikilo limwe lyepokolo.”¹⁰⁴ Etu vo tuyongola okutala *Adult Bible Study Guide* Kenyenye 31, 2011: “Okupokola kacilomboloka epopelo, pole cikasi elomboloko lina lilekisa apako kwenda asumuluho epopelo vomwenyo wa yu wayowiwa.”

Epokolo mu Yesu kwenda vocakati Caye

Etu tutela lika okupokola nda Klistu watunga vokwetu. Eye lika otela okutelisa eci. Ndokukala omunu, Klistu wakala ocichetahāyi cimwe

¹⁰² Ellen G. White, *Klistu Ocikwata Calilongiso, kOngelesi*, e. 145.

¹⁰³ *Ibid.*, e. 391.

¹⁰⁴ Cited in *Unser größtes Bedürfnis* (Our Greatest Need), Lüneburg: Werner E. Lange, 2011, S. 102.

cepokolo lyetu. “*Ndaño wakala Omöla umwe, andi lopo Eye walilongisa epokolo vocakati Covina vina atalela ohali.*” (Hevelu 5:8) “Kwenda okuswisapo, Eye walinga fetiki yepopelo lyomwenyo kopwi kuvana vosi Vopokola.” (onimbu 9)

Ovilinga 5:32 vicivangula: Suku havela Esipilitu Likola kuvana vopokola. Anga eci cilomboloka okuti epokolo lyetu kovihandeleko vya Suku cikasi ekisika limwe oco tupopeliwe? Cho, lalimwe eteke! Pahulu leci, oyongola okutwivalwisa okuti eyovo vocakati lika cekolelo olyo esunga etu tupokolela Suku. Noke Eye okatalavaya vocakati cEsipilitu vonjila imwe ikomohisa, oco etu lonjongole yalwa tukali ndomo Suku.

Eci oco Pahulu asoneha kuva Loma 8:3,4: “*Momo, eci ocisila kacatelele okulinga, mekonda lyulema wetimba lyositu, Suku, vokutumisa Omöla waye vesetahälo lyositu lyekandu, wapisa ekandu vositu, oco esunga lyocisila litelisiwe vokwetu, katwendi vunävo wositu, pole vunävo lEsipilitu.*” Suku wapopya: “*Kwenda ndikakapa vokati kene esipilitu lyange kwenje ndikakwendisi kovisila vyange, kwenda ukalava olondunge vyange, kwenda ukavipokola*” (Esekiyele. 36:27).

Okutongeka okukala vEsipilitu Likola

Okwendela “vEsipilitu” cilomboloka okutongeka vEsipilitu Likola. Omita eyi yitulekisa okuti epokolo lisukiliwa litelisiwa eci Klistu akasi vokwetu, okucitukula vonduko ati kuvana Esipilitu Likola litunga. Suku watuma Omöla waye oco okuti esunga liyongwiwa vocakati cocisila citelisiwa Vokwaye vocakati cetu. Panga ohenda soneha okuti esunga kalitelisiwa vocakati cetu, pole vokwetu.

Nye Pahulu akasi okuvangula kuva Ngalatiya 2:20 kweci catyamela komwenyo waye? “*Ame ñgasi; andi ameko, pole Klistu okasi vokwange.*” (KJV) Pahulu wacilombolola ciwa okuti Klistu okasi okusongola omwenyo waye. Ku Esekiyele 36:27, Suku otusapwila, “*Ame akapa Esipilitu Lyange kokwene kwenda ndikakwendisi kovisila Vyange, kwenda ukalava ovisila vyange kwenda okuvikapako.*”

Calomboloka eci omita eyi ilomboloka? Suku oyongola okututakatisa lEsipilitu Lyaye kwenda noke okatulunga omanu vaye valava ovihandeleko. Eci cilomboloka okuti Suku okatata epokolo lyetu vocakati cEsipilitu Likola.

Kulo etu tulate ciwa okuti epokolo lilipita vocakati cEsipilitu Likola kwenda Klistu vokwetu. Eli epokolo limwe lyocili. Lekambo lyukamba owu etu tutela lika okulekisa kosamwa epokolo limwe kalyasokele. “Ocili okuti oko citava kulimolehisa apongoloko amwe lekambo lyetumbululo lyunene

wa Klistu. Unene wocisola kwenda onjongole yokusumbiwa lavakwetu citava omwenyo umwe wolondunge. Esumbilo lyovemwele citava litusongola kokutilisa ekalo lyuvi. Esumbilo lyetu citava likoka ovituwa viwa.”¹⁰⁵ Cilomboloka okuti citava etu tuyongola okulava ovihandeleko vya Suku ndocisimilo hacedisikako ale omo vatukevelela okulinga eci. “Omunu okasi okuseteka okulava ovihandeleko vya Suku vocisimilo cekisika limwe lika—omo ciyongwiwa oco acilinge—lalimwe eteke akañgila kepokolo lyesanju. Eye kakasi okupokola. Eci akisika a Suku atendiwa ndekupa limwe omo lyovyo vimula onjongole yomunu, etu citava tukuliha okuti omwenyo waco hamwenyoko umwe Wakwaklistu. Epokolo lyocili ocindekase cepongoloko lyovutima.”¹⁰⁶

Ndamupi cika Klistu okukala vokwetu?

Ukamba umwe la Klistu ufetika lelitumbiko lyaswapo Kokwaye. Eye otambulula eci oco tucitiwe evali (tala Yohano 3:1–21). Omwenyo owu wetu wokaliye, waciwa la Suku, utongekisiwa letumbululo lyukamba wetu la Klistu. Eci cikisika etumbiko lyetu lyeteke keteke ndeci vo epingilo lyetu lyeteke leteke lyokuyukisiwa lEsipilitu Likola—okutulumwinyiwa vocakati cEsipilitu. Vonjila eyi Yesu otunga vokwetu. “*Okupamisiwa lunene vocakati cEsipilitu Likola Lyaye ... oco okuti Klistu citava otunga vovitima vyene vocakati cekolelo.*” (Efesu 3:16,17)

¹⁰⁵ Ellen G. White, *Alyanga Andisa ku Klistu, kOngelesi*, e. 58.

¹⁰⁶ Ellen G. White, *Klistu Ocikwata Calilongiso, kOngelesi*, e. 97.

Likulihisa ovemwele, nda Klistu okasi vokwove

Ocisonewa citukovonga oco tulikulihisi nda Klistu okasi vokwetu. *“Likulihisa ovemwele apa ove okasi vekolelo. Liseteka ovemwele. Kwalikulihile ovemwele, okuti Klistu okasi vokwove?—te nda ove walipisa.”* (2 Kolindyu 13:5)

Suku otuyongwila okukuliha ekalo lyetu lyesipilitu. Etu tukasi vepiso ale vema? Eci etu tutendiwa vocakati ca Klistu vokwetu, eci etu twayukisiwa lEsipilitu Likola, oco ema citava likala omwenyo umwe wekambo lyokuyukisiwa lEsipilitu Likola. Embimbiliya licitukula ati ocisimilo cimwe cositu.

Ndamupi ombinete yetu “yapisiwa”? Ceci eci kacilupuka calwa. Nda kacikwete ulela, nye citava etu tulinga? Etu citava tutatayala okusinda, Etu citava vo tuseteka okusinda eci ale okukapa ulela. Ocilikocili, etu tukayukisa ombinete lulela. Lekambo lya Yesu vovitima vyetu vocakati cEsipilitu Likola, epokolo lyetu lisokisiwa layumwe okasi okutatayala okusinda ombinete lekambo lyulela (ongasolina).

Cilomboloka po vali kokwove ndomo cikwete esilivilo Yesu vekolelo lyetu kwenda vomwenyo? Yesu kapiñganyiwa. *“U wosi okwete Yesu okwete omwenyo.”* (1 Yohano 5:12) *“ame njila, cili, kwenda mwenyo. Lomwe henda Kutate nda havocakatiko Cange.”* (Yohano 14:6) Etu tusukila Klistu. Lekambo Lyaye etu katupopeliwa. Etu katukakwata omwenyo umwe watelisiwa palo posi ndaño omwenyo wenda hu.

Cakulomboloka ciwa ndomo epokolo litelisiwa? Etu twalekisa onjongole yetu ku Yesu vocakati cokulitumbika eteke leteke oco okuti Eye citava otelisa epokolo vokwetu. Etu tukwete elomboloko liwa lyeci eci etu tutanga 1 Kolindyu 1:30: *“Pole Vyaye [Suku] ene ukasi mu Klistu Yesu, una watukalela ukulihiso ku Suku—kwenda esunguluko watukalela ekoliso kwenda eyovo.”* Vyosi ovina evi Klistu otuviyongwila kwenda citava tuvitelisilako. Kwenda eci Embimbiliya lipopya ati Klistu watukalelako omwenyo wosandu, eci oco cilomboloka okuti eci calipita oco okuti citava etu tukala vepokolo.

Otembo yipi twapopeliwa?

Mekonda lye ekumbululo lyepulilo eli lisilivilila calwa? Eci ame ndapopeliwa, oco eci cilomboloka okuti epokolo lyange liya ndepako lyepopelo lyange. Eci ekisikako lyatete lyepopelo lyange. Ame ndapopeliwa mwele kepuvu lyange lyokulyeca olumwe ku Yesu Klistu. *“Momo vocakati cocali ene upopeliwa vocakati cekolelo; kwenda havokweneko mwele; ocilumba ca Suku, havilingako, oco okuti layumwe olipanda.”* (Efesu 2:8,9)

Eci upolofeto Pahulu asoneha kuva Efesu, eye wawasapwila okuti ovo vapopeliwile ale. Apolepo, kuva Loma 8:24, eye osoneha, “*Momo etu twapopeliwa vocakati celavoko.*” (KJV) Etu tukwete elyanjo lyokutongeka ale cho.

Noke lyepopelo lyetu (vocakati celavoko) ongombo yetu kweci catyamela kweci okutongeka okukala mu Klistu toke omwenyo wetu usula ale toke kokwiya Kwaye kwavali. Etu twapopeliwa vocakati cekolelo (Efesu 2:8), kwenda noke lyeci, cisukila okutongeka kekolelo eli. “*Omolycando watambuli Yesu Klistu Ñgala, oco vo endeli vokwaye.*” (Kolosaïyi 2:6) Etosi okutongeka mu Klistu vocakati cokulyeca olumwe [okulitumbika]. Dennis Smith wasoneha eci cikwäyiko kweci catyamela kokukala mu Klistu: “Okukala Vokwaye upangeko etu tukalinga ndekisika lyatete lyetu okupopeliwa. Apolepo okutava kwetu oco tweceleli Eye okutulingilako ovina vyosi, vokwetu kwenda vocakati cetu.”¹⁰⁷

Mekonda lye elitumbiko lyetu lisukiliwa?

Okulyeca kwetu olumwe kukwete upange wokutupopela kolohame vyetu vivi. Ohame yetu oyo ikoka ovitangi vyetu. Olusapo lumwe ati: Ocitangi cinene comanu vosi cikasi ovomwele. Ohame yetu yisanumwiwa lonjanga yalwa, okulilemeha, kwenda okusumwa; cisukila unene wayemwele; evi kwenda vikwavo.

“Suku oyongola okutukayisa kwevi vyosi, oco atuyovole. Pole apahandi lyeci cisukila epongoloko lyolumwe, etumbululo lyekalo lyetu lyosi, etu tusukila okulitwala etu mwele olumwe Kokwaye. ... Eye watusuñgamisa epupu lyesumuluhu lina Eye ayongola okutwavela vocakati cocali Caye. Eye otupinga okulyeca etumwele Kokwaye, okuti Eye citava olinga onjongole Yaye vokwetu. Eci catamba kokwetu oco tunõlepo nda etu tukayowiwa kupika wekandu, okulyohela epopelo lyulamba lyomãla va Suku.”¹⁰⁸

Omwenyo usongwiwa lepela lyetumwele cikasi omwenyo umwe wupika wekandu. Omwenyo la Klistu vokwetu ukasi omwenyo umwe weyovo lyulamba komãla va Suku. Ombya imwe citava yeca lika esetahãlo lyonata likasi povaka aye. Elitumbiko lyetu lyesilivilo lyalwa mwele.

Noke lyelitumbiko lyetu kwiya okukala mu Klistu. Kwenda eci etu tutongeka Vokwaye, oco epopelo likatongeka otembo yenda hu. Apolepo, eci cikañgila okuswapo noke lyokwiya kwavali kwa Yesu.

¹⁰⁷ Dennis Smith, *40/50 Koloneke: Alombelo kwenda Ovipama Okutumbulula Oseteko Yove La Suku*, elivulu 2 (Hagerstown, MD: Review and Herald Omunga Yalaleko, 2011), e. 35.

¹⁰⁸ Ellen G. White, *Alyanga Andisa ku Klistu*, ee. 43, 44.

Epokolo Lyembimbiliya

Epokolo Lyembimbiliya kalikweteko cimwe lasesamelo ndaño lesunguluko vocakati covilinga. Cikasi epako lyolondunge lyekolelo lyange ku Suku, etumbiko lyange, epopelo lyange, kwenda ukamba wange la Klistu. Epokolo Lyembimbiliya kwu wacitiwa evali, umwe wayukisiwa lEsipilitu Likola, hacimweko cikwavo ocisola akwetele Suku calekisiwa vovilinga. Epokolo vocakati cunene wEsipilitu Likola lyeca esanju leliwewo:

“Epokolo lyosi lyocili litunda vutima. Oko kwatundalale vo epokolo lya Klistu. Kwenda nda twatava, Eye vo okalinga cimwamwe Eyemwele lovisimilo kwenda lolongombo, oco Eye okatokeka ovitima vyetu kwenda ovisimilo, okatokeka utima wetu lesipilitu lyetu lonjongole Yaye, okuti eci tupokola etu tukaciyeva atiño citunda volonjongole vyekalo lyetu mwele. Onjongole, yiyelisa kwenda yikolisa, okasiña onjongole yavelapo vyosi vokulinga upange Waye.”¹⁰⁹

Te calomboloka mwele ciwa kokwetu okuti etu katutela okupokola volohōlo vyetu mwele. Ñgala otusapwila vyowiñgi Wisaleli: “Ovo kavakwatele elomboloko lyocili lyokukola kwa Suku, lyekandu lyovutima wavo lyapitahāla, lyekambo lyavo lyepondolo lyokupokola ocisila ca Suku.”¹¹⁰

Etu katutela okupokola ovihandeleko vya Suku volohōlo vyetumwele. Uloño wepokolo Yesu vokwetu vocakati cEsipilitu Likola okutunga vokwetu. Nda etu ocilikocili tusole kwenda tukolela Yesu, nda Eye okasi vokwetu vocakati cEsipilitu Likola, oco epokolo litwala esanju linene. Eci Yesu akala vokwetu, oco Eye otulekisa okuti twakolāpo tukwete ocisila Caye kovitima vyetu. Ocisila eci ocisila ceyovo, Akwi Kovihandeleko (Tyaku 2:12).

¹⁰⁹ Ellen G. White, *Usoliwi Wapata, kOngelesi*, e. 668.

¹¹⁰ Ellen G. White, *Olohulunda kwenda Apolofeto* (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 2005), e. 371.

Ovisimilo Vyomunu Lomunu kwenda Apulilo Esongolo

1. *Lipi epokolo lyasunguluka kwenda ndamupi lilimbukiwa?*

2. *Ndamupi kwenda otembo yipi ame ndapopeliwa? Epopelo eli kalilikaliwa?*

3. *Lipi esulilo lyeluliko lyekolelo lyembimbiliya vyeci tulinga ale katulingi?*

4. *Suku okevelela cimwe vokwetu? Esilivilo lye likwete elitokeko vepopelo?*

Epuluvi Lyetu Lyelombelo

- *Vilikiya ekamba lyove lyelombelo lisungulwisi vyonondovitwe.*
- *Lomba lekamba lyove lyelombelo:*
 1. *Okuti ukwata elomboloko linene lyepopelo kwenda epokolo.*
 2. *Okukwata esanju liya vukamba la Suku.*
 3. *Okukwata ekolelo lyembimbiliya lyepopelo.*
 4. *Okukwatela ocisola Suku yalekisiwa vovilinga.*
 5. *Okukwata elomboloko lyasuŋgama lycisola ca Suku kwenda ekoliso.*

*Ndamupui epokolo vocakati
"ca Yesu vokwange" litalavaya?
Suku wanōlapo eci:
Unāvo pokati Komunu kwenda Suku*

Ocikomo cimwe cepokolo vuvala

Etu otembo yosi tuci ocisipulwi cuvala Vokanāna, eci Yesu alekisa ocikomo caye catete. Eye wapongolola ovava vovinyu, ovinyu imwe kayatumbile [kayikolwisa], yina citava okucitukula ati ovava ayuva ale osumu yayuva. Nye calipita oko?

Maliya, ina ya Yesu, wakulihile ati oko kakwakalele vali ovinyu kwenda wasapwilako Yesu. Pole Suku kokumbulwile ndomo eye alavoka. Eve wakolelepo okuti Yesu okalingako cimwe kocitangi oco, momo eye wasapwila kapika: “Cosi eye [Yesu] akatuma kokwene, cilingi.” (Yohano 2:5, KJV) Omolyaco, Maliya waseveta ekolelo lyapika mu Yesu.

Eci Yesu kesulilo lyaco apopya: “Yukisi olombenje lovava,” ovo vañolapo okulinga ndomo caco catumiwa. Kwenje Eye wapopya: “Swi kaliye, kwenda katwali kuvyali wocipito,” kwenda ovo omo vacilinga omo (olonimbu 7,8, KJV).

Etu tuyongola okupitulula eci: Omo lyapika okutambula ekolelo mu Yesu, ovo vanōlapo okupokola Ocihandeleko Caye lonjongole. Volondaka vikwavo, onjongole kwenda enōlo lyavo vyalinga alyanga epokolo—vokulinga eci Yesu apinga. Vocakati cepokolo lyavo, Yesu wapongolola ovava vovinyu ipepa. Eye walinga ocikomo caye catete.

Api alyange omunu lomunu?

- ▶ Vocakati conumbi yaye, Maliya wasowisa ekolelo lyapika’ mu Yesu.
- ▶ Apika valekisa ekolelo lyavo kwenda onjongole yavo vokulinga eci Yesu apopya.
- ▶ Nda Maliya, nda apika, kavakwatele onepa kokupongolola ovava vovinyu. Yesu lika lyaye walinga ocikomo.

Yesu lika lyaye walinga ocikomo. Pole hanga ocikomo eci nda calipita lekambo lyalyanga elipongiyo? Cesilivilo etu okukolela Yesu, okuti etu tutumālisa onjongole yetu kwenda anōlo kalyangiliyo Aye kwenda elombolwilo lyeci lalyanga epokolo. Vokulinga oco, Yesu—kwenda Yesu lika—okalinga ocikomo eci. Eye lika vo olinga ocikomo cepokolo vokwetu. Oco epokolo lyekolelo lilomboloka. Yesu walingiwa ukulihiso, esunguluko, ekoliso,

kwenda eyovo kokwetu (1 Kolindyu 1:30). Enölo lyetu lyokutava onjongole Yaye kwenda alyanga elipongiyo lyetu epokolo akasi olosapi-vyokuhikula vyocikomo, cina Yesu alinga vomwenyo wetu.

Unävo pokati ka Suku kwenda Omanu

Ellen White olombolola ndomo alyanga epokolo atalavaya vomwenyo wa Ndaniyele: Osimbu Suku akala okutalavaya mu Ndaniyele kwenda akamba vaye “cikale ojongole cikale ovilinga,” vunävo lonjongole yaye iwa (Filipoyi 2:13) ovo vakala okutalavayela epopelo lyavo mwele. Mweci kwasitulwiwa alinga a Suku ovisila vyunävo [okutalavaya kumosi], cina okuti ekambo lyayo lacimwe cikателиwa. Olohölo vyomunu lekambo lyunene wa Suku; kwenda lekambo lyelinga lyomunu, upange wa Suku kahukakwata esiliilo lalimwe kasilivilo alwa. Oco tukwate onepa kocali ca Suku, etu tusukila okulinga onepa yetu. Ocali Caye catwihwiwa oco citalavaye konjongole yetu cikale ovilinga, pole lalimwe eteke cikapiñganya elinga ale onepa yetu. ...

... Kwenda vocakati cEshipilitu Likola okatölisa ongombo yosi, elinga lyosi lyesunga. Vosi vana vandela vonjila yepokolo vakasiñga akatanga alwa. ... Volohölo Vyaye ovo citava vayula eyonjo lyosi, vayula ekatanga lyosi.¹¹¹

“Ñgala wayekako unene wa Suku oco ukande vunäve lolohölo vyomanu.”¹¹² Mark Finley wasoneha, “Okutalavaya kumosi la Suku cinena esanju linene kwenda okutelisa.”

Onepa ipi etu tulinga? Onepa ipi Yesu akwete vokwetu?

1. Etu tunöla okukapako ekolelo lyetu ku Yesu, una olinga vokwetu onjongole kwenda okulinga. Eye okapi vokwetu ofela imwe yonjongole, kwenda etu tukakuliha eci tukwete okulinga. Pole Eye okevelela enölo lyetu.
2. Upange wetu okunöla okulinga onjongole ya Suku. Omo lya Suku okusumba onjongole yetu kwenda emoleho lyetu lyunu, Eye citava kwenda okalinga lika cimwe noke lyokulinga enölo lyetu. Eye yokevelela eci.
3. Upange wetu okulekisa enölo lyetu okukolelea ku Yesu okulekisa eci vocakati calyanga epokolo. Alyanga ava epokolo citava alinga elitipo lyunene walwa.

¹¹¹ Ellen G. White, *Apolofeto kwenda Olosoma*, pp. 486, 487.

¹¹² Ellen G. White, *Ye Shall Receive Power*, Susu 2, p. 10.

4. Suku olinga lika onepa kayiteliwa, kwenda Eye vo otukwatisa vemyoñgolōlo lyetu lyepokolo kwenda lyelipongiyo. Pole etu kacitava twivalako okuti kuli elitepo linene pokati kokuseteka epokolo volohōlo vyetu mwele lokuseteka epokolo vocakati calyanga epokolo volohōlo vya Suku. Onepa yetu yilingiwa lolohōlo vya Suku, eci Yesu akala vokwetu vocakati cEspilitu Likola. Eci cikoka epokolo limwe lyesanju, nda kovina vitito nda kovina vinene.¹¹³

Apulilo

Kuli ovisimilo vyalitepa kweci catyamela kokutelisa epokolo. Vamwe vatava okuti epokolo epako lyunāvo pokati ka Suku lomnunu. Vakwavo vayevala ati Suku ale Yesu ovo valinga cosi lika lyavo. Pwāyi ndamupi eci citalavaya?

Votembo ya Yesu omanu valwa vatavale okuti okukuliha lika ocili oco cosi. Kelivulu Desires of Ages [Usoliwi wapata Hosi], etu tutanga: “Eponyo lyapyālelepo kovisimilo vyomanu, kotembo ya Yesu, cakala okuti okutava kwañgo kocili oco cakala esunguluko.”¹¹⁴

Suku kayongola okuti tulikolisila okukwama onjongole Yaye, Suku kasimi okukevelela kokwetu epokolo lyonjuka kocili Caye. Eci cilomboloka okuti la Klistu vovitima vyetu etu tulinga enōlo limwe lyocili kwenda okucikapako kovilinga. “Eye [munu] onōliwa oco akapiwe kokwokwo, oco ayake uyaki uwa wekolelo. Eye onōliwa oco afufule Suku vyapongiyiwila lesumuluho lyaco. ... Eye onōliwa oco akwate ekolelo limwe litongeka.”¹¹⁵ “Okatavi omunu okukulekisi ocisimilo okuti omunu okwete kamwe ale lacimwe cokulinga kupange unene wokuyula; momo Suku kalingi lacimwe komunu nda kakwakalele unāvo. ... Okupisa komunu watete okwenda kukwasula te cakala upange kumosi la Suku. ... Unāvo la Klistu cilomboloka eyulo. ...

“Lalimwe eteke okasimi okuti kuli lika citito ale kakuli lacimwe cilingiwa lomunu; apolepo longisi omunu okutalavayela kumosi la Suku, okuti eye citava otela okuyula.”¹¹⁶

Eci etu tulimbuka ocikele cenōlo lyetu kwenda alyanga okulipongiyo, oco cilonboloka okuti okutalavayela pamosi munu la Suku, ndañgo alyanga

113 Mark Finley, *Anōlo: Okutavisa Omanu ku Klistu* (Silver Spring, MD: Ohongele Yavosi Yavakwelavoko Lyeteke Lyepandu-Vali, 1984).

114 Ellen G. White, *Usoliwi Wapata*, kOngelesi, e. 309.

115 Ellen G. White, *Ovovangi aloña Kangombo kwenda Kolombubwa vyOngosipi* (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 2003), e. 454.

116 Ellen G. White, *Omwenyu Umwe Wokaliye* (Revival and Beyond) (Payson, AZ: Elivulu-Amēla-Okotembo Yelombo, kOngelesi, 1972), ee. 38, 39.

elipongiyo alingiwa vo volohōlo vya Suku eci Yesu akasi vokwetu vocakati cEspilitu Likola.

Vukulihiso wange, eli olyo onjila ya sunguluka, momo Suku osumba calwa omunu kwenda kalingi cimwe nda omunu kacecelela. Omuu olekisa okutava kwaye vocakati calyanga okupokola. Calomboloka okuti Suku okwete ko onepa yesilivilo lyalwa. Etu tusukila okutala apuluvi osi epongoloko upange wosi kwenda kesulilo lyaco okutala vosi valingako onepa—Suku kwenda omunu—okutalavaya kumosi.

Etu tusanga olumapu lumwe luwa wa Suku—lomunu okutalavaya kumosi vuyaki pokati ka Isaleli kwenda Amaleki vekalasoko (tala Etundilo 17:8–16). Yehoswa wayaka laswalāli aye, pole ovo vayula omo lya Mose, lekwatiso lya Alone kwenda Huli.

Alitepo aliyekala alyanga epokolo

Maliya, ina ya Yesu.

Eci ungelu Ngambiyele alaleka ku Maliya okucitiwa kwa Yesu, Maliya watela lika okulekisa okutava kwaye konjongole ya Suku. Eye wapopya: *“Tala anumiwi ya Ŋgala; cilingiwe kokwange ndomō ondaka yove yicipopya.”* (Luka 1:38, KJV) Okupamo eci, kakwakalele lacimwe eye atela okulinga nda hakukevelelako elinga lya Suku. Vepuluvi eli, eye wakwatele okweca okutava ale okulikala eci. Okutava okwu onjongole ya Suku yacikoka apongoloko anene vomwenyo waye kwenda, kocisimilo comunu, ohele imwe inene. Ndomo etu tucilete, Maliya wakala vokulyeca olumwe.

Akwi Vakwawilundu.

Vakwawilundu vana veva ku Yesu lokulila, “Acime, tukwatele ohenda.” Yesu wamōla ekolelo lyavo kwenda wawakumbulula, *“Kwendi enemwele kovinunda. Kwenda eci kwapita otembo, okuti, osimbu ovo vakala okwenda, ovo wayelisiwa.”* (Luka 17:13,14, KJV)

Omanu ava valekisa ekolelo lyavo kwenda enōlo lyavo vokwenda kwavo ocipikipiki. Yesu kandeke kokwavo. Ovo anga vakayisiwa eci vakala lokwenda? Ocilikocili cho! Ovo vakayisiwa omo lya Yesu okuvakayisa vunāvo wepokolo lyekolelo. Ovo kavalingileko onepa layimwe kekayiso lyavo lyokaliye. Pole, ekolelo lyavo kwenda ocindekase cekolelo lyavo vocakati calyanga epokolo ahikula epito lyocikomo cina Yesu avalingilako. Yesu likalyaye walinga ocikomo.

Ekayiso Lyanahama.

Ivaluka ndomo Nahama akayisiwa kovilundu vyaye? Olonumbi vya Suku vocakati ca Eliya vyevi: *“Kwende kwenda iñgila volwi Njolondāwu olonjanja ebandu vali, kwenda etimba lyove likeya vali kokwove, kwenda ove okayelisiwa.”* (2 Olosoma 5:10, KJV) Nahama watemela ocikundi eci. Noke lika lyokulungwiwa lapika vaye oco akwata ekolelo lyokucilinga eci. Suku kacupile kokwaye oco eye ande Kunjolondāwu kwenda okuñgila eyemwele vovava. Noke lya Nahama okuñgila eyemwele vovava olonjanja ebandu vali, eye wakayisiwa kilundu. Anga cokayisa olonjanja ebandu vyokuñgila? Cho! Alyanga epokolo eye alinga ndepako lyekolelo lyaye litito vyakala alyanga akoka ekayiso lya Suku. Etu onjanja ikwavo tulate ekolelo litito mu Suku kwenda alyanga epokolo asongola kocikomo ca Suku. Nahama kakwateleko onepa kocikomo. Pole lekambo lya alyanga aye elipongiyo lacimwe nda calipita.

Rudi kwenda Marie Ana Hirschmann.

Noke Lyuyaki II Wolwali Lwosi, owatepata imwe yamalehe yapapatisiwa Vekongelo Lyavandevu vakala vokalupale katito ocipepi lo Bad Aibling, ko Njeleman [Alemania]. Marie Ana walaka okukwata oñgañga yaye vonjanja yatete kwenda casukilile eye okuchapo upange waye wulongisi mekonda lyuhayele. Vokusandiliya kwaye upange, Rudi wandale eteke leteke ko Munich volosumanu vyasulako, pole kacasilivilile. Vyosi asolekele vyapwa, kwasupile lika cisoka Olomaluku ebandu (vyakala olombongo vyo Njeleman ale Alemania kotembo ina). Okuvokiyako, ovo kwata ovelope lolombongo vyatyamele ku Suku. Evi vyakala onepa yekwi yavo, vina ovo vatepeleko. Nye vakalinga kaliye?

Maria Ana wapopya, a “Rudi, cilo eci olombongo vyetu vyapwa, etu tukayonjiwa okufufula olombongo vya Suku. Omolyaco cikavelapo okusoleka eci ocipāla lonjo. Eci ove okwata omboyo elā liya okwenda ko Munich, ambata olombongo kwenda kavitwale kusoleki yohongele.” Kwenda oco Rudi alinga. Eye watwala olombongo kusoleki. Eye wapula ku Rudi nda okasi ndati, kwenda eye walombolola ndomo akala. “Kevelela ñgo kamwe,” eye wapopya kwenda wavilikiya vocakati cotelefone. Kwenje eye wapopya, “Ame ndisima okuti etu twasiñga upange umwe wove. Kwama onjiliko eyi kwenda vilikiya ñgala Bauer.” Vokatembo katito Rudi wakwata upange. Va Hirschmanns vafeta onepa yekwi yavo ndañgo

lekambo lyolombongo. Ovo valekisa ekolelo lyavo vokweca elyanga limwe kepokolo, kwenda Suku vepuluvi limosi weya.¹¹⁷

Osapalalo imwe yumesele kocifuka koko Guam.

Owatepata imwe yakwata onjo imwe inene yumesele kocifuka koko Guam valinga Vakwaklistu. Ukāyi wapapatisiwa tete kwenda ulume waye wapapatisiwa kosāyi ya Susu. Ovo valombela calwa elipongiyo lyokulava Esambata konjo yavo yumesele. Ovo vatalamisa ovopange osi Vesambata ndaṅgo olohoteli [olonjo vyokusikilisa akombe]. Ulumewalombolola asunga enōlo eli kolonjo vyungende, olohoteli, kwenda olonjo vyokulandisila vana vafufula osapalalo yovopange. Vamwe vakwakulanda vakumbulula okuti ovo vasukila okweca omilo yavo kosapalalo ikwavo yumesele waliyekala, okulitunda kwowatepata. Olonalavāyi vyasaluka momo ovo vakala vohele yokunyelisa ovopange avo. Enōlo eli lyamwiwa lolondingupange ndocitumilo cokuponda osapalalo yupange. Pole yeveleli eci manji yumwe yulume apopya: “ame andi ndivaluka Esambata lyatete etu twatalama. Casesa voṅgolosi, etu twahikula olomakina vyokutambulula avilikiyo okusoleka olopasasi. Vesambata lyatete eci twahika, ofela yapongoloka ocipikipiki, kwenda ombela yawa calwa lalusipa alwa eteke lyosi. Vuteke waco etu twalimbuka okuti omakina yokutambulula olopasasi vyokuseleka yayukile to lolopasasi vyokulinga ungende Calumingu. Volosāyi vyosi eci cisoka ebandu kolosāyi ovina vyatongeka vonjila oyo: caposoka ombela veteke lya Sesa, ombela imwe yalusipa Vesambata, kwenda ulembi umwe waposoka Calumingu. Suku watulava atoke kulo.”¹¹⁸

Onepa yowatepata kucikomo eci yakala okukolela ku Suku kwenda okukwama alyanga elipongiyo. Ovikomo vyakwamako vilingiwa lika la Suku.

Twivaluki eci: “Eci onjongole yomunu yilitokeka lonjongole ya Suku, eci Cukwonene wosi. Cosi cisukiliwa okucilinga vocihandeleko Caye citelisiwa lika lunene Waye. Ovikundi Vyaye vyosi vitelisa vyosi lululu.”¹¹⁹ Suku okwete esumuluhu linene kekelelo vocakati cepokolo—okukala lekelelo lyetu ku Suku kwenda etumbiko lyetu Kokwaye.

117 Maria Ana Hirschmann, *Ame Ndapongolola Suku, kOngelesi (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 1968)*, e.156.

118 Steve Kasperbauer, *Gott ist treu* (Braunau/Austria: Copyright Brigitte Kinder, 2013). Uvangi wosi kweci catyamēla koseteko eyi yambiwa olwiya velimi lyo Njeleman vo *MISSIONSBRIEF* (ukanda walongisi) Et. 40, Velombo / Velombo-linene 2014.

119 Ellen G. White, *Klistu Ocikwata Calilongiso, kOngelesi*, e. 333.

Mekonda lye epokolo likasilili uwa wetu?

Suku walinga eci oco okuti epokolo likale onjila yavelapo kokwetu. Yelemiya 7:23 opopya, *“Pokola kondaka Yange, kwenda ame akala Suku yove, kwenda ene ukakala owiñgi Wange. Kwenda endeli volonjila vyosi Ame ndakutumi, oco okuti vyosi vyukali ciwa.” Umwe cimbanda waca uvangi okuti ocihemba cimwe cikwata lika esilivilo lyokukayisa ndawakwata ukulihiso wokunywa ocihemba cacu.* Eci cilomboloka okuti etu tusukila okukwama ovikundi vyosi vyacimbanda nda etu tuyongola okukayisiwa. Ocihemba cavelapo kacikalinga esilivilo lyayo nda kavakwamisile vonjila yasuñgama olonumbi vyayo. Epokolo kalikasi lika epako lyolondunge lyekolelo lyetu kwenda elitumbiko, pole vo epokolo likasi vonjongole yetu yavelapo, olyo esunga ovihandeleko vya Suku vyaciwila uwa wetu mwele.

Nye calipita lonyoha yosipi vekalasoko (vanja Atendelo 21:4–9)? Eci owiñgi wavandekela konyoha ndomo Suku atuma, ovo vakayisiwa. Okululuvalisa ovitwe vyavo oco cavakayisa? Cho, ocilikocili cho. Ovo vakayisiwa omo lyokulekisa ekolelo lyavo ku Suku vocakati cokuvandekela konyoha. Suku lika lyaye wavakayisa. Epokolo likasilili uwa wavo mwele.

Cimosi aco, *“vocakati cekolelo Noha, okulungwiwa la Suku ovina kayamwiwile andi, wamamako lesumbilo, wapongiya ombaluku imwe oco onjo yaye yipopeliwe”* (Hevelu 11:7, KJV). Okutunga ocimbaluku cakala epako lyekolelo lya Noha, kwenda eye walekisa okuti ekolelo lyaye lyakala lyutima. Eye waca owoyasi aye osi kwenda otembo yaye okutunga, eye ocilikocili katyukile konyima. Wapokwila he uwa waye? Eye kakulihile tete calaka lokwiya, pole vakalele vekolelo. Cimosi calombolokele, okutunga kwocimbaluku eci kwalingiwa vocakati conumbi kwenda unene wa Suku.

Ovisimilo Vimwāmwe

Lesumwo lyalwa, etali, ovihandeleko vya Suku vimwiwa ndocinyi kacayongiwiwe. Ocisila ca Suku cisimiwa lika ndovihandeleko vyokutepulula elyanjo oco vipokwiwe. Ndañgo lyeci, ovihandeleko vya Suku vikasi, tete kwenda ovihandeleko vya Suku vikasi alikuminyo atulingiwa, acimweko vali. Ovisila vya Suku vitulekisa eci Eye citava atulingiwa vomwenyo wetu eci etu tutokekiwa Kokwaye vokukolela kwenda vukamba wocisola.

Ovihandeleko vya Suku vikasi ovisila vyesumuluho. Epokolo okulilumba kwatete kwocisimilo cina citwiha ukulihiso kwenda unene wokovaylu waciwila asakalalo etu eteke leteke. Eci etu tukwata elomboloko eli lyepokolo, oco etu tupwa usumba wetu kwenda tutala eci ndesanju.

Epokolo, ocilumba cimwe ca Suku

Eci Yesu imisa epokolo vokwetu, oco eci cilomboloka okuti epokolo ocilumba cimwe. Nda etu tulete epokolo ocilumba cimwe, eci citukwatisa okuliteywila kolohele vivali: (1) epepo “lyocali caleluka” kwenda (2) eyonjo lyo lengalisimu.

“Ocali caleluka” cachata okulomboloka okuti omunu yumwe wapopeliwa eci atava Yesu kwenda osima okuti kacisukila okupokola. Ovo vayevala ati ocisila catelisiwa tunde opo etu katusukila vali okucilava. Eci oco Vakwaklistu yositu vatava. Pole vunene wa Suku etu tuyongola kwenda citava tupokola.

Cikwavo, ocisimilo cokukwata usoma wa Suku hacimweko caleluka, pole vo–te nda akwatiwa locili calwa – ndekupa lilema. Eci cikasi onjanjo yolengalisimu.

Eci Yesu imisa epokolo vokwetu velitokeko lenōlo lyetu kwenda onjongole yetu, oco etu tutala okuti epokolo cikasi cesilivilo kwenda etu tukacimōla okuti eci kacikwete ekalo lyesesamelo lyayemwele, momo eci catwihiwa ndocilumba cimwe.¹²⁰

Epokolo lisukiliwa ndonima, ndepako lyukamba wetu la Suku kwenda epopelo lyetu, pole ekisikako lyatete. Wosi citava wiya ku Yesu lekambo lyakisika, ndomo ulume ale ukāyi waco akasi. Pole lomwe otongeka ndomo akasi. Citava cisimiwa okuti eci kaminyo yumwe apongoloka—apopeliwa—ufeko waco otongeka vali okunyana omanu?

Okulikapa etumwele kwenda isimilo vyetu kovoko apama

Cesilivilo okulyeca etumwele kwenda asakalalo etu okuhakolela kesongolo lya Suku. Katukahatala etumwele nda kahakwete esilivilo lyalwa. Akovongo ava aloña kolonele vyosi vyomwenyo. Etu katukatylulako lacimwe. Ame sitava nyula lika eci ame ndikapa evi vovoko anene kwenda apama – Vovoko a Suku? Anga eci olondunge?

Nda etu tuyongola okulaviwa la Suku, oco tusange akambo etu, okuteywiwa kanyali etu, okwendisiwa volonjila vyavelapo, oco vo colondunge okuti etu tukwete okukwama ondaka Yaye kwenda okwendela vonjila Eye atunolelāko. “*Kolela ku Ñgala lutima wove wosi, kwenda okandele kelomboloko lyovemwele; volonjila vyove vyosi Ulimbuka, kwenda Eye okamyuhisa alyanga ove.*” (Olosapo 3:5,6)

120 Vanja Ocipama Cakūlu, Ceteke 31 lyosāyi Yelombo, 2011.

Etu citava tukwata elomboloko lyelungulo eli calwa ciwa. Olongendisi vyalwa vyolomovele etali vifufula ocendisilo cesokiyo [navigation system]. Etu tukolela keluluvalo lyesokiyo. Pole eci kacilomboloka okuti olondunge vyetu vitalama okutalavaya. Eci andi cisukiliwa. Upange wetu andi okwendisa. Vetapalo etu tukasi velitokeko “lusongwi” yumwe una okwete eluluvalo linene kwenda otusapwila oku tuñgwalela, nda tuñgwalela kumwe omo lyetateko lyolombinete, nda tukasi vo okulupuka calwa. Locali ca Suku etu citava twendela vomwenyo umwe “wocendisilo cesokiyo” la Suku.

Omoloyo, cesilivilo okukolela lutima wetu wosi Kesongolo lyokovaylu kwenda Ukwakweca olondunge. Eye walikuminya okutusongwila cilo. Eye walikuminya okutwendisa vesunguluko. “*Eye ongendisa volonjila vyesunguluko omo lyonduko Yaye.*” (Olosamo 23:3). Kulo epokolo litelisiwa vo vocakati conjongole yetumwele. Vokukwama ovisila vya Suku, nda ovisila vyeluliko, ale ovisila vyesipilitu, kukeya apako ataviwa kwavosi. Apolepo onāve layimwe citava ikevelela okuseteka onima itaviwa nda ovo valava ovisila evi vya Suku. Ame vilikiya eci ndesumuluhu lyeluliko. Pole esanju lyapyalāpo vali, nda ovikomo, eci ovisila vyesipilitu vikwamiwa ciwa. Ame ndicivilikiya ati esumuluhu halyeluliko-ko.

Ecolelo kwenda epokolo lilinga uwasi komunu lomunu. Ku Tyaku 2:22, etu tutanga: “*Kahulete ndomo ekolelo lyatalavaya lovilinga vyayo, kwenda vocakati covilinga ekolelo lyapwa evelo?*” (KJV) Kolela ku Suku amasiko lepokolo. Ame nda ndasolele okupitulula ocisimilo cimwe ca Dennis Smith: “Eci omunu yumwe akasi vukamba umwe wocituke la Suku vocakati cEsipilitu Likola, oco epokolo lyaye ndekalo lyeluliko kwenda vutima waye, vekambo lyokulinga ongsu inene yokucisima.”¹²¹

Eci etu tukwata elomboloko lyasuñgama, oco etu tukakwata elomboloko lyavelapo kocisila cavelapo Volosamo (okuvelapo Olosamo 19 kwenda 119) kweci catyamela kocisila ca Suku. Evi vilekisa okuti epopelo, eyovo, kwenda ocisila catyama kumosi. Munu yumwe wapopeliwa okasumbila ocisila ca Suku kwenda, vocakati comwenyo waye vEsipilitu Likola kwenda la Yesu vovitima vyavo, ovo vakapokola lesanju lyalwa. Ame nāva okuti Ukwaklistu yositu kacitava

Ame nāva okuti Vakwaklistu yositu kacitava vakwata elomboloko lyukulihiso Wolosamo 119.

121 Dennis Smith, *40/50 Koloneke–Alombelo kwenda Ovipama vyElipongiyo Vyokwiya Kwavali (R&H2009)* ee. 21, 22

Okucivakavaka pokati, ovo citava vacivanja ndocina celuwikiyo. Apolepo, Ukwaklistu wesipilitu citava opitulula okuwatelela kweci ukwalosamo asoneha.

Suku watucipopya: “Osimbu twendela vocinyi eteke leteke Eye otwendisa, vepokolo lyonjongole kayikisika Aye osi, oloseteko vyetu vikula kwenda vitanda toke tusanga utunga wasoka walume kwenda wakāyi mu Klistu Yesu.”¹²²

Apokolo añgami Suku alaka?

Apokolo añgami Yesu ayongola okutelisa vokwange? Limwe litito anga, alwa anga, ale lyacosi?

Olumapu welomboloko lukasi vomwenyo wa Mose Ketundilo 4:24–26. Vekalasoko lya Mindya, Mose wanōliwa oco asongwile owiñgi wa Isaleli okutunda Kengito. “Vonjila yokutunda Mindya [okwenda Kengito], Mose watambula kefetikilo elungulo limwe lilinga usumba elungulo lya cimwe casumwisa Ñgala. Ungelo yumwe wamōleha kokwaye vonjila isalwisa, ndu weya okuwipaya ocipikipiki. Lalimwe elombolwilo lyaciwa; pole Mose wavaluka okuti eye wavaleleko limwe ekisika lyovihandeleko vya Suku; okukapako elungulo lyukāyi waye, eye walinyemālele ociholo cokulinga evamba kamālehe vaye osi alume.” Amālehe valingiwa evamba vepuluvu limosi. “... Kwenje ungelu wacelela Mose oco atongeke ungende waye. Vocikundi caye ku Falaho, Mose wakapiwa kocikele cimwe cohele inene; omwenyo waye walaviwile lika vocakati ceteywilo lyangelo akola. Pole osimbu apembula ekisika limwe akuliha, eye kacitava okwata ekoliso; momo kacitava okwata ombindikiyo vocakati cangelo a Suku.”¹²³

Elilongiso tupa kocipito eci citava cisiñgiwa lasembi kelivulu Olohulunda kwenda Apolofeto: “Kotembo yotokwa apahandi lyokwiya kwa Klistu, vakwesunga vakalaviwa vocakati cesongolo lyangelo vokovaylu; pole kakukakala eteywilo kwavana vateya ocisila ca Suku. Angelo kacitava ateywila vana valitiñgula vimwe vyovisila vya Suku.”¹²⁴

Okulava ovihandeleko vyosi vya Suku cikasilili eteywilo lyetu, esanju lyetu, kwenda uwa wetu. Etu tuci okuti Andama kwenda Eva casukila ovo okuchapo Endene mekonda lyekandu limosi. Ame ndisima okuti eci cikasi ekumbululo limwe lyalomboloka lyepulilo Apokolo añgami Suku alaka. Celomboloko

¹²² Ellen G. White, *Asapulo Aloñga Kamalēhe*, ee. 15, 16.

¹²³ Ellen G. White, *Olohulunda kwenda Apolofeto*, ee. 255, 256.

¹²⁴ *Ibid.*, e. 256.

okuti Ñgala okevelela epokolo kovina vyosi, eci etu tulava kutwe okuti Yesu watelisa epokolo eli vokwetu, kwenda cikasi onjongole yetu yavelapo. Yesu oyongola okutelisa vokwetu onjongole ya Suku, ndomo Eye alinga ndomunu kulo posi.

Ocituwa Caye ndomunu yumwe cakala: *“Ame sole okulinga onjongole Yaye: oco, ocisila caye cili vutima wange.”* (Olosamo 40:8, KJV) Eye wasapwila kolondonge Vyaye, *“Ame ndalava ovihandeleko vya Isya Yange.”* (Yohano 15:10)

Kwenda vali, nda epokolo lyasoka litwala esanju lyaswapo kwenda omwenyo umwe wepwiti kulo lokofeka yenda hu, oco cesunguluko okuti epinyanyuho limwe kepokolo cilomboloka epese lyasumuluhu. Wosi una okakala kusoma wa Suku lesanju lyalwa okapokola Suku. Eci ceca ocisola cekolelo kwenda esanju kaluliko osi.

Ovisimilo vyasulako

Yelemiya 7:23 ovakavaka onondovitwe eyi yosi. Olondaka evi vyaciwa ku Isaleli osimbu ovo vachilepo Engito. *“Pokoli ondaka Yange, kwenda Ame akala Suku yene, kwenda ene ukakala owiñgi Wange. Kwenda endeli volonjila vyosi vina Ame ndakutumi okwendela, oco citave okuti cenda ciwa lene.”*

Kulo Ñgala watwiha elikuminyo limwe lisilivila. Nye Eye alikuminya nda etu twapokola Ondaka Yaye? *“Ame akala Suku yene, kwenda ene ukakala owiñgi wange.”* Pole Eye ovokiya okuti etu tusukila okwendela vonjila yosi uwa womwenyo wetu. Etu citava tufufula omita eyi ndelikuminyo velombelo limwe lyokupinga utima umwe upokola.

Nye calipita lupolofeto Yohano?

Etu citava tutala epokolo limwe lyekolelo likomohisa vomwenyo wa Yohano, ondonge ya Yesu. Kalyanga aloña ku Klistu, etu tutanga: “Eteke leteke utima waye wanāliwile ocituke la Klistu, Cime caye. Ocinyeñgohusa caye, ovituha vyaye vyocipululu vyatwaliwa kunene wa Klistu upongolola. Unene wetulumwinyo wEsipilitu Likola watumbulula utima waye. Unene wocisola ca Klistu watalavaya epongoloko limwe vocituha. Eci epako lyekolelo lyomunga la Yesu. Eci Klistu atunga vutima, ekalo lyosi lipongolwiwa. Esipilitu lya Suku, Ocisola Caye, cileñgelisa utima, civyala

ocimwenyo, kwenda civokiya ovisimilo kwenda olonjongole vitwala ku Suku kwenda kovaylu.”¹²⁵

“Ñgala wasokiya okuti ocimwenyo cosi cina cipokola ondaka Yaye cikakwata ocimwenyo cosi cipokola ondaka ya Suku cikakwata esanju Lyaye, ombebwa Yaye, unene Waye wetongeko lyokutata.”¹²⁶ Onjongole yange kwenda elombelo lyange lyeli okuti vakwetavo vosi vatongeka okuseteka esanju linene lyepokolo lyekolelo. Suku atwihe ayulo anene vepokolo lyekolelo vocakati ca Yesu Klistu kwenda Esipilitu Likola. “*Wosi olinga onjongole ya Suku okakala otembo yenda hu.*” (1 Yohano 2:17, KJV)

“*Ocikembe ca Ñgala cenda kakuci toke kakuci kwavana vosi vosumbila... kuvana vo valava ohuminyo Yaye, kwenda kuvana vavaluka ovihandeleko Vyaye okuvilava.*” (Olosamo 103:17,18)

Etu tuyongola okuyeva kweci catyamela kelyanga linene lyepokolo. **Esipilitu Likola litavisa oñgutiwe yatila okutyukila kekalyavoso.** Ame ndacitiwa vepata Lyavandevu. Valima 19, ame ndapapatisiwa. Vunyamo 2016, ame ndatambula ondaka yekanga okuti cisoka alima 43 akala kekalyavoso omo lyokuponda. Cilo ndalinga ale cisoka alima atālo. Ame ndatela okutilla kekalyavosi Kelombo lyunyamo 2017. Noke Lyesambata lyatete, ame ndasiñga ukāyi yumwe wandekisako elivulu *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu*. Noke lyokupita ocalumingu, ame ndalanda eci konjo yalivulu Avandevu. Ocikomo cange, ame ndacitanga vosumanu yaco. Ame ndatela okuyeva upolokoso wutima wange, cina ndakwata vomwenyo wange wosi—wekambo lyEsipilitu Likola. Kwenje ame ndatumbika omwenyo wosi ku Yesu. Ame ndatyukila kekalyavoso kosāyi ya Mbalavipembe wunyamo 2018. Kavañgangisile omo lyokutilla. Cikomohisapo vali, esombiso lyange kaliye likasi ocituke la Suku Ukwonene. Ame ndahandeleka Kohongele Yavelapo [Supreme Court]. Noke lyokutanga elivulu eli, ame ndasumulwisiwa eci okuti ndatavisiwa vondongosi: “Ku Suku kakuli eci capwa elavoko! Etali ame ndisongwi wupange welombelo. Ocikongamela catepisiwa kulo Kekalyavoso Mbalawangi [Barawagi Prison] pokati koloñgutiwe. Vyalwa koloñgutiwe vyalambiwa vocakati cocikongamela eci noke lyokucitanga. Ame ndacisanjukilla omo nela okutalavayela Ñgala yetu kwenda Upopeli.”¹²⁷

¹²⁵ Ellen G. White, *Alyanga Andisa ku Klistu*, e. 73.

¹²⁶ Ellen G. White, *Kovitumālo Vyoko Vaylu* (Nampa, ID: Pacific Press Omunga Yalaleko, 1999), e. 53.

¹²⁷ E. E. EE260419 Oseteko # 91 at www.steps-to-personal-revival.info - Oloseteko

Elombelo: *“Atate, pandu pandu okuti vukulihiso wove wenda hu, unene kwenda ulamba wocisola cove watupongihilila esongolo lyosi oco tukwate omwenyo wavelapo. Ove walulikila vyosi onjongole yetu yavelapo. Ame njongola okukusivayela kwenda okukupandwila eci. Mangi ohenda nyihi ekolelo volonjila vyove kwenda ñgwatisi okukukwama kovina vyosi lutima wange wosi vokulitumbika kwenda epokolo.” Amen*

Ovisimilo Vyomunu Lomunu kwenda Apulilo Esongolo

1. *Upi upange wetu kupange wa Suku ukasi okulingiwa vokwetu, okukapako ovilinga vyetu?*

2. *Lipi etepiso pokati kekolelo kwenda ukulihiso wañgo wocili?*

3. *Eteke lipi ukulihiso wetu ukakwata esilivilo?*

4. *Mekonda lye epokolo likasilili esumuluho limwe linene kokwetu mwele?*

Epuluvi Lyetu Lyelombelo

- *Vilikiya ekamba lyove lyelombelo lisungulwisi vyonondovitwe.*
- *Lomba lakamba lyove lyelombelo:*
 1. *Oco okuti tupetuka kocikele cetu vupange wa Suku.*
 2. *Oco tulimbuke vondongosi vomwenyo wetu apa pali lika ekolelo lyocili ale pali lika ukulihiso.*
 3. *Okupokola kwasunguluka kwenda elikwamo lyesumuluho.*
 4. *Okukwata ocili casokapo vesongolo lya Suku kwenda ovisila Vyaye.*

EKOLELO LIKOKA VOCAKATI CA YESU

*Ndamupi kusangiwa omunga pokati kolonāve?
Nye ceca unene kekolelo lyetu
oco litavise epata lyetu kwenda olwali?
Lipi epongoloko litulinga olombangi?
Ndamupi etumbululo likoka ocikundi?*

Ekamba lyange lyelombelo 40 Koloneke eteke limwe wapopya: “Ame ñgwete onjongole yekolelo limwe likoka oco omāla vange vakwame vo Klistu.”

Maliya Jones, ufeko yumwe woko Wales, watela okwendanda lumosi vosumanu okutangela Embimbiliya epata limwe. Eye wacifetika eci akwata alima ekwi toke valima ekwi lavitālo. Eye wasolele Embimbiliya lutima waye wosi. Eye walingile upange wocipato oco akwate olombongo oco alande Embimbiliya lyaye mwele. Valima epandu eye wasolakale ocingangu locingangu [ocingwelengwele locingwelengwele] ayulile ndonima.

Eci eye akwata alima ekwi lepandu vali, Maliya walinga ungende umwe unene posi cisoka 25 km [kakilometa] oco asiñge ungombo una ayongola okulanda Embimbiliya. Eye wapopya kokwaye ati wakwata lika Ambimbiliya avari, pole ovo wahalikuminyile omanu vakwavo. Maliya wafetika okulila lohali yalwa. Ungombo wapula kokwaye nye akalela lokulila? Noke eye wotondongwila ko ndomo asoleka olombongo valima epandu oco alande Embimbiliya limwe. Ungombo kakwatele vali ongsu yokulikala kwenda wacelela eye okukwata Embimbiliya. Lesanju lyalwa, eye wachapo onjo.

Kokwaye Embimbiliya lyakwatele esilivilo? Ekolelo kukafeko u lyakala limwe likoka?

Eci, calipita vunyamo 1800. Oseteko eyi yaveta calwa utima wungombo okuti cakoka okufetika Ocimuka cimwe Cembimbiliya colwali lwosi, o British kwenda Foreign Lyocimuka Cembimbiliya. Kwenje Ovimuka vikwavo Vyembimbiliya vyasowiwa.

Kwenda vyosi evi vyalipita omo lyufeko yumwe wasolele calwa Embimbiliya okuti cakoka eye okunyelisa omwenyo waye oco akwate limwe Embimbiliya. Ekolelo limwe likoka likwete unene.¹²⁸

Elomboloko “lyokukoka”

Olondisyonalyu vilombolola okukoka, cikoka, okutalwisa, cikoka onjongole. Ove kuyongola okukwata ekolelo lyalichetahāla? Ame nditava okuti nda yumwe osima kweci locili citava okakwata, vikakoka, ekolelo likoka.

Ndamupi ame citava okukwata ekolelo ndeli? Cikakala ndati?

- ▶ Cikakoka ociseveto cimwe cakōla kwenda comwenyo wekolelo.
- ▶ Cikakoka ociseveto kocili, hakaponyoko ale hakovohembiko vo.
- ▶ Cikakoka ociseveto cesitulwilo cocisola cetu kwenda ukulihiso wosi wa Suku, hakutengako lovisila vyomanu, oco okuti eci cikakoka onjongole yetu yavelapo.
- ▶ Cikakoka okutavisiwa olumwe kwenda cikoka esanju linene.
- ▶ Cikakoka esilivilo lyavelapo komwenyo wetu mwele.
- ▶ Cikakoka eteku kokwange kapuluvi akatanga—vokwela, vovinguva, volofa.
- ▶ Cikakoka elavoko lyomwenyo kopwi.

Atosi osi ava atata evi vyosi vilipita letumwele. Pole ekolelo lyocinguva likoka evokiyo lyunene. Ekamba lyange lyelombelo lyapopya, “Ame ñgasi locinguva cekolelo likoka oco okuti omāla vange vakakwama vo Klistu.”

- ▶ Cikakoka ekolelo lyocinguva litava lisongola vana tusole cina cikoka onjongole kakwavo kweci kwenda oco ovakwatele eci.

Nye cilomboloka vocakati cocisola cikoka?

Ekolelo likoka likasi omwenyo Wesipilitu—Laklistu vocakati cEsipilitu Likola. Etu citava tukwata vovitwe vyetu omita eyi Yembimbiliya: “*Okuti Eye citava okwihi, ndapondolo asumuluhō ulamba waye, oco tupamisiwe lunene vocakati Cesipilitu vutima womunu.*” “*Oco citave okuti Klistu otunga vovitima vyene vocakati cekolelo; okuti ene, ukakōlisiwa kwenda okupamisiwa vocisola.*” Okuti citava okwata epondolo lyokukwata

¹²⁸ Copiwa vo Wikipendya, “Mary Jones.”

elomboloko lyolosandu. “... oco okuti ene citava uyukisiwa lolonjongo vya Suku.” (Efesu 3:16,17,19)

Olomita evi vipopya okuti Esipilitu lya Suku litukōlisapo kwenje Klistu okala vokwetu kwenda okatusikilila lekalo Lyaye lyocisola. Eci citupopela kupika wohame yetu. Etu tuseteka elyanjo lyulamba wokukala omāla va Suku.

Yesu wapopya: “Ame njila, Ame cili, kwenda Ame mwenyo: lomwe omunu iya Kutate, nda havocakati cange-ko.” (Yohano 14:6) eci Yesu akasi vutima wange vocakati cEsipilitu Likola, oco Eye okasi vo onjila yange ina yaloŋga ku Isya, esongolo lyange kocili. Eye okasi elomboloko womwenyo utaviwa calwa.

Ndamupi Yesu alombolola ekolelo lyocinguva?

Yesu olombolola eyukiso limwe omunu layumwe katela okutelisa. Cikasi esanju linene kwenda lycili, momo Suku osole kwenda momo ocisola caciwila oco cisiŋge onjo vutima. Cikasi oco omoko lyeci cilipita kosamwa; hapolepo, catyama ndokukolela kwonāve yomāla kwenda ekolelo kunene wa Suku. Pahulu wasoneha koloŋgwame vya Yesu: “oco okuti ene citava uyukisiwa lolonjongo vya Suku.” (Efesu 3:19b)

Yesu vovitima vyetu. Oco etu tusukila, “momo ekalo lya Suku lyosi likasi vetimba lya Yesu, vokukala kwaye omunu, kwenda ene wihiwa omwenyo wosi vomunga laye” (Kolosaŷi 2:9,10, GNT). Eci cikasi onumbuko [utungu] wavelapo etu citava okukwata vomwenyo owu. Eci oco Suku ayongola okutwiha vocisola Caye cinene.

Ukāyi vonjombo ya Yakomba wakwata oseteko eyi. Yesu waca olumapu lwomwenyo umwe weteke leteke oco ace ocindekase conjongole eyi. Tutyukili kolotembo ovyo, ovava akala ocina cimwe cavelapo calwa kwenda cesilivilo casukiliwile. Vocakati ca Yesu etu tuiya “kono yovava omwenyo kopwi” (Yohano 4:14), cina cilomboloka etu citava tunywa konō eyi kwenda okusanjwisa onjongole yetu.

Omanu vosi vakwete onjongole yesanju. Ovo kavakulihile okuti ocilikocili eci onjongole imwe yukamba la Suku, momo vunāvo Lukundi 3:11, “Eye [Suku] okapa omwenyo wenda hu vovitima.” Vosi kavasiŋgile andi ukamba wocituke la Suku vakwete vovitima vyavo ekambo [ututa], vunāvo la Blaise Pascal. Ndonimā yaco, omanu vakwata onjongole imwe kayitalama.

Yesu otukovonga oco tukwati ekolelo Kokwaye. Apako aco akakala olondunge kwawosi ocilinga, momo “vutima waye kukatunda olondwi vyovava omwenyo” (Yohano 7:38). Ovo vakwete omwenyo umwe wepwiti

lyalwa, okalisma kakoka, kwenda ovo vakwete unene umwe weca ongusu kakwavo.

Ekolelo likoka likasi uwasi kwenda omwenyo umwe wayukisiwa volwali olwu kwenda kocisoko cinene calwa, kacisimiwa komwenyo wenda hu.

Ondaka ya Suku lika yilekisa okuti ekolelo lyange likoka vakwetu

Tutangi elombelo lya Ñgala ku Yohano 17:20–23: *“Elombelo Lyange halyavako lika. Ame ndilombelako vo vana vakatava [ove okasi lokutanga elivulu eli] kokwange vocakati cesapulo eli, okuti vosi yavo citava vakala vamosi, ndomo, ove lame Atate ñgasi vokwove. Citave vakale vo vokwetu okuti olwali citava tutava okuti ove wanuma. Ame ndavahã ulamba una ove wanyihã, okuti ovo citava vakala vamosi ndomo tukasi ove lame tukasi vamosi—Ame vokwavo kwenda ove vokwange—oco okuti ovo citava vatwaliwa vomunga yasoka. Kwenje olwali lukakuliha okuti ove wanuma kwenda wavasola ndomo osole Ame.”* (NIV)

Yesu walombela oco olondonge Vyaye vikale vimosi vukupita kwapata. Vonjila eyi, Eye walombelako ove lame. Yesu kalombeleleko lika omunga yetu, oco okuti etu tuyeva ciwa vukamba wetu oco tukwatise ukwetu, pole Eye vo watunga okuti omunga yolondonge citava yikala yocinguva komanu volwali: *“Ame ndukwihi Ocihandeleko cimwe cokaliye, okuti ene usola omunu lukwavo; ndomo Ame ndasola ene, okuti ene usola vo omunu lukwavo. Vocakati ceci vosi vakakuliha okuti ene ulondonge Vyange, nda ene usole omunu lukwavo.”* (Yohano 13:34,35) Eye watulekisa okuti wateli omunga yolondonge, olwali lukatava kwenda lukakuliha ovina evi vitatu.

Cipi olwali lulimbuka kokwetu?

1. Olwali lwakuliha okuti omanu vakasi olondonge vya Yesu vocakati cocisola cili pokati kolonãve kwenda ekongelo lyavo. Eci cilomboloka okuti olwali lutululuvala. Olwali lwacikuliha okuti ekalo lyocisola pokati kolondonge likasi epako lyukamba wavo la Yesu. (“Vocakati ceci vakakuliha okuti ene ulondonge Vyange, nda ene usole vakwene.”)
2. Omo lyomunga pokati kolondonge Vyaye, olwali lutava okuti Yesu okasi Numiwi ya Suku. (“Okuti olwali citava lutava okuti ove wanuma.”) Omanu volwali lwakuliha okuti Yesu okasi Upopeli watumiwa la Suku omo lyocisola colondonge Vyaye.

3. Ndocisalu, omanu volwali valimbuka okuti Suku ovasole omo lyekalo lyocisola pokati kolondonge Vyaye. (“Olwali citava lukuliha okuti ove... walusola [olwali], ndomo wasola ame.”)

Okusula, vocakati comunga yolondonge vya Yesu, omanu vakalimbuka (1) ukamba wavo la Yesu, (2) vakalimbuka okuti Yesu watumiwã la Suku, kwenda (3) vakalimbuka okuti Suku ovasole. Yesu okalimbukiwa lolwali vocakati cekalo lyokuyukisiwa kwondonge londonge Vyaye lEsipilitu. Yesu citava olinga ekovongo longusu eyi vocakati Cavakwaklistu yesipilitu. Etumbululo likoka ocikundi.

Mekonda lye omanu valilongisila vya Suku vocakati cekalo lyocisola colondonge?

Noke lyacosi, omunu wosi olitepa. Etu tukwete olongavelo kwenda umesele waliyekala; kuli alume, kuli akäyi, amalehe kwenda akulu. Etu otembo yosi tukwete epindiso ale ovituha vyaka [vyepata]. Etu tukwete ovituwa vyalitepa, ovisimilo, kwenda oloseteko. Volwali alitepo ava otembo yosi akoka okulitila pokati komãnu. Ovo citava vo cisongola kakuliyenja kwenda kasuvuko. Olyo esunga omanu vasalukila vokumõla pokati kovimuka vyomanu vamwe, ocisola, omunga, kwenda ekwatiso pokati kavo kukasipo.

Eci ame ndakala ungombo ko Munich, Njeleman, Ame ndanyula kamba lyange ukwalomilu vokalupale kamwe ocipepi. Eye wakala vokololo imwe yatandele epata limwe lyatandele Lyavandev vakalele kumosi vonjo imwamwe. Okukuliha okuti ame ndakala umwe Ondeve, eye wamopele ati, “Okololo yosi yacikomohela okuti citava ndati ekwi latãlo ale akwi avali komãnu vakala ndati vonjo imosi vekambo lyokuliyaka.” Valisungwe valimbuka cimwe: eci ekolelo lyocinguva ale likoka.

Walter Schlund, u cilo walinga ocimatamata citito cekongelo limwe litito ko Njeleman, wapopya olumapu lukwavo lyocipito eci: “Apahandi lyame okukala Ukwaklistu, etu twayongwile okunyula Olomanya [Romania] kwenda okupitila konele kwapita. Etu twakwatelele andi 75 kakilometa oco tupitile oku twaloñga, pole etu katwatelele okwamako vali. Omo lyeci etu twapinga olonumbi. Vocisalu cetu, twapopya layumwe Ondeve, una watusongwila kepata Lyungombo Mbiló [Biró]. Epata lyatukovonga oco tupite uteke konjo yavo, kuna etu lolopandu vyalwa twatava. Cakala votembo oyo lepata olyo okuti ame ndalinga enõlo lyokweca olumwe omwenyo wange ku Klistu kwenda ndalinga Ondeve. Eyi yakala onjila epata

lyatata omunu lukwavo vepata olyo lyatandele ndoto, ocisola catongekele, ofela yukamba, efendelo lyepata. Ame ndaseteka ekalo lyomwenyo lyanuŋunya calwa. Ame ndayongwile okukwata cimwamwe vo.”¹²⁹ Eci cakala ekolelo likoka [lyocinguva].

Ame ndivaluka otembo yange ko Regensburg, Njeleman, okuti kepuluvi limwe lyotembo ame ndanyula omanu vamwe konjo imwe kwenda ndalimbuka okuti onjo yavo yayukale lika lokuliyaka kwenda lekatanga. Cisanjwisa calwa eci ove okwata ombuwe yokuseteka okunyula omanu valitepa, vana utima wavo wayuka to locisola.

Mekonda lye ekolelo likoka liya lika kondaka ya Suku?

Ekolelo likoka lyasevetiwa lika Vondaka ya Suku—okuvitukula Uvale Wosimbu kwenda Wokaliye.

Eci Yesu apopya, “*Wosi otava Kokwange, ndomo Ocisonewa capopya*” (Yohano 7:38), Eye wakala okupopya Uvale Wosimbu, momo oyo lika yakalako kotembo yaco. Ku Yohano 17:14, Eye wacilombolola vali ciwa eci Eye apopya ku Isya Yaye: “*Ame ndavaha ondaka yove.*” (KJV) kwenda vonimbu 17, Eye otukula: “*Vakolisa vocakati cocili cove: Ondaka yove ocili.*” (KJV)

Ekongelo lekongelo volwali ikasi onjila imwe kusuku imwe ale olosuku vina vyavumbiwa lomanu. Ekolelo limosi lika kalyaneniwile lomanu, pole lyasitulwiwa la Suku Eyemwele, ekolelo lyembimbiliya. Suku ocisola kwenda Eye okwete ukulihiso wenda hu kwenda umesele wenda hu, Eye wayekako vyosi omo lyuwa wetu unene. Omolyaco, ekolelo lyembimbiliya linālapo vali okupitahāla osi akasi. Ocilikocili, ikasi ekolelo lyulika volwali. Eci kacisukila okuti etu tukwata elomboloko ovihandeleko vyembimbiliya vyanguluka kwenda vyendela vunāvo vocakati cEspilitu. Ndolusapo wakwi kakāyi valipwa, onepa imwe yekongelo kayikwete ekolelo ndeli.

Vocakati cekolelo lyetu mu Yesu, Etu citava tuseteka esanju kwenda ombembwa, loseteko enyona lyokusanjwisiwa. Suku yetu otuyongwila okuti ocisola Caye cikamwiwa kakwetu vomwenyo wetu. Eci oco cilinga ekalo likoka.

¹²⁹ *BWgung*, Ovicapa vyokaliye vyelaleko lyava Ndeve Lyeteke-Lyepandu-Vali, kOngelesi vo Baden-Württemberg (Njeleman), Nr. 6/2012, S. 24.

Ndamupi omunga yiteliwa pokati kolondonge?

Cikasi ndokukala vamosi volowela ale vepata, vekongelo kwenda vovapya. Yesu wapopya: *“Kwenda ulamba wanyiha ame ndavayiha; oco okuti ovo vakale vamosi, ndomo tukasi vamosi ove lame.”* (Yohano 17:22, KJV).

Nye Yesu atwavela? Ulamba!

Nye eci cilomboloka? Ondaka ulamba yifufwiwã volonjila vyaliyekala Vembimbiliya. Tetemwele, yifufwiwa esumbilo kwenda unene wa Suku; lwavali, esumbilo lyeluliko, kwenda yatatu, ekalo lya Suku likomohisa. Ketosi eli etu citava tutaliliya pokamwe kelivulu Lyetundilo 33:18,19, oku Mose apopya ku Suku, *“Mange ohenda ndekise ulamba wove”* (ESV) Kwenda Ñgala wokumbulula, *“Ame ndikapitisa ovowa ange osi ocituke love”* (KJV).

Ulamba wa Suku ukasi ekalo Lyaye, lina lililekisa vocisola kwenda ovowa. Uwa ulomboloka okukwatisa ocisola vocakati covilinga. Eci citukwatisa okukwata elomboloko lyocisila ca Yesu okuti Eye watwiha ulamba wa Suku oco okuti etu citave tukala vamosi vomunga. Ekisika lyatete lyavelapo vyosi vokukala vamosi ocisola calisoka vomunu lukwavo lesumbilo kwenda ocili. Onjila ya Suku kocikundi okusola omanu vocakati cetu, okucitukula locisola angape, ocisola ca Suku. Eci ocisola Suku ayongola okulyohela lakwetu vocakati cetu.

Noke lyepapatiso lyEspilitu Likola, cikomohisapo vali calipita kekongelo lyatete: *“Kwenda eci ovo valomba... vosi yavo vayukisiwa lEspilitu Likola, kwenda ovo vapopya ondaka ya Suku lutöyi. Kaliye utima wavo wakala umosi vovimwenyo vyatavale. ... Kwenda lunene walwa apolofeto vacele uvangi. ... Kwenda ocali cinene cakala kwavosi yavo.”* (Ovilinga 4:31–33)

Omunga Akulitengako

Omunga okukala vamosi kocisimilo, ongombo, kwenda efetikilo. Vepuluvi limosi, unu womunu lomunu utatekiwa. Eci kacimipo unu [opelesonaliti] wetu. Kumosi lovituwã vyaliyekala vyomanu. Kwenda oco mwele eci cikoka ekomoho linene: omunga yomanu valitepa. Ellen White opopya: *“Uvangi wavelapo Suku atuma Komöla Waye kolwali okukala omunga kwenda vamosi pokati komanu valiyekala vatunga onembele Yaye. ...*

*... Vakwalofeka vatulahulula nda ekolelo lyetu valitukula ati Vakwaklistu yilinga unene umwe ukola vovimwenyo vyetu.”*¹³⁰ Kelivulu likwavo eye

130 Ellen G. White, *Ovilinga Vyapostolu, kOngesi*, ee. 549, 550.

wasoneha: “Epongoloko lyocituwa kolondonge] cikasi uvangi kolwali okuti Klistu okasi komunu ho.”¹³¹

Ndamupi Omunga Yiteliwa?

Omunga yolondonge yiteliwa vocakati ca Klistu okutungwa vokwavo vocakati cEsipilitu Likola.

Yesu wapopya:

Yohano 17:21: “Okuti ovo vakala vo vamosi vokwetu.”

Yohano 17:23: “Ame vokwavo, kwenda ove vokwange.”

Yohano 15:4: “Kali Vokwange, kwenda Ame vo vokwene.”

Upolofeto Pahulu eci wacilombolola oco kuva

Kolosāyi 1:27: “Klistu vokwove, elavoko lyulamba.”

Ngalatiya 2:20: “Ame ñgasi; andi ameko, pole Klistu okasi vokwange.” (KJV)

Oco, omunga yiteliwa lika eci Klistu akasi vokwove kwenda. Kaciteliwa lekambo lyokuyukisiwa lEsipilitu Likola. Oco etu tutela lika okukala “vawa” komunu lukwetu. Ellen White wasoneha: “Etu tusandiliya vali lunene oco tukale vamosi kovisimilo, longombo imosi. Epapatiso lyEsipilitu Likola, kwenda lacimwe kwenda lacimwe mwele, citela okututwala kocitumãlo eci. Tuchipo vyosi vocakati cokupongiya itima vyetu okupongiya ovitima vyetu oco vitambule Esipilitu Likola okuti upange unene citava ulingawa vokwetu ...”¹³²

Kelivulu likwavo eye wasoneha: “Eci owiñgi wa Suku ukasi [ulinga] umwãmwe vomunga Yesipilitu, Ufaliseho wosi, esunga lyosi lyavo, cina cakala ekandu lyowiñgi, cikanasiwa kovitima vyosi. Ekalo lyepongoloko lya Klistu likakala kocimatamata locimatamata cetimba Lyaye, kwenda owiñgi Wayne ukakala ombenje yokaliye muna Eye akakapa ovinyu yokaliye, kwenda ovinyu yokaliye kayikatetula ombenje.

Suku okatusitulwilako elumbu lina lyasalamisiwa alima osi apita. Eye okasitulula vipi vikasi ‘ovokwasi ulamba elumbu eli pokati kava Kwalofeka; cina cikasi Klistu vokwove, elavoko lyulamba’ (Kolosāyi 1:27).”¹³³

131 Ellen G. White, *Apolofeto kwenda Olosoma*, kOngelesi e. 233.

132 Ellen G. White, *Ene Ukatambula Unene*, kOngelesi, Eteke 5 Kuvalahapupu; e. 318.

133 Ellen G. White, *Asapulo Anōliwa*, kOngelesi, elivulu 1, e. 386.

Ovo vasanga Omunga

Oseteko yavali etu twakwata lomanu vakwavo okepya lyetu. Wapitako tete wamopya ati, “Ove osukila utōyi walwa vekongelo eli momo ove okasi lokuñgila vepya muli oviliva!” Etu lonjanga yalwa twalimbuka okuti aliyenjo alwile calwa oko. Kwakala okulitila kwalwa, olonepele, ungangala kwenda akambo ongecelo. Ovisimilo vyovinguva afutuko kwenda okulisanumula omunu lomunu kwavyalele imbo lyosi alende ahuvala. Eci casumwisa okumōla ndamupi ovimatamata vyekongelo lyosi vyakala vikolo vyungangala kavyalimbukile okuti ovo kavacitela okutunda ovomwele kekalu olyo. Noke lyokonjo ovimuka vyangilihiwila, elivulu *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu* lyatepisiwa oco litangiwe vovimuka ovyo. Ovimatamata vyatambulula ciwa kwenda vyaca olopandu omo lyalivulu. Kulo, vo, ovimatamata vyafetika okukapako Akwi Akwāla Koloneke Vyelombelo kwenda oloneke vyokulikandangiya. (10 Koloneke–Vyelombelo kwenda Ocipama Cokuseteka Epapatiso lyEspilitu Likola Dennis Smith) Okusulako, onjongole yalombolwiwile okulinga kumosi ndekongelo limwe. Elisango lyalipitile kohola yakwāla vomele. Tetemwele kakwakalele valwa valingako onepa, pole kamwe kamwe veyale eci cikomohisa, unjuke, ofela yesipilitu vyeya. Vamwe vafetika okuyeva okuti Suku wakala okutalavayela kuvakwavo. Eye locikomo wapongiye ekongelo kelyanga limosi cina catilile calwa kokwavo: elyanga kelikekembelo lyocili. Okukwamako ocimbaka cakupuka kwenda omunu lomunu vovaso avosi vafetika okulikekembela. Vakwavo vasuñgama komunu yuna valiyenjele kwenda okupinga ongecelo. Ovo valama vapepe vakwavo. Aswelela akupuka. Esumwo vupolo lyalinga esanju onjanja ikwavo kwenda ocisola catyuka kovitima vyavo. Otembo yosi cikasi oseteko ikomohisa yokuvanja kwenda okuseteka. Suku lika otela okusongwila omanu vocakati cEspilitu Likola. Kaliye kuli elavoko kepya kwaminaliwile!

Ungombo F.H. kwenda ndona yaye, #85b

Ovisimilo Vyomunu Lomunu kwenda Apulilo Esongolo

1. “Okukoka” pwāyi cilomboloka nye? Ekolelo lyocinguva nye?

2. Pi Vembimbiliya citava tutanga kweci catyamela kekelelo likoka?

3. Ndamupi ekolelo eli lililekisa vokucikapako vomwenyo?

4. Vipi ovina omanu vakuliha eci ovo vatala omunga pokati kolonāve?

Epuluvi Lyetu Lyelombelo

- Vilikiya ekamba lyove lyelombelo lisungulwisi vyonondovitwe.
- Lomba lekamba lyove lyelombelo:
 1. Okuti tukwata ekolelo likoka, lina likasi esumuluho limwe kokwetu kwenda citava cikala vo esumuluhō kakwetu.
 2. Kolumwilo wondongosi kuna ekolelo eli likoka linyelisiwa eteke leteke.
 3. Oco Suku asongwile kwenda ace ongusu okutukwatisa okweca vali eluluvalo kekelelo eli likomohisa.
 4. Okuti ekolelo lyene likaca ongusu kakwetu okuhikwiwila upange wa Suku.
 5. Okuti Klistu okatunga vokwetu kwenda otembo yosi okamwiwa vali.

Epongoloko lipi litulinga olombangi? Ndamupi etumbululo linena ocikundi?

Ndamupi Klistu akala Vokwange?

Elombolwilo limwe citava lisangiwa Kuva Efesu 3:16,17: “Okuti Eye citava okwihi, ndapondolo asumuluho ulamba Waye, oco tupamisiwe lunene vocakati cEsipilitu vutima womunu.” “Oco citave okuti Klistu otunga vovitima vyene vocakati cekolelo; okuti ene, ukakōlisiwa kwenda okupamisiwa vocisola.” Ndomo twamōla tete, Klistu okasi vokwetu vocakati cEsipilitu Likola. Kwenda vo utima wetu “utumbulwiwa eteke leteke” (2 Kolindyu 4:16), cesilivilo okutumbulula elitumbiko lyetu ku Yesu omele lomele kwenda okupinga Kokwaye vocakati cekolelo—cavelapo okucipinga vocakati celikuminyo ndeli ku Luka 11:13—kokwetu oco tuyukisiwi lEsipilitu Likola.¹³⁴ Omunga yomunu lomunu la Klistu likoka ocituke womunu lomunu pokati kolondonge. Omolyaco, “okukala kwetu ku Klistu” oco cikasi ociseveto comunga yetu.

“Okukala [umosi, omunga] cikasi ocilumba, cina vavela kolonāve vocakati ca Klistu okukala vokwavo [Yohano 17:22,23]. ... Omolyaco, okukala vamosi cifetika lomunu umosi.”¹³⁵

Nye cilinga kokwetu eci Yesu atunga vokwetu?

Kuli vimwe vitatu vyavelapo vilipita eci Yesu atunga vokwetu: apako Esipilitu, ocilumba cEsipilitu, kwenda umesele wokweca uvangi.

Epako kwenda ocilumba cEsipilitu Likola vyesilivilo oco kuteliwe elyongolwilo. Kwenda olonele evi vivali vikwete unene umwe wesilivilo kolonele vitatu: ovovangi etu kweci catyemela ku Yesu. Epongoloko lyomunu lomunu cimwe cikisikiwa kuwangi wetu kwenda omunga yetu ndolondonge. Ocituwa eci cifufwiwa la Ŋgala oco citavise omanu vakasi venyelelo oco vitulinge olombangi. Vocakati cuvangi wetu etu tulinga olonalavāyi la Yesu, momo Eye weya “okusanda kwenda okupopela u wayelile” (Luka 19:10).

¹³⁴ Luke 11:13: “Nda ene he, lundingāvi wene, utēla okwavela ovilumba viwa komāla vene: Isya yene yokovaylu kakaca Esipilitu Likola kuvana vopinga?” (KJV).

¹³⁵ Ocipama Cakulu, Eteke 21 Kuvala-wapupulu, wunyamo 2012.

Tuvanji lutate walwa olonepa evi vitatu:

1. Epako lyEspilitu. *“Pole epako lyEspilitu ocisola, esanju, ombembwa, ocinguva-calwa, ocikembe, uwa, etavo, umbombe, okulitetiya.”* (Ngalatiya 5:22) Ovitua vyosi evi vikwete esilivilo lyalwa vomwenyo weteke leteke. Evi vikasi ekisika limwe vomunga yowatepata kwenda vepata, velongo lyovimuka, vakongelo kwenda vovapya.

Pahulu opopya cesilivilo kolwali lwosi lyepako limosi, cina cikasi esitulwilo lyekalo lya Suku vokwetu. Ku Efesu 3:17, etu tutanga: *“Okuti Klistu citava otunga vovitima vyene vocakati cekolelo; okuti ene, ukapamisiwa kwenda ukōlisiwa vocisola.”* (KJV; epitulwilo lyavokiyiwa) Epako eye akasi okupopya ocisola. Velasi eci citukwiwa ati o [āgape]. Ocisola eci cekalo lya Suku. Ocisola cipitahāla cosi cina cisandiliya uwa wa Suku kwenda womunu. Eva von Tiele-Winckler olombolola apako ocisola ca Suku ndomo cikwāyiko:

- ▶ Esanju ocisola cesanju.
- ▶ Ombembwa ocisola conjuka.
- ▶ Epandi litekwiwa locisola.
- ▶ Esunguluko ocinyi cocisola.
- ▶ Ohenda ocisola cikwatisa.
- ▶ Ekolelo ocisola cikolela.
- ▶ Okulipwa ocisola citeywila.

Okulipwa cikasi ocisola calipwa. Ame ndisima okuti eci calomboloka okuti apako aciwa lEspilitu akwete ovitua vyocisola. Olyo esunga kuvangwiwa vyapako vonjila kayachatele kwenda havolulwoko. Ellen White opopya vyovitua evi: *“Epongoloko lycitua likasi uvangi weciwa kolwali okuti Klistu oli vomunu hu.”*¹³⁶

2. Ovilumba vyEspilitu. Etosi likwavo lyesilivilo lyomwenyo wa Klistu ukwete vokwetu okutambula olongavelo vyEspilitu. Suku watwavela olongavelo vyalwa. Kuva 1 Kolindyu 12, Pahulu osokisa ekongelo, cilomboloka okuti etendelo limwe űgo lyomunu, letimba lyomanu. Etimba cilomboloka etendelo lyovimatamata vyaliekala. Cesilivilo komwenyo kwenda uhayele oco ocimatamata locimatamata citalavaye. Eci citulekisa okuti ekisika lyetu okutalavayela omunu lukwavo lolongavelo vyaliekala kwenda vo okutalavayela uwa wepata lyolwali lwosi, ocimuka, ekongelo. Omuu lomunu okwete upange waye walitepa. Suku watwavela umesele waliyekala. Onduko yolongavelo Kuvale Wokaliye kavikasisa. Kwakala vali olongavelo kekongelo lyatete; kwenda kotembo yetu ilo, kuli olongavelo vyavokiyiwako.

¹³⁶ Ellen G. White, *Apolofeto kwenda Olosoma*, e. 233.

Olongavelo Vyondaka	Olongavelo Vyovikomo	Olongavelo Vyupange
Olondaka vyolondunge <i>1 Kolindyu 12:8</i>	Ekelelo (likomohisa) <i>1 Kolindyu 12:9</i>	Olongavelo vyesongolo <i>Loma 12:8; 1 Kolindyu 12:28</i>
Olondaka vyukulihiso <i>1 Kolindyu 12:8</i>	Olongavelo vyokusakula <i>1 Kolindyu 12:9,28</i>	Ovopange achata <i>Loma 12:7</i>
Uwanji wupolofeto <i>1 Kolindyu 12:10, 28;</i> <i>Loma 12:7</i>	Alimi (alaka) <i>1 Kolindyu 12:10,28</i>	Ongavelo yokukwatisa <i>1 Kolindyu 12:28</i>
Ongavelo yokulongisa <i>1 Kolindyu 12:28;</i> <i>Loma 12:7; Efesu 4:11</i>	Kapitiya Yalimi <i>1 Kolindyu 12:10,30</i>	Ongavelo yokweca (yokwavela) <i>Loma 12:8</i>
Ongavelo wuvangi Waklistu <i>Efesu 4:11</i>	Okutepisa asipilitu <i>1 Kolindyu 12:10</i>	Ongavelo yohenda <i>Loma 12:8</i>
Ongavelo yupolofeto <i>1 Kolindyu 12:28; Efesu 4:11</i>	Ovikomo vyunene <i>1 Kolindyu 12:10,28</i>	Ongavelo yokusikila [ukombe] <i>1 Petulu 4:9</i>
Ongavelo yokuvilikiya <i>Loma 12:28</i>		Ongavelo jungombo <i>Efesu 4:11</i>

Johannes Mager, *Auf den Spuren des Heiligen Geistes* (Lüneburg: Advent-Verlag, 1999), S. 121.

Cesilivilo okuti ovina evi vivali—epako lyEspilitu kwenda olongavelo vyEspilitu—vilekisiwa vekalo lyetu kwenda vocakati colombangulo vyetu, tuye vite vutima, isimilo, kwenda kovilinga. Kuli lika onjila imwämwe okuti citava eci cilipita. Etu twayukisiwa lEspilitu Likola. Akisika osapi okukwata Espilitu Likola vomwenyo umwe okulombala eteke leteke elitumbiko lyaswapo ku Suku kwenda okupinga vocakati cekolelo okuyukisiwa lEspilitu Likola. Olumapu lumwe lwalichetahāla elombelo limwe citava lisangiwa kocikongamela *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu*, komitulwilo 4. Olonangi vyandipopele ati vaseteka esilivilo lyelombelo ndeli. Yimwe oseteko yatunda ku Rheinland, ko Njeleman [Alemania]: “Etu twakwata oloseteko vikomohisa. Vamanji vamwe valume kwenda vamanji yakāyi valinga elombelo limwamwe [lyatunda *Kalyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu*] kumosi yavo eteke leteke, kwenda ame ndalomba eci kumosi lakamba yumwe volosāyi vitālo. Ovina kavikasi lika okumyoŋgolōhā komunu lomunu wetu, pole vo kolonjo vyetu, vukamba wetu, volowela, kolonele vyesipilitu, vekongelo, pole havonjilako imwe

ikoka ovama. Apolepo, eci cilipita vunjuke, vekalo lisule. Etu twacikomohā kwenda mweci tulate onjila ya Suku yokutuposwisa [yelisa], cina cilelwisa omwenyo wetu, osimbu tuyeva vali kwenda vali emoleho lya Suku.”

Ove olete ndamupi uvangi owu ulekisa okuti “Klistu vokwetu” vocakati cEspilitu Likola cikwete esilivilo kelyongotiyo lyetu?

Ocisipulwi citongeka: “Okatembo katito manji yumwe ufeko ati: ‘Oco ndasimāle okukwata omwenyo umwe uwa kwenda wusōsi la Suku, pole kwakala akatanga alwa vonjila. Kesulilo lyaco, onjoyi yange yalinga ocili. Eci andi efetikilo lika!’”¹³⁷ Manji u yufeko wasiŋga ekolelo lyocinguva [likoka].

3. Okweca uvangi wa Yesu. “*Pole ukatambula unene, eci Espilitu Likola likeya kokwene: kwenda ene ukakala olombangi vyange kwosi nda Voyelusalāyi, nda Voyundeya yosi, kwenda ko Samaliya, kwenda kasulilo olofeka.*” (Ovilinga 1:8, KJV) Yesu wapopya kolondonge okuti ovo citava vakōlisiwa lEspilitu Likola oco vakale olombangi Vyaye.

Eci etu twayukisiwa lEspilitu Likola, etu tukaseteka etumbululo lepongoloko. **Etumbululo nye pwāyi?** Dennis Smith ocilombola: “Otembo imwe okuti omwenyo wu Kwaklistu imwe utumbulwiwa mu Yesu. Esanju lyepopelo lyayuka utima waye; onjongole imwe yokupopela vakwavo yafetika okutokotisa utima waye. Eci cilomboloka okuti ndomo Ukwaklistu atumbulwiwa etu tukwata onjongole yokupopela omunu ukwavo.”¹³⁸

Ellen White opopya: “Lekambo lyEspilitu lya Suku, lahumwe utima ukalambiwa, layumwe ukwakandu okayongola Klistu. Eci olondonge Vyaye vilitokeka la Klistu, eci ovilumba vyEspilitu vikasi vokwavo, ndaŋgo vakwekambo lyukulihiso vamwe vavo vakakwata onjongole vovitima vyavo. Suku ovalinga onō yokuŋgisila unene wavelapo volwali.”¹³⁹

Wakulihwiwa ciwa sapuli kwenda hundi yetumbululo R. A. Torrey wakwata oseteko imwe kayivaliwa. Imwe nālāvāyi yukāyi ungombo wasapela lulume yumwe cepopelo lyaye volohōla vivali pole kacatelisile lacimwe. Kwenda eye wapinga Torrey oco avangule laye vo. Noke lyakwi kakukutu ulume walinga enōlo litaviwa. Ukāyi kakwatele ombangulo, momo Torrey wafufwile olomita vimwāmwe Vyembimbiliya eye afufwile vokuvangula lulume waco. Torrey wambako asempi: “Momo eye katelisile lacimwe, eye [Dr.Torrey] wacisalukila okuti wacikwatela usumba okuti cikalipita vo

¹³⁷ O email yatumisiwa ku H. Haubeil Veteke 18 Yacembanyima, vunyāmo 2012.

¹³⁸ Dennis Smith, *40/50 Koloneke: Alombelo kwenda Ovipama Vyokutumbulwisa Oseteko Yove La Suku, elivulu 2, Eteke 6; emela.24.*

¹³⁹ Ellen G. White, *Ene Ukatambula Unene, kOngelesi, Eteke 25 Yambalavipembe; e. 307.*

laye. Omolyaco eye wapula ku Suku vehongwo lyaye oco Esipilitu Likola lyulingileko upange owu—kwenda Eye wacilinga [wacitelisa].”¹⁴⁰

Etumbululo likoka ocikundi

Toke ovo vatambula Esipilitu Likola, ovo kacitava vambata esapulo eli lunene. Toke ovo vatambula Esipilitu Likola, ovo kacitava valinga eci Suku atela okulinga vocakati cavo.”¹⁴¹ Suku wasokiya okuti omanu vakatavisiwa vocakati cocituha comunu lomunu kwenda omunga yetu yocisola. Ocili eci ceपोso lyocili komāla vetu, amālehe, kwenda ovimatamata vyeपata, pole vo kwava twakulihā, tulisungwe kosikola, akamba, kwenda ovingendeleyi tusiñga. Omanu nda vatava kekolelo lyetu, kwenda Suku citava osongwila kokwetu omanu.

Olondaka vikwāyiko vitulekisa upi unene citava ocituwa cetu cikwata: “Nda etu twaliketisile etumwele ocituke la Suku, nda twakalele vakwacikembe kwenda vakwahenda, nda twakalele ava vapokola, nda kukasi ocita colonāve kocili apa pali lika umosi.”¹⁴²

Pole Esipilitu Likola kalikambi kweci. Ellen White ovilikiya aluluvalo angombo’ kweci cikwāyi ko: “[Ovimatamata vyekongelo vyavo] kavikasi lepondolo lyokulekisa ocili cinene Condaka Ikola ya Suku lulamba wayo cina nda citavisa ovimwenyo vocakati canumiwi Esipilitu Likola. Unene wa Suku ukevelela epingilo lyavo kwenda okutambula kwavo.”¹⁴³

Ndamupi citava epatululo lyesipilitu litongeka?

Vunyamo 1893, kwafetikiwa etumbululo limwe lyalipita kolonjo vyelilongiso Yavandevē ko Battle Creek, Michigan, pole etumbululo vokanjanga lyatalamā. Suku waca ku Ellen White ukulihiso wesunga lyeci. Eye wapopya: “Nda ovimwenyo vyosi vyalombolwiwile, kwenda vvasapwiwile, okulongisako vakwavo eci Suku avahā ongombo yovo okukalapo, ocinyi calwa nda caciwapo vali, nda kwaciwa vali kuvakwavo unene.”¹⁴⁴

Etu tutambula vali ocinyi kwenda tutambula vali ongsu vokusandeka esapulo. Eci etu tukasilili vakwetu omanu, oco eci tulinga cityukila vali

140 R. A. Torrey, *Der Heilige Geist* (Frankfurt/Main: 1966), S. 37, 38; onondovitwe imwe yavakiwa.

141 Ellen G. White, *Ene Ukatambula Unene, kOngelesi*, Eteke 4 Yambalavipembe; e. 286.

142 Ellen G. White, *Ovovangi okekOngelo* (Nampa, ID: Pacific Press Ohongele Yalaleko, 2002), 9:189.

143 Ellen G. White, *Ovovangi Angombo kwenda Vakwopange Ongosipi*, e. 175.

144 Ellen G. White, *Asapulo Anoliwa*, elivulu 1; e. 129.

calwa komwenyo wetu mwele. Olyo esunga eci cikwetele esilivilo lyalwa okweca ongsu komanu okulombelako omanu kavasiñgiwile andi eci cisoka 40 koloneke vyefendelo.¹⁴⁵

Pi citava upange wetu ufeti?

Yesu wasapwila kolondonge Vyaye apa ovo citava vafetika ocikundi cavo: ovo citava vafetika apa vakala. Kokwetu, eci cilomboloka okuti etu citava tufetika konjo kwenda oku omanu vatukuliha. Mekonda lye Yesu anölela onjila eyi? Oku owiñgi watukuliha, uvangi wetu ukataviwa nda walikwama locituha cocisola cikisikiwa. Uvangi womwenyo wetu te wakala vunävo luvangi womela wetu. Eci citava cimwiwa konjo nda etu twayukisiwa lEsipilitu Likola.

Esilivilo lye ocihandeleko cokaliye ca Yesu cikwete?

Yesu wapopya ku Yohano 13:34,35: *“Ame ndukwihi Ocihandeleko cimwe cokaliye, okuti ene lisoli omunu lukwavo; ndomo ame ndakusoli, oco okuti ene usola omunu lukwavo. Vocakati ceci omanu vosi vakakulihã okuti ene ulondonge vyange, nda ene usole omunu lukwavo.”* (KJV)

Omweno umwe wayukisiwa lEsipilitu wambata olongavelo vikwavo vyEsiipilitu: Umbombe. Umbombe cikasi ekalo lyesipilitu lya Yesu cesilivilo lyalwa kokutwala omunga [elikongelo]. Olyo esunga Yesu Acela vonjanja imosi ocihandeleko cokaliye noke lyeye okusukula olomäyi vyolondonge Vyaye. Elinga lyokusukula olomähi lyakala ocindekase cimwe cumbombe.

Umbombe hacituhako cimwe cekalo lyomunu. Apolepo, etu citava eteke leteke okupinga ku Suku oco tukwate umbombe vocakati cokupinga alikuminyo nda Mikeya 6:8.

Umbombe ocituha cimwe cesilivilo lyalwa komunu wayukisiwa lEsiipilitu, pole eci otembo yosi civanjiwa lävi. Kocihandeleko cokaliye, Yesu ovangula kweci catyamela kokusola ukwene “ndomo ame ndakusoli.” Yesu otusole locisola cokovaylu. Ocisetahäyi cocisola eci etu tucitukula *àngape*, ondaka Yelasi yokutukula ocisola ca Suku. Etu tukwata lika ocisola eci nda twayukisiwa lEsiipilitu Likola. Pahulu wasonehã, *“... ocisola ca Suku cikapiwa vovitima vyetu vocakati cEsiipilitu Likola una watwihiwa.”* (Valoma 5:5 NKJV) “Ocisola cavelapo cokukwatela Suku kwenda ocisola cokukwatela vakwetu kacisandiliya onima—eci oco ocilumba cavelapo Tate yetu yokovaylu citava

145 Vanja 40/50 Koloneke, elivulu 1 kwenda 2 lya Dennis Smith, kOciñgijilo.

atwavela. Ocisola eci hangusuko imwe, pole ocisila cimwe ca Suku, unene umwe wenda hu. Utima kawalilumbile kaweci ale kahukwata eci. Telika vutima Yesu atunga omo lika kusangiwa ocisola eci.”¹⁴⁶

Omolyaco emoleho lyumbombe likasi epulilo limwe lilekisa nda Yesu oli ale cho “vocalo” cutima wetu. Etu anga twacelela Eye okuvyala cosi vomwenyo wetu? Etu twaca he olumwe omwenyo wetu Kokwaye? Etu he tucimbala uvangi eteke leteke?

Ame he?

Ame ñgwete he ekolelo likoka? Anga Yesu oli vutima wange vocakati cEspilitu Likola? Nda oco, ame sukila okulava eci okukula vekolelo likoka. Pole nda ame ndalimbuka okuti ame sikwete ekolelo likoka andi, oco pwāyi sitaluka vali, ndisukila okulitunda lepulilo eli lyesilivilo.

Kuli oloñgwatisi vyesilivilo oco kusiñgiwe ekolelo eli likoka (kuvana, kavakwete andi eci) kwenda oco ekolelo eli litatiwe (kuvana, vakwete ale eci) kelivulu lyange *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu* kwenda kelivulu lya Dennis Smith *40/50 Koloneke – Ovipama kwenda Alombelo Velipongiyo Lyokwiya Kwavali Kwañgala*. Alivulu ava avala alitelisa pokati vonjongo kayitendiwa. Ame ndukwimbili onumbi lutima wange wosi okuti tangi alivulu ava – yitangi okupitahāla onjanja imosi.

Ndamupi ekambo lyetu lyEspilitu Likola vomunu lomunu likoka epese Kwavakwetu?

Lekambo lya Yesu vokwetu vocakati cEspilitu Likola, Tuvakwaklistu yositu (vanja 1 Kolindyu 3:1–3; Valoma 8:1–17; Ngalatiya 5:16ff). Vekalo eli katukasi ava vapopeliwa (Valoma 8:9). Etu twendela volohōlo kwenda kovonene etu mwele. Onima yaco epata lyetu kwenda omāla vetu vakasi vo Vakwaklistu yositu, lapako aco kahalikaliwa.¹⁴⁷ Tucikapi kutwe okuti ocisola ca Suku cikala lika vovitima vyetu vocakati cEspilitu Likola. Ellen White opopya, “Vosi kavalaseteka ocisola cocikembe kwenda cikoka ca Yesu kacitava vasongola vakwavo kono yomwenyo. Ocisola Caye vutima cikasi unene umwe ukoka, cina cisongwila omanu ketumbululo Lyaye vokutava, vesipili lyocikembe kwenda cohenda, vupange wokupetula ovimwenyo vyavana twatunga pamosi.”¹⁴⁸

¹⁴⁶ Ellen G. White, *Ovilinga Vyapostolu, kOngelesi* e. 551.

¹⁴⁷ Vanja Helmut Haubeil, *kAlyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu*, ee. 36, 78, 81.

¹⁴⁸ Ellen G. White, *Ovilinga Vyapostolu, kOngelesi* e. 551.

Eci Yesu akasi vokwetu vocakati cEsipilitu Likola, oco Eye okatupondola okukala olombangi vya Suku vekalo limwe lyeluliko lyasoka. “*Momo omela ivangula lika eci cayuka vutima.*” (Mateho 12:34, KJV)

Ekolelo likoka lisilivila ndati?

Etu citava tuvanja esilivilo lyekolelo likoka eci tululuvala kwa Vakwaklistu vana vatala ohali, eci vakasi okupondiwa, vanyelisa ovokwasi avo, ale ekalo lyavo lyokunōlapo okupondiwa ambi okuchapo ekolelo lyavo. Nye cavalinga vakwutōyi kovaso yotokwa eyi? Osimbu etu tuvanja ocindekase okuti ovo vayukisiwa lEsipilitu Likola vakwakulyeca kokufila Suku [olomalatili] kavitusapwila ndomo ovo valiyeva kepuluvi lyavo kotokwa yavo pokufa. Apolepo, olondaka vya Papa wulandu wolofa wa Husi kwenda Njelomi [Hus kwenda Jerome] kocitaka oko ko Konstansi vitwiha onjila imwe. Nda yumwe yohotimihiwa, eye olitetela lika. Pole alume ava vavali vamba isungo vyesivayo vyohinalyu. Caco citeliwa lika lekwatiso lya Suku. Ovo vakwata esanju lyocili ndaño go lotokwa yavo. “Kwosi Esipilitu Lyaye lyatunga esanju oko likasi. Kwenda kukakala vo onjolela.”¹⁴⁹

Epata Huguenot lyo Durant ko Falansesi valima ohulukāyi lakwi eceya lekwi lepandu vali vakasi olumapu lumwe lukomohisa. Va Durants vapondiwa lekongelo omo lyekolelo lyavo lyembimbiliya. Tate wapita eci cisoka ekwi lakwāla kalima vokalyavoso apahandi lyokweceliwa. Ina [Nyohō] wafila vekalyavoso. Pierre omōla—hundi yonate—wapondiwa. Omōla wavo Marie waykiwa vocimbulumbumba calepa conjo [tower / tole] kumosi lakāyi vakwavo. Eye nda wakutulwiwa nda walikalele ekolelo lyaye, pole eye kalingile caco. Vunyamo 1768, eye wakutulwiwa noke lyalima akwi ecelāla vekalyavoso. Momo ekolelo lya Marie Durant, lyakala ekolelo limwe likoka lina okuti eye katelele okuchapo.¹⁵⁰

Olumapu lwocikundi cinene cikoka

Ndaniyele kwenda akamba vaye valilumbile okutambula apese eci ovo vapinga okulya kwalitepa. Kwenda nye Suku alinga leci? Eye wasumulwisa epokolo lyavo. Ovo vaninilepo vali, vañgwāmelepo vali, kwenda vakwatelepo vali olondunge okuvelapo vakwavo. Ovo vatambwile ovikele vinene. Etu twakulihā ocisipulwi cakamba va Ndaniyele vo folono yo ndalu

¹⁴⁹ Ellen G. White, *Usoliwi Wapata, kOngelesi*, e. 153.

¹⁵⁰ Copiwa ko Wikipendya, “Marie Durant.”

kwenda Ndaniyele yaco velewa lyolohosi. Ekolelo lyavo lyakalelepo vali lyesilivilo kokwavo okuvelapo omwenyo wavo mwele. Kwenda onima yaco yakala nye? Olosoma vyolwali vyatela okuyeva uvangi wavo volondaka kwenda kovilinga kweci catyamela ku Suku yocili. Olumapu lwavo lwakoka calwa kupange wocikundi.

Cimosi calipita vo la Yosefe Vengito. Eye walikala okulinga uvasi [okupekelisa]. Omo lyuvangi wuhembi wondona yaye, eye [Yosefe] watumiwa kekalyavoso. Pole Suku wafufula ocili eci oco ofeka yosi [o imbelyu] yikulihe ocili ca Suku. Ivaluka kafeko watalavaya ndupika vonjo ya Nahāma? Uvangi waye vondaka kwenda kovilinga kesulilo yasongola kokutava kwanumili u. Ame nāva okuti eye kakwamele lika Suku yomwenyo lesanju linene, pole waca vo kukafeko elyanjo lyaye kwenda eyemwele watyukila konjo yaye, luwasi walwa.

Ku Mateho 13:44–46, Yesu ovangula kweci catyamela kulume umwe wasiŋga uwasi vusenge umwe. Uwasi owu wasilivilile eci okuti cakoka eye okulandisa ovina vyosi eye akwatele kwenda walanda usenge waco. Eye wachapo cosi okukwata usoma wokovaylu—ale ndomo ndacilombolwile eci, ekolelo likoka. Citava tuvanja ndomo ekolelo eli lyesilivilo?

Ovisimilo vyasulako

Ellen White opopya, “Vosi vakasi mu Yesu vakasanjuka, vakamemena, kwenda vakayolela mu Suku.”¹⁵¹ Ekolelo likoka litwiha ale omwenyo umwe wesanju, vombili yalwa, weyulo, kwenda wesanju ociseveto ciwa cekolelo wusoma wa Suku. Ndaŋgo volotembo vyakatanga, nda twandela vulembo ale vocimbota cowelema, ekolelo lyetu andi likakoka vocakati cemolehō lya Suku.

Vocakati cekolelo likoka etu tutela okukwatisako luwa womunga, kwenda omo lyekolelo lyetu omanu valwa vakakwata onjongole yekolelo lyetu.

Citave Suku atukwatise lelomboloko lyosi esilivilo linene lyomunga! Citave Eye atukwatise vocakati cunene wEsipilitu Lyaye, la Klistu vokwetu, oco tukule tulichetahāle la Klistu okukwata esanju lyetu mwele kwenda esumuluhō kwenda vo oco tunāle vetu tusole kwenda omanu vakwetu. “Esanju lya Suku likasi ongsu yene.” (Nehemiya 8:10) **“Nda etu tweca ocindekase ca Klistu, etu tukamolehisa upange waye eci cikoka, ndomo ocilikocili eci cikasi.”**¹⁵²

151 Ellen G. White, *Ovovangi okEkongelo* (Nampa, ID: Pacific Press Ohongele Yalaleko, 2002), 4:626.

152 Ellen G. White, *Alyanga Andisa ku Klistu, kOngelesi*, e. 116.

Elombelo: *“A Isya Yokovaylu, ame lutima wosi ndukupandula okuti ocilikocili okukwama Yesu cikoka omwenyo umwe wombili yalwa. Mange ohenda ñgwatise okukala vukamba umwe wocituke la Yesu vomwenyo wange wosi. Kwendavo fufula omwenyo wange oco usongwile asoliwe vange kwenda vakwavo Kokwaye.” Amen*

Ovisimilo Vyomunu Lomunu kwenda Apulilo Esongolo

1. *Vipi ovyanja vya Klistu okukala vokwetu?*

2. *Api apako Espililitu?*

3. *Vipi olongavelo vyEspililitu?*

4. *Ovonene api etumbululo likwete vomwenyo wetu womunu lomunu? Ndamupi ongu su yayo yikasi eci catuñgwāla? Ndamupi eci cināla akwetu?*

5. *Api alumapu embimbiliya etu tukwete vitulekisa, vocakati cokukolela lika ku Suku, okuti ovina vinene citava vilipita?*

Epuluvi Lyetu Lyelombelo

- *Vilikiya ekamba lyove lyelombelo lisungulwisi vyonondovitwe.*
- *Lomba lekamba lyove lyelombelo:*
 1. *Okuti epako lyEspililitu likakula vokwove otembo yosi.*
 2. *Okuti ukwata umesele wokulimbuka olongavelo vyEspililitu kwenda okuvifufula ciwa.*
 3. *Oco ukwati utōyi kwenda esanju lyokukala olombangi vya Klistu okasi vokwene—vocakati comwenyo wene, vocakati colondaka vyene kwenda ovilinga vyene, cina kacitundi volohōlo vyenemwele, pole vitunda vekolelo limwe likoka.*
 4. *Oco ukwati esanju vokutanga Ondaka ya Suku, kwenda okolola lukulihiso.*

UVANGI

Oloneke Vyepongoloko noke Lyelitumbiko

Kefetikilo lyunyamo 2014, ame ndatongeka okulipula amemwele, “Anga eteke limwe Yesu okandisapwila: ‘Ame sakukulihile’? Ame anga manga onepa kafeko aveke valipwa?” Ocisimilo eci sacitelele, momo ndayongwile okutambula omwenyo kopwi ku Suku, pole mekonda lyovina vyalwa vomwenyo wange, ame otembo yosi ndakwata eko limwe vutwesayongwile okwendela vonjila yasuŋgama.

Lesanju lyalwa, ame ndaliŋgwalehela lalivulu avari, *Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu* kwenda *Kali mu Yesu*. Noke lyokuvitanga onjanja yatete, ame ndalimbuka cimwe capongoloka vomwenyo wange. Ame ndatanga alivulu ava olonjanja vyalwa oco vyosi vindilomboloke. Okuvokiya, ame ndayeva uvangi wamanji yumwe walinga ndomo Ukwaklistu yesipilitu volosāyi vitito.

Kaliye ame ndici, lutōyi wosi okuti kefetikilo lyulima owu, ame ndakala Ukwaklistu “yositu” vovisimilo vyange kwenda ame nda ndafa, momo Yesu nda wapopya kokwange, “ame sakukulihile.”

Vocakati cokulyeca kwange olumwe ku Yesu, Suku wamongolola olumwe omwenyo wange vosāyi imosi.

Etali ame masuka vociteketeki 4:30 okutanga Ondaka ya Suku. Volohōlo vyangemwele, eci kaciteliwa – otulo twavelelepo vali kokwange. Okulomba kwange kwalitepa kukasi ndayumwe wayukisiwa lEsipilitu. Ame oloneke vyosi ndapulale ku Suku eci Eye ayongola okuti ndicilinga. Kwenda Suku wakumbulula. Ame eteke leteke ŋgovonga Esipilitu Likola oco likale vokwange kwenda atalavaye vutima wange. Ame kaliye ndisima ciwa kwenda uwalo wange ukasi vali “wakāyi”.

Okuvokiyako, Ame sili vali olonjanja vyalwa. Eci kacateliwile volohōlo vyange mwele. Ame nela okulinga ovikele vyeteke leteke lesanju lyalwa, ocinyeŋghusa kaciŋgwata vali. Ulume wange vo walimbuka epongoloko vokwange noke lyolosumanu vitatu. Eye wapopya, “Kaliye kukwete vali omela yalepa.”

Osimbu ndatangale Embimbiliya, Ame ocipikipiki ndakwatale apulilo alwa ana ame salaseteka tete. Cilo ame njongola okukulihisa vali. Tetemwele, Esipilitu Likola lyangendasale olonjanja vimwe oco ndece uvangi. Etali eci cilipita eteke leteke. Ame sisukila okupongiya ohundo. Suku wanyihāle olondaka vyasunguluka omo Eye lika wakuliha omunu ŋgasi okuvangula laye. Ndaŋgo olonjanja vimwe ndilweya [ndilinga ekandu], Suku onyihāhā olondunge vyasunguluka oco ndilimbuke akandu. Ame nela okulivela kwenda mongolola olonjila vyange.

Ame etali ndimba uvangi okuti ame sitela okutelisa lacimwe lekambo lya Yesu kwenda ndisukila emöleho lya Yesu kelyanga lelyanga vonjila. Ame ndalimbuka vo okuti onele ikwavo yusösi (ndomo nela okulinga ciwa, ndamupi nela okulinga cimwe) umbombe, cina citulekisa okuti lekambo lya Yesu etu katutela okulinga mwele lacimwe ciwa.

Suku vo wanyiha ongusu yokotalama okunywã okafe. Tetemwele, eci kacalasiwiwa, momo eci ame ndaseteka okotalama okunywã okafe ame ndayeva ombambi imwe ilingisa usumba voloneke vitälo. Eci cimwe civi calwa ciyeviwa vokucichapo. Onjanja eyi ame sasokolwile vali kwevi vikeyako kokwange vokucichapo. Ame ndakulihile lika okuti chongola vali okucilinga. Etali, ame sikwete vali onjongole yeci.

Ame ndakwata oseteko imwãmwe lositu. Epata lyange lame lalimwe eteke twayongwile okuchapo okulya ositu. Etali caleluka kokwange. Ame sikwete onjongole yeci. Epluvi lyange lyepongoloko vomwenyo wange ceci ndakwata onjongole inene yomwenyo kopwi kwenda ceci ndalimbuka okuti lacimwe cisilivilapo vali okupapo Njovoli yange, Klistu Yesu, kacinjokokisa eci cikeyako. Esekiyele 36:26,27 ovangula ocili: Yesu okatwiha utima wokaliye kwenda esipilitu limwe lyokaliye. Eye oyongola okutulinga omanu valava ovihandeleko Vyaye. Valima ekwi, ame ndalikakayasa lovitangi vyaliyekala, pole otembo yosi elivova. Ame sahatelele okuhayula amemwele. Yesu wayongola okunditelisiläko ko onjongole Yaye, kwenda Eye wasukila lika onjongole yange yokucitambula.

Ellen White wapopya okuti wosi oseteka okupitila kovaylu volohölo vyayemwele vocakati cokulava ocisila, yohoseteka cimwe kaciteliwa. Eci oco ame ndaseteka valima akwi atatu lavitälo. Volondunge ame ndatavale okulava ovihandeleko, pole ame satelele okuvilava. Yesu lika otela okutelisa uwa owu vokwange. Eye watwiha onjongole yokusola uwa kwenda ovina vyuhaye, kwenda Eye watukula olonjongole vyetu kovina vyepese.

Etali ame nela okweca uvangi wa Loma 8:14: *“Momo wosi vakasi okusongwiwa lEsipilitu lya Suku, ava ovo omäla va Suku.”* Vunävo lomita eyi, ame ndisukila okupinga eteke leteke, ohola lohola, otembo yosi oco Esipilitu Likola likale kwenda okutalavaya vokwange – momo lyapu kapekela.

Yesu wapopya ku Mateho 10:37: *“U wosi osole isya ale ina yaye okuvelapo Ame kasesamela Ame. Kwenda u wosi osole okamöla kukwenje ale okamöla kufeko kaye okuvelapo Ame kasesamela Ame.”* Ame otembo yosi ndasimäle: okuti eci kacendi mwele. Kaliye ame ndici okuti eci Yesu akasi vutima wange, oco Suku unene wolwali lwosi otalavaya vokwange kwenda vocakati kwenda Eye otela okulava omäla vange kwenda epata lyange okuvelapo ame. Telika Suku ukwonene wosi kwenda ukwokulihiso wosi. Vokulipolapo

ame ngeca omwenyo wange vovaka Aye eteke leteke, kwenda Eye okalinga vyosi vesuñgamo, vunävo lukulihiso Waye kwenda ongombo Yaye. M. M.

APENDISI

Olonumbi vyevokiyo elilongiso

Onumbi imwe yesilivilo: Mange ohenda tanga elivulu eli olonjanja vyalwa. Ono imwe yelilongiso yalekisa okuti cisukila okutanga ale okuyevelela onondovitwe imwe yesilivilo olonjanja epandu toke kekwi apahandi lyetu okukwata elomboloko lyayo. Seteka eci. Apako aco akakukomohisa. Eci ame nditanga elivulu limwe olonjanja vyalwa, ame ndiseteka eyukiso vonjanja yatete vomwenyo wange eteliso limwe lyEspilitu Likola. Ame ndatambula oovangi asanjwisa calwa kwenda onjolela yokukula vomwenyo wayukisiwa Lesipilitu Iya Yesu. Oovangi vosi akala avana vatanga elivulu olonjanja vyaliyekala.

Oloseteko vyokaliye vomwenyo wayukisiwa IEspilitu Likola

Ñgala yetu Yesu wapopya, *“U wasi okolela kokwange, ndomo Ocisonewã capopya, vonulo yaye mukatunda olondwi vyovava omwenyo.’ Pole eci cipopya catyamela kEspilitu Likola.”* (Yohano 7:38,39)

Ame ñgwete epulilo limwe kokwove: Eci ove okwata oloseteko vocakati celitumbiko lyove ku Yesu kwenda okukala Vesipilitu, citsanjwisa ocilikocili nda ove watuma kokwange ocisipulwi citito, Helmut Haubeil. Eci cesilivilo lyalwa nda etu tulyohela vo oloseteko www.steps-to-personal-revival.info -oovangi-, volopapelo kwenda kalwiya. Ndocisila cimwe, etu tutukula lika efetikilo lyolonduko. Panga ohenda ivaluka okuti oseteko yove yikaca onguu kakwene oco vafetike ale vatongeke okukula vokuuyukisiwa Vesipilitu okwendela velikuminyo ku Yesu Klistu, Upopeli wetu okomohisa iya ndopwilo.

Vilikiya: Helmut Haubeil

Rosenheimerstr. 49

D-83043 Bad Aibling / Oberbayern, Germany

E-Mail: helmut@haubeil.net

Elimi: Onjelemanani ale Ongelesi

ELIVULU 1: www.steps-to-personal-revival.info

ALYANGA ANDISA KETUMBULULO LYOMUNU LOMUNU

Okuyukisiwa lEsipilitu Likola.

Ecelesi enemwele okupitulwiwa okuyukisiwa eteke leteke lEsipilitu!¹ Ecelesi enemwele okupitulwiwa okuyukisiwa eteke leteke lEsipilitu!²

1 E.G. White, *Mount of Blessing*, MB 20.3 (egwritings.org)

2 Johannes Mager, *Auf den Spuren des Heiligen Geistes* (Lüneburg, 1999), p. 101

Asapulo Okosamwa 2 www.steps-to-personal-revival.info

OMITULWILO 1: OCILUMBA CA YESU CAVELAPO

Nye Yesu alongisa kweci catyama kEsipilitu Likola?

Anga ove wakuliha esapulo lya Yesu lyunene walwa?

OMITULWILO 2: CIPI OCAKATI COVITANGI WYETU

Konyima yo vitangi vyetu kwatyama he ovina vyesipilitu? Anga ekambo lyEsipilitu Likola olyo eko?

Ocitangi cipi cachata vokukala Ukwaklistu yositu?

OMITULWILO 3: OCITANGI CETU CIKWETE ETETULWILO

Lipi etetulwilo lya Suku lyovitangi vyetu? Tukula ndati, oco tukale Vakwaklistu Vasanjuka

kwenda Vapama? 54 Elitokeko lipi likasi pokati kepatatiso kwenda Espilitu Likola?

OMITULWILO 4: VIPI VYEPOSO VITAVA ETU OKUVIKEVELELA

Esilivilo lipi tukwata lomwenyo weyuka lEsipilitu Likola?

Cipi etu tunyelisa eci katulombela okukwata Espilitu Likola?

OMITULWILO 5: OSAPI YOKUKAPA KO OSETEKO YOKULOMBA LALIKUMINYO

Ndamupi ndikapako kwenda ndiseteka atetiyo a Suku vovitangi vyange?

Ndamupi ame ndilomba oco ndikolepo okuti nda yukisiwa lEsipilitu Likola?

OMITULWILO 6: OLOSETEKO VIPI ETU TULAVOKA

Oloseteko vyomunu lomunu kwenda vo oloseteko vyakongelo kekuta Lokohongele?

OMITULWILO 7: ONJONGOLE KWENDA OKUYOHELA

O cimemene twaca cityukila kovitima vyetu mwele. (Olusapo woko Alemanya)

Ndamupi ame ndikwatisa vakwetu oco vaseteke vo „Omweno Wepwiti“?

Ndamupi etu tuyowiwa lesapulo? Olonjila vipi vikasiko?

Atepiso Elilongiso

Kwenda Okiti Yefetikilo
"Ikanda vyalonga
ku Andelenyi"
Etendelo 1-5, 8, 13,
14, Z1

Okuyukisiwa to Lesipilitu KUMOSI KUPANGE LA YESU

*Ondimbu Yefetikilo: Ukamba umwe la Klistu
Ovikanda vyalonga ku Andelenyi
(atendelo). Et. 1-5, 8, 13, 14, Z1*

Nye cilomboloka okukwata eyulo vomwenyo? Alikuminyo api Suku atulinga oco tukwate onwenyo weyulo? Kakuli unene lawumwe kolongombo vitito. Suku yetu okomohisa otuyongwila okusima cinene. Ove oyongola okukala Ekamba Laye kupange?

Yesu oyongola ava valinga upamba Laye una wayukisiwa locisola caye. Akamba laye kupange vocakati caye citava okusola vakwavo waco. Omolyaco, cesilivilo okuti ame tete te ndaseteka eyukiso lyatanda lyocisola ca Suku amemwele (tala Efesu 3:17).

Ene ukulihiso waleluka okuti, Suku atukwetele hakUtwavelako vokweca kwenda okukwatisa! Caleluka calwa kwenda kacitaviwa eci Suku atupongihila. Oco pwāyi-ndamupi etu tatalavayela Suku? Anga he etu tatalavayela Suku lolohōlo vyetumwele, ale pwāyi Suku yotalavayela lovolongo aye okovaylu vocakati cetu? Lipi etepiso likasi apa?

*Yesu wapopya: "Ŋgwami kwenda Ame ndikakulingi apipi omanu."
(Mateho 4:19 NKJV) Vonjila ipi yikomohisa Yesu atulinga akamba kupange kosamwa yetu? Helmut Haubeil otusapwila ndamupi eye alilongisa okusongwila omanu ku Klistu elyanga le lyanga.*

Ukamba womunu lomunu la Yesu ukasi ukamba wavelapo vali ukasi vukamba. Ndamupi ame ndilekisa eci kakwetu? Epulilo lipi lyayikuka itava lifufwiwa kokulamaba kwenda okusongwila olwali lwosi okukwata onondovitwe yavelapo? Ocitele cipi camahiwa cilinga elomboloko lyeci caleluka okukwatisa kwenda okulinga onepa yeci tuvangula catyamela kekolelo? Ovitele evi vikasi konimbu – Yefetikilo.

Noke elomboloko lyokwambata esapulo lyesipilitu likayekiwako, lina lilekisa ndamupi etu ndomunu lomunu ale ndovimuka, ndonembele ale ohongele citava yamamako kesongolo lya Suku.

Suku ace komunu lomunu esanju lya Yesu eyukiso lyEsipilitu ukamba kupange laye!

SETEKA SUKU

Ovikanda vyaloŋga ku Andelenyi

ONDIMBU YEFETIKILO – OVIKANDA VYALOŊGA KU NDELENYI VYOKUSONGWILA OMANU KU YESU

Ovikanda evi vyaloŋga ku Ndelenyi vikasi eyahu lyokukapako oseteko.

Ovyo vyamahiwa kwenda vikasi ovitele vyamahiwa vyokusongwila omanu ku Yesu.

Kuli 12 kasilivilo kokufufula ndocikongamela cimwe, cina catukwiwa komitulwilo
7 yelivulu Okuyukisiwa lEspilitu Likola Kupange Layesu.

Alivulu ava lesilivilo lyalwa alelwisa asunguluko alwa eci catyamela kekelelo, kaŋgwatishi
kwenda ava valingako onepa.

Ovelope eyi yambata ovikanda vyosi vyalivulu, ovikanda viyongwiwa. Ovindekase
vyanŋliwa kwenda olonimbu vyondaka vyanŋliwa ove okavisola. Ove okasanjuka
okuvikwata. Ove okasukila okuvituma komunu wosi ove oyongola okusongwila ku Yesu.
Okaseteka esanju linene eci okasongwila munu yumwe ku Yesu.

Ovelope eyi yanŋliwila atosi ava: Eci ame ndaca etendelo lipi?

Ulala wachata okulyoheliwa awu:

- 4 Ocisimilo comwenyo wetu: Suku ako ali ale cho?
- 1 Ekolelo Lyavakwaklistu likapiwa koseteko
- 8 Uwanji wupolofeto kweci catyamela ku Yesu Klistu – Epuluvi Lyokucitelisa 1:10
- 2 Oloseteko vyulika kwenda oloseteko vya Yesu Unasala
- 3 Lipi eluluvalo lyavelapo Lyembimbiliya?
- 13 Okulava omwenyo vocakati cukamba womunu lomunu la Suku
- Z1 Avokiyo: Onjila yokomwenyo Kopwi
- 14 Omwenyo volohŋlo vya Suku – Ndamupi Cisetekiwa?
- 5 Eyulo lyakaya kwenda Owalende

www.steps-to-personal-revival.info: Letters to Andrew (Ikanda vyaloŋga ku Andelenyi)

Ovikanda vyaloŋga ku Ndelenyi citava vo vilingiwa o download ocali lokuvitumiwa
kuyumwe okuvyupa ko website.

“Pole olopandu vyenda ku Suku, una watwiha eyulo vocakati ca Ŋgala yetu Yesu Klistu.”

1 Vakolindyu 15:57

Ame Cilo ngendisa akongelo avali ko Kalifornya. Ame ndatehela kocitele cove eci ndayeva tete Ungombo Dwight Nelson [tala kombwelo] kelaleko eli lyosumanu. Eci caveta omwenyo wange wosi onjanja yatete. Ame ndayevale tete ovitele vyEsipilitu Likola pole ndilitavela okuti ame salavikapako. Ame ocilikocili nditava okuti kuli esunga limwe Suku anölela otembo eyi okusanga vali omanu lEsipilitu Likola. Kwenda ndacisanjukila calwa omo mekonda lyupange wove ndasanga eci.

Cimosi lika ame ndikwimbili uvangi aci: Cikasi komitulwilo yatete, etu tucilekisa vonjila yaléluka, ocilikocili cina civilikiya ovisimilo vyetu okutalama okusima kwenda okusima onjanja ikwavo. Upange wokutanga olonjanja vyaliyekala cesilivilo lyalwa mwele. Komanu vosi vana ndasapwalako, ndakundale kwevi vyatyamela kelivulu onondovitwe yEsipilitu Likola, yavakoka vali ombili onjanja oyo onjanja. Cikala atiñgombi etu tukasi okucitanga onjanja yatete. Ame ndicilete vokwangemwele. Ame chatelele okuchapo omitulwilo yatete apahandi yokulinga olohundo vitatu kweci catyamela konondovitwe eyi. Ame mba sici ndomo ndicilombolola eci, pole ame satelele okutalama okutanga elivulu kwenje apako aco aletive kakongelo ange. Ame ndasandeka ondaka, kwenda ulima owu wasulako epya lyange lisole okumöla okukula kukomohisa. Vyosi evi Suku Eye wavikoka kwenda oyo vo onjila Esipilitu Likola lyecaca ongusu kovimatamata vyetu. Etu vo tululuvala kwevi vikeya vali kulima wokaliye!

Omita 2018 kosäyi ya Susu D.R.

Ungombo Dwight Nelson, Kesongo Yonjivaluko Yafetiki Yekongelo Iyo Univesity Andrews, wapopya ati okalivilu aka katito [Alyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu] "kapongolola utima wange. Ame ndukuyongwili cimwamwe."

Eye walinga olohundo vyolonepa vitatu.

"Ground Zero and the New Reformation (Osi Yañgo kwenda Etumbululo Lyokaliye): How to be baptezed with the Holy Spirit (Ndamupi tupapatisiwa lEsipilitu Likola)?"

Eye wopa olomita evi "Kalyanga Andisa Ketumbululo Lyomunu Lomunu". Kwenda waca onumbi okucitanga. Cakoka olohuluwa kolo downloads yalivilu alwa.

Uvangi waye womunu lomunu kwenda olohundo vitatu visañgiwa ko www.steps-to-personal-revival.info

Kali mu Yesu

Yesu Klistu

Ongosipi ya Yohano Omitulwilo 15:

Omita 4-5: „Kali vokwange, kwenda ame akala vokwene ... Una wosi okasi vokwange, kwenda kuyuna wosi ame ñgasi, waco eca apako alwa.“

Ñgala yetu Yesu otuyongwila elikuminyo lyunãvo vocakati ca Suku kwenda omunu omwenyo umwe ukoka, omwenyo umwe weyulo kwenda weyonjo.

Omita 7: „Nda ene wakali vokwange kwenda olondaka vyange vya-kala vokwene, oco ukapinga eci waseyi; caco cikakwihiwi.“

Ñgala yetu Yesu wasoliwa watwala omwenyo wetu welombelo kondondelo imwe yokaliye.

Omita 11: „Ovina evi ndakuvisapwili, oco okuti esanju lyange litongeke vokwene kwenda esanju lyene lisokepo.“

Omwenyo umwe wukamba wocituke la Yesu ukasi omwenyo umwe wesanju lyokosi.

Ocikongamela eci ciyongola okukulekisa onjila yokuvotola ale okukõlisa ukamba umwe womunu lomunu la Yesu Klistu. Cekomohiso lyalwa okukolela Yesu.

Esilivilo kwenda olonondovitwe vyokukapako vikakupondola kokumyoñgolõla ale okusandeka ocili cimwe cesilivilo lyalwa, okutongekisa kwenda okupamisa lawo omwenyo. Ove okamõla ukamba wove la Klistu okukula calwa kwenda okuchata. Ukamba umwe wavelapo. Kwenda – eci cikwete epako liwa kovokamba etu akwavo. Yesu vo opopya kokwove:

*Pole Ame ndeyilila okuwanenela omwenyo –
omwenyo lokusupoka Kwalwo*

Yohano 10:10